

Når distinktion bliver et strategisk træk

- en undersøgelse af ghettoiseringens betydning for beboernes selvforståelse

Speciale i Læring og Forandringsprocesser
Aalborg Universitet, København
Sommer 2016
Af Anna Marie Bøgballe Larsen
Vejleder: Anette Lykke Hindhede

STANDARD FORSIDE TIL EKSAMENSOPGAVER

Fortrolig

☐

Ikke fortrolig

☒

Prøvens form (sæt kryds)	Projekt	Synopsis	Portfolio	Speciale	Skriftlig hjemmeopgave/24 timers prøve
				X	

Uddannelsens navn	Kandidatuddannelsen i Læring og forandringsprocesser	
Semester	10. semester	
Prøvens navn/modul (i studieordningen)	Kandidatspeciale	
Gruppenummer	Studienummer	Underskrift
Navn Anna Marie Bøgballe Larsen	20141487	
Afleveringsdato	31. maj 2016	
Projekttitel/Synopsistitel/Speciale-titel	Når distinktion bliver et strategisk træk - en undersøgelse af ghettoseringens betydning for beboernes selvforståelse	
I henhold til studieordningen må opgaven i alt maks. fylde antal tegn	192.000 (80 sider)	
Den afleverede opgave fylder (antal tegn med mellemrum i den afleverede opgave) (indholdsfortegnelse, litteraturliste og bilag medregnes ikke)	182.424 (76 sider inklusiv artikel)	
Vejleder (projekt/synopsis/speciale)	Anette Lykke Hindhede	

Jeg/vi bekræfter hermed, at dette er mit/vores originale arbejde, og at jeg/vi alene er ansvarlig(e) for indholdet. Alle anvendte referencer er tydeligt anført. Jeg/vi er informeret om, at plagiering ikke er lovligt og medfører sanktioner. Regler om disciplinære foranstaltninger over for studerende ved Aalborg Universitet (plagiatregler): <http://www.plagiat.aau.dk/regler/>

Abstract

This master thesis exploits how a political ghettoization of certain social housing projects has an impact on the local residents' self-understanding. The study takes its starting point in the relaunch of the "ghetto-list" in 2015.

A critic view on the classification of a ghetto area in a Danish context is applied based on the research of L  ic Wacquant and Troels Schultz Larsens. The classification as a ghetto contributes to a marginalization of the social housing and the people living in the area. The research in the thesis focuses on the power structures that are the basis for a ghettoization and how the local residents that live in the ghetto talks about the classification as a ghetto. Furthermore, the strategies that appears from the residents telling are covered.

The "ghetto-list" that was updated by the state in 2015 included Vangkvarteret in Holbaek, which I have chosen as empiric case for data collection. The qualitative interview is used as methodology and four in-depth interviews with local residents from Vangkvarteret have been conducted. Furthermore, the narrative interview form has been used to exploit and obtain inspiration on the self-understanding and identity-construction of local residents in Vangkvarteret.

The research of the French sociologist Pierre Bourdieu is chosen as the theoretical foundation for the study. His concepts are conducted as basis for the analytical interpretations that has been done.

The thesis concludes that the political ghettoization indirectly affects the way the residents perceive themselves as living in a ghetto . Based on the State's dominant understandings and the negative ghetto discourse there is a tendency for residents to find it necessary to distance themselves from the ghetto classification, using the same logic used by the State when it is classifying them. Furthermore the thesis concludes that distinction becomes an unconscious strategy for residents to create a meaningful understanding of their own lives in an otherwise marginalized field designed by the political ghettoization.

I hope that my research and conclusions can contribute to a broader and more sophisticated perspective in the debate about the consequences of ghettoization. Especially in relation to the residents' distinctive logic towards the topic, which could be seen as an unfortunate consequence related to the power that lies within marginalization.

Indholdsfortegnelse

Kapitel 1 – Introduktion	3
1.1 Indledning	3
1.2 Problemfelt	7
1.3 Problemformulering	9
1.3.1 Uddybning af problemformulering	9
1.3.2 Specialets anvendelse af ghettobegrebet	10
1.4 Læsevejledning	10
1.5. Objektivisering af forskningsfelt	12
1.5.1 Historisering af det boligsociale felt	12
1.5.2 De Boligsociale helhedsplaner	15
1.6. Vangkvarteret som empirisk nedslag	18
1.6.1 Vangkvarteret – en dansk ghetto	18
1.6.2 Den boligsociale helhedsplan – Fællesskab i Vangkvarteret	19
1.6.3 Området omkring Vangkvarteret	21
Kapitel 2 – Videnskabsteoretisk position	22
2.1 En socialkonstruktivistisk tilgang	22
Kapitel 3 – Teoretisk ramme	25
3.1 Bourdieu som teoretisk ramme	25
3.1.1 Det sociale rum	25
3.1.2 Habitus	29
3.1.3 Felt og kapitaler	31
3.1.4 Staten som metamagtfelt	33
3.1.5 Doxa	34
3.1.6 Strategi	35
Kapitel 4 – Metode	37
4.1. Metode	37
4.1.1 Objektivisering af engagement i undersøgelsesfeltet	37
4.1.2 Det kvalitative interview	39
4.1.3 Fokus på fortællingen	40
4.1.4 Udvælgelse og rekruttering af respondenter	43
4.1.5 Afholdelse af interview	44
4.1.6 Transskription af interviews	45
4.1.7 Ethiske overvejelser	45
4.1.8 Bias	46
4.1.9 Analysestrategi	47
Kapitel 5 – Analyse	49
5.1 Analyse	49
5.1.1 Præsentation af respondenternes livshistorie	49
5.1.2 Analyse del 1 – De kognitive magtstrukturer	51
5.1.3 Analyse del 2 – Beboernes italesættelse af ghettoen	59
Kapitel 6 – Diskussion	72

6.1 Diskussion	72
6.1.1 Den positive italesættelse af Vangkvarteret	72
6.1.2 Ghettoiseringens konsekvenser	74
Kapitel 7 – Afrunding	77
7.1 Refleksioner over specialets gyldighed	77
7.1.1 Troværdighed	77
7.1.2 Pålidelighed	78
7.1.3 Overførbarhed	79
7.1.4 Bekræftelse	79
7.2 Konklusion	81
Litteraturliste	83
Bilag	87
Bilag 1 – Figur over det sociale rum	87
Bilag 2 – Interviewguide	88
Bilag 3 – Transskribering	89
Artikel	106

Kapitel 1 – Introduktion

1.1 Indledning

Forvirringen var total, da jeg i forbindelse med dette speciales indledende fase skulle finde listen over særligt udsatte boligområder i Danmark. Ikke fordi den var svær at finde, men fordi den uden den store politiske opmærksomhed havde ændret navn tilbage til "Ghettolisten".

Det var den selvsamme regering med Venstre og Det Konservative Folkeparti i spidsen som i december 2010, med støtte fra Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre, vedtog forliget *"Ghettoen tilbage til samfundet – et opgør med parallelsamfund i Danmark"* (Regeringen 2010).

Med dette forlig blev ghettobegrebet stadfæstet som et anerkendt politisk begreb.

Med ghettolistens lancering var der tale om et politisk styringsredskab, som skulle være med til at rette et særligt fokus på de udfordringer og problemstillinger, som flere almennyttige boligområder stod overfor.

Ghettobegrebet har siden begrebets offentlige lancering i 2010 været genstand for en konstant værdipolitisk og retorisk debat. I juni 2013 fik den daværende regering med Socialdemokratiet, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti, i samarbejde med Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti, en ny aftale i hus. Denne aftale indeholdt ikke blot en officiel ændring af navnet "Ghettoliste" til et mere bredspekteret begreb "listen over særligt udsatte boligområder" (Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter). Den bragte også en ny værdipolitisk diskurs med sig, hvor boligområdernes udfordringer ikke i samme grad var adresseret til etnicitet og integration, men blev set i et større perspektiv. Denne ændring afstedkom en udvidelse af de tidligere tre kriterier til de nuværende fem (Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet):

Listen beregnes ud fra almene boligområder med mindst 1.000 beboere, der udfylder tre ud af følgende fem kriterier:

- Andelen af 18-64-årige uden tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelse overstiger 40 procent (gennemsnit for de seneste to år)
- Andelen af indvandrere og efterkommere fra ikke vestlige lande overstiger 50 procent
- Antal dømte for overtrædelse af straffeloven, våbenloven eller lov om euforiserende stoffer overstiger 2,7 procent af beboerne på 18 år og derover (gennemsnit for de seneste to år)
- Andelen af beboere i alderen 30-59 år, der alene har grunduddannelse (inklusive uoplyst uddannelse), overstiger 50 procent af samtlige beboere i samme aldersgruppe
- Den gennemsnitlige bruttoindkomst for skattepligtige i alderen 15-64 år i området eksklusive uddannelsessøgende er mindre end 55 procent af den gennemsnitlige bruttoindkomst for samme gruppe i regionen

På trods af den nuværende regerings (Venstre) genlancering af "Ghettolisten", foreligger der ikke de store ændringer hverken politisk, praktisk eller geografisk. Det er fortsat de samme 25 boligområder, som figurerer på listen (Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet).

Der foreligger ingen ændringer i kriterierne for indplaceringen på listen, hvorfor de stadig stemmer overens med de fem ovenstående kriterier.

Jeg opsøgte, i forbindelse med min undren omkring den omdiskuterede listes genindførsel, flere boligsociale medarbejdere, som ikke var bekendt med ghettolistens genindførelse. Taget de boligsociale medarbejderes udsagn i betragtning, ser det derfor heller ikke ud til, at det har haft indflydelse på forståelsen og den egentlige praktisering af deres arbejde. Det er altså fortsat de samme helhedsplaner og antologien om boligsocialt arbejde fra 2014 (Boligsocialnet 2014), som danner grundlag for det boligsociale arbejde rundt omkring i landet.

Den franske sociolog Loïc Wacquant har siden slutningen af 1980'erne forsket i urban marginalisering og fremstår dermed som en central figur i den internationale ghettodebat.

Hans forskning og bogen *"Byens Udstødte – En komparativ sociologi om avanceret marginalisering"* (På engelsk *Urban Outcasts*), bidrager til en Bourdieuinspireret sociologi om byen (Wacquant 2013). I forbindelse med sin ph.d. afhandling fra University of Chicago meldte Wacquant sig ind i en bokseklub i Woodlawn - en af Chicagos sorte ghettoer. Denne færd i bokseklubben blev genstand for mere end tre års feltstudier, hvor Wacquants egen krop og sjæl i høj grad blev sat i spil i selve feltarbejdet (Schultz Larsen, Delica & Mathiesen 2013, s vii; Delica 2008, s. 57).

I takt med en ny panikdiskurs omkring en pludselig knopskydning af immigrantghettoer i Frankrig, hvor en sammenligning mellem USA's ghetto og forholdene i hans hjemland Frankrig var en realitet, blev denne komparation starten på 10 års forskningsarbejde på begge sider af Atlanten. Hans forskning viser ikke blot de ligheder og forskelle der udspiller sig i mellem USA's sorte ghetto og den franske banlieue, men påviser også hvilke konsekvenser, den omfattende marginalisering af boligområder har på de mennesker, som er bosat i områderne (Wacquant 2013).

Ifølge Wacquant og lektor fra Roskilde Universitet Center Troels Schultz Larsen, tjener de danske forhold dog ikke en sammenligning med ghettobegrebet i dens historiske betydning, da begrebet i sin klassiske forstand refererer til et område for segregerede jøder i Venedig (Schultz Larsen 2011, s. 51). Ej heller en sammenligning med Wacquants ghettodefinition vil være sammenlignelig med de danske boligområder.

Schultz Larsen tager i sin afhandling udgangspunkt i Wacquants komparative undersøgelse af USA's sorte ghetto og den franske banlieue, begreber som betegner de stigmatiserede boligområder, som begge placerer sig allernederst i den hierarkiske samfundsorden (Wacquant 2013, s. 1), hvilket også karakteriserer de omtalte danske boligområder. Men med placeringen som fællesnævner stopper sammenligningen også. Wacquant definerer nemlig en "Ghetto" som værende karakteriseret ved fire konstituerende elementer (Wacquant 2013, s. 153-165):

1. Stigma
2. Sociale- og økonomiske begrænsninger
3. Rummelig afgrænsning
4. Institutionel afgrænsning

Disse fire konstituerende elementer sammenholder Schultz Larsen med de danske forhold og påpeger nogle markante forskelle. Han mener ikke, at der i en dansk kontekst kan tales om en rummelig afgrænsning. De ressourcestærkes fraflytning og de nye tilflyttere uden for arbejdsmarkedet vidner om områdernes porøse grænser. Samtidig overskrides områdets grænser dagligt, da arbejdspladser og indkøbsmuligheder ikke forekommer som en rummelig afgrænsning fra det øvrige samfund (Schultz Larsen 2011, s. 62). Dette ses bl.a. ved, at beboernes liv også leves udenfor afgrænsede områder i forhold til indkøb og arbejde. De danske ghettoer kan derfor ikke på samme måde som det ses i USA karakteriseres som en by i byen. Samme afstand tages i forhold til spørgsmålet om institutionel afgrænsning. Wacquant betegner dette element i relation til statens tilbagetrækning i den amerikanske ghetto (Wacquant 2009). Dette forholder sig direkte modsættende i forhold til de faktiske danske forhold. På nuværende tidspunkt står de boligsociale helhedsplaner som helt centrale for det boligsociale felt.

En boligsocial helhedsplan er en 4-årig indsats, der skal være med til at skabe forebyggelse og social udvikling i udsatte almene boligområder (Københavns Kommune). Med implementeringen af disse helhedsplaner kan man derfor argumentere for, at statens tilstedeværelse er mere synlig i netop disse områder, end noget andet sted i det danske samfund (Schultz Larsen 2011, s. 62).

En sidste og vigtig pointe er ghettobegrebets reference til en etnisk og religiøs homogen beboersammensætning. I de danske ghettoer forholder det sig derimod sådan, at beboerne udgør en særdeles heterogen sammensætning, med mange forskellige kulturer og nationaliteter repræsenteret (Schultz Larsen 2011, s. 62). Schultz Larsen påpeger dermed, at det eneste de danske boligområder har tilfælles med den amerikanske ghetto er "deres position i bunden af det rumlige, sociale og symbolske hierarki, som byen udgør" (Schultz Larsen 2015, s. 430).

1.2 Problemfelt

Når den danske regering udarbejder lister over socialt udsatte boligområder og udgiver dem årligt, så er det ikke kun udtryk for en syg tankegang, der er også tale om en idiotisk politik, der i sidste ende skubber de socialt udsatte områder længere ned i mudderet. Det bliver i sidste ende en selvopfyldende profeti. (Omar 2013)

Sådan indleder Wacquant en debat i Politiken i forbindelse med sin danske udgivelse af bogen *"Byens udstødte"*. I denne debat langer han kraftigt ud efter de danske politikere og deres håndtering af de boligsociale udfordringer, i det han mener, at måden hvorpå vi italesætter de boligsociale problemer er af stor betydning (Omar 2013).

Hvad sker der for eksempel når et område figurerer på den negativt omtalte ghettoliste? Området kommer til at fremstå som et ikke-attraktivt boligområde, ikke kun for samfundet omkring, men også for de beboere som allerede er bosat i området. Dette ses i en undersøgelse fra december 2015, som viser at 72 procent af danskerne end ikke vil overveje at flytte til en bolig, som står på regeringens ghettoliste (Nielsen 2015, s. 16). Dette kan tyde på, at det er svært at tiltrække mere ressourcestærke borgere til at bosætte sig i disse områder, hvormed den store koncentration af mennesker fra bunden af det sociale og symbolske hierarki opretholdes (Schultz Larsen 2015, s. 430). At bosætte sig i disse områder kommer altså i høj grad til at handle om en nødvendighed, i det der ikke forekommer andre muligheder, grundet deres position i samfundet.

Den københavnske teknik- og miljøborgmester Morten Kabell mener, i forhold til ovenstående, at den særlige opmærksomhed og italesættelse af ghettoer både er med til at brændemærke boligområder og beboere (Københavns Kommune). For mig at se er denne ghettoisering med til at opretholde den sociale ulighed i det danske samfund. En smule paradoksalt når de boligsociale helhedsplaner netop ønsker at styrke den sociale infrastruktur (Boligsocialnet 2014, s. 11). Eller sagt på en anden måde, er de boligsociale helhedsplaner sat i værk, for at reducere den sociale ulighed som på nuværende tidspunkt er et fremtrædende faktum for de udsatte områder og områdernes beboere (Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet).

Det er ikke i min interesse at negligere de udfordringer og problemer, som udspiller sig i flere almennyttige boligområder. Nærværende speciale sætter ikke spørgsmålstejn ved, hvorvidt

de boligsociale udfordringer er reelle – for der mener jeg, at tallene taler deres tydelige sprog (Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet). Spørgsmålet er, om en segregering af disse områder kun er med til at brændemærke områderne som ikke-attraktiv beboelse, eller om det også har indflydelse på områdets beboere? Er den særlige boligsociale diskurs med til at fastholde beboerne i en fortsat udsat position, og er den særlige forståelse af beboerne som ghettobeboere med til at reproducere den ulighed, som på nuværende tidspunkt står stærkt markeret i statistikken? (Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet).

Det er netop dette paradoks som har vakt min interesse for nærværende speciale. Derfor vil jeg forsøge at belyse, hvordan ghettodiskussionen påvirker på et mikro- og individniveau i modsætning til Wacquant og Schultz Larsens forskning, som i højere grad belyser hvilke konsekvenser det har for områderne på et makroniveau, at være stigmatiseret i en sådan grad som det gør sig gældende for de danske ghettoer (Wacquant 2013; Schultz Larsen 2009). Ikke sagt at deres forskning på makro- og mesoniveau ikke trækker paralleller til de konsekvenser, som ghettoiseringen af det boligsociale felt har på den enkelte beboers selvforståelse. Med udgangspunkt i denne antagelse vil dette speciale derfor undersøge, hvilken indflydelse den stigmatiserede ghettoisering har på beboernes forståelse af dem selv som handlende individer.

Som det fremgår af de indledende iagttagelser, vedkender jeg mig en eksplicit kritisk stillingtagen til den ghettoisering, som influerer det boligsociale felt, hvorved jeg samtidig frasiger mig den forskningsmæssige neutralitet. Det betyder samtidigt, at min interesse for det boligsociale felt sætter mig i en position, hvor jeg selv indgår som aktør i de magtkampe, som vedrører det boligsociale felt (Schultz Larsen 2009, s. 15).

Jeg ser, med udgangspunkt i den politiske opmærksomhed på ghettoudfordringerne, en grundlæggende politisk forandringstanke, hvor et ønske om at skabe forandring i disse områder indgår. Det er med afsæt i denne forståelse, at jeg finder ghettoen som forskningsfelt relevant for min uddannelse i Læring og forandringsprocesser. Mit kritiske blik på den politiske ghettoisering fodrer ligeledes en opmærksomhed på ghettoiseringens påvirkning på områdernes forandringspotentialer på et beboerniveau.

1.3 Problemformulering

På baggrund af ovenstående opstilles følgende problemformulering for nærværende speciale:

Hvilken betydning har den politiske ghettoisering af almennyttige boligområder for beboernes selvforståelse i en dansk ghetto?

Herunder opstilles tre underspørgsmål til besvarelse af ovenstående problemformulering:

1. *Hvordan kan man, gennem beboernes italesættelser, forstå de magtstrukturer der er konstruerende for ghettoiseringen?*
2. *Hvordan italesættes ghettoen i beboernes fortælling?*
3. *Hvilke strategier kan fremanalyseres i beboernes italesættelser?*

1.3.1 Uddybning af problemformulering

Problemformuleringen skal ses i relation til den politiske diskurs, som hersker omkring den danske ghetto, som er præsenteret i indledningen. Specialet søger ikke at lave en egentlig teoretisk diskursanalyse, men tager derimod udgangspunkt i eksisterende forskning på området og anser denne forskning som værende repræsentant for ghettodiskursen. Som præsenteret i indledningen refererer denne forskning hovedsageligt til Wacquant, som anvendes som international reference, hvorimod Troels Schultz Larsen repræsenterer den danske forskning på området.

På baggrund af den eksisterende forskning søger dette speciale at forstå, hvilken betydning denne politiske ghettoisering har på den enkelte beboer i en dansk ghetto. Specialet vil, med udgangspunkt i empiri indsamlet gennem kvalitative interviews, søge at besvare problemformuleringen gennem en konstruktion af den enkelte beboers historie, i relation til det at være bosiddende i en ghetto. Med den franske sociolog Pierre Bourdieu som teoretisk ramme for analysen, søger specialet derfor overordnet at undersøge, hvordan den symbolske magt politikerne udøver, i form af den specifikke diskurs omkring danske ghettoer, kommer til udtryk i beboernes habituelle dispositioner.

1.3.2 Specialets anvendelse af ghettobegrebet

Jeg vælger i specialet at anvende begrebet "ghetto" på trods af, at dette speciale indskriver sig i en kritisk opposition til politikernes brug af ghettobegrebet. Når jeg alligevel anvender ghetto, frem for eksempelvis "forsømte boligområder", som Schultz Larsen betegner ghettolistens områder, er det et udtryk for, at jeg trækker på de forståelseskategorier, som Staten har konstrueret omkring disse boligområder i Danmark. Dette er ifølge Bourdieu en udfordring, i det der opstår en risiko for reproduktion af Statens forståelseskategorier (Bourdieu 2004, s. 97). Jeg anser dog denne anvendelse af ghettobegrebet som en uomgængelig præmis, da mit formål med specialet netop er, at sætte spørgsmålstejn ved det prækonstruerede ghettobegreb og denne konstruktions påvirkning på beboerne. Jeg forholder mig dermed reflektivt til specialets brug af begrebet og dermed risikoen for reproduktion.

1.4 Læsevejledning

Kommende afsnit er en figur over specialets struktur. Denne læsevejledning har til formål at skabe et sammenhængende hele over specialets dele, således, at læseren fra start får et overblik over specialets struktur.

Kapitel 1 - Introduktion

I dette kapital fremgår selve motivationen for specialet samt en gennemgående præsentation af forskningsobjektet.

Kapitlet indeholder indledning, problemfelt, problemformulering, uddybning heraf og argumentation for brug af ghettobegrebet.

Derudover foretages der, i relation til Bourdieus metodiske overvejelser, en historisering af det boligsociale felt. Kapitlet afsluttes med en præsentation af Vangskvarteret, som empirisk nedslag for specialet.

Kapitel 2 – Videnskabsteoretisk position

I dette kapitel tydeliggøres den socialkonstruktivistiske position for specialet i relation til Bourdieu som teoretisk udgangspunkt.

Herunder hvordan den socialkonstruktivistiske tilgang er styrende for de metodiske og teoretiske valg der træffes, samt for måden hvorpå jeg forstår og fortolker.

Kapitel 3 – Teoretisk ramme

I dette kapitel præsenteres Bourdieu som teoretisk ramme for specialet. Jeg redegøre for et samlet begrebsapparat, som genstand for den senere analyse.

Kapitel 4 – Metodiske overvejelser

Dette kapitel præsenterer de metodiske overvejelser, som ligger til grund for specialets empiriindsamling. Dette rummer en redegørelse for den kvalitative interviewform samt hvordan et fokus på beboernes fortælling fordre en forståelse for ghettoiseringens indflydelse på beboernes selvforståelse

Kapitel 5 – Analyse

Dette kapitel rummer specialets analyse som en besvarelse af specialets problemformulering. Kapitlet er inddelt i to delanalyser, som hver især søger at besvare problemformuleringens underspørgsmål.

Første delanalyse

Første delanalyse besvarer første underspørgsmål: *Hvordan kan man, gennem beboernes italesættelser, forstå de magtstrukturer der er konstruerende for ghettoiseringen?* I denne analysedel er fokus på de overordnede magtstrukturer og Statens dominans.

Anden delanalyse

Anden delanalyse besvarer anden og tredje underspørgsmål: *Hvordan italesættes ghettoen i beboernes fortælling? Hvilke strategier kan fremanalyseres i beboernes italesættelser?* I denne analysedel er fokus på beboernes fortællinger og deres italesættelser af ghettoen.

Kapitel 6 – Diskussion

I dette kapitel diskuteres beboernes positive fremstilling af Vangkvarteret. Ligeledes diskuteres konsekvenserne af ghettoiseringen både på individ niveau, men også i et mere samfundskritisk perspektiv.

Kapitel 7 – Afrunding

I dette afsluttende kapitel diskuteres specialets gyldighed i relation til de Cuba og Lincolns fire gyldighedskriterier: *troværdighed, overførbarhed, pålidelighed og transparens*. Til sidst følger den endelige konklusion og besvarelse på specialets problemformulering.

1.5. Objektivisering af forskningsfelt

I dette afsnit vil jeg redegøre for konstruktionen af det boligsociale felt, herunder de boligsociale helhedsplaner og den kompleksitet, som er karakteristisk for dette felt. Til sidst i afsnittet vil følge en beskrivelse af Vangkvarteret som empirisk nedslag for denne undersøgelse. Formålet med dette afsnit er, at tydeliggøre de epistemologiske og praktiske præmisser, der ligger til grund for konstruktionen af ghettoen som forskningsobjekt (Schultz Larsen 2015, s. 419). Denne konstruktion er én af to processer i det Bourdieu betegner som det dobbelte brud, som kendetegner den reflektive sociologi. Denne første proces beror på Bourdieus forståelse om, at det sociale er historisk betinget, hvorfor denne første proces er en historisering af feltets sociale og symbolske organisering (Hammerslev og Arnholtz Hansen 2009, s. 17). Den anden proces i det dobbelte brud omhandler synliggørelsen af forskerens position i feltet, og hvilken betydning denne position har for det videnskabelige blik (Delica 2011, s. 33). Min position i felten vil blive præsenteret i afsnit 4.1.1.

1.5.1 Historisering af det boligsociale felt

Denne historisering af det boligsociale felt skal være med til at skabe en forståelse af, hvilke mekanismer, institutioner og logikker, som har haft central betydning for dette felt. Samt hvordan de har været medkonstruerende for de problemstillinger, der i dag står som centrale i det boligsociale arbejde.

Som første led i konstruktionen af dette speciales forskningsobjekt tillader jeg mig indledningsvis at stille spørgsmålet: *Hvordan blev de omtalte almene boligområder genstand for en ghettoisering?* I denne besvarelse forholder jeg mig til Schultz Larsens redegørelse af den danske ghettos historie, herunder relevante historiske dokumenter, som indgår som en del af hans ph.d., *"De Forsømte"* (Schultz Larsen 2009, s. 131-138). Schultz Larsens historisering tager udgangspunkt i fire nedslag, som tilskriver sig betydning for det boligsociale felt i dag:

1. Stiftelsen af Arbejdernes Byggeforening i 1865
2. Oprettelsen af boligministeriet i kølvandet på bolig manglen efter Anden Verdenskrig
3. Det duale boligmarkedets opsplitning
4. Boligministeriets nedsættelse af Winther-udvalget i 1985-87

Første nedslag sker på stiftelsen af Arbejdernes Byggeforening. De almene boliger og grundtanken bag dem opstod allerede tilbage i midten af 1850'erne. Ønsket var at skaffe specielt arbejderklassen bedre boligforhold til en billig pris. Ved stiftelsen af Arbejdernes Byggeforening i 1865 var dette en realitet. Boligerne var på dette tidspunkt ikke tiltænkt mindre bemidlede familier, men arbejderbevægelsens medlemmer, hvorfor der helt frem til 1950'erne kan ses en skarp skelnen mellem arbejderboliger og boliger til samfundets "udsatte"¹ borgere (Schultz Larsen 2009, s. 131).

I kølvandet på Anden Verdenskrig opstod der en akut boligmangel i Danmark, hvor der manglede mellem 50.000 og 75.000 boliger. Denne problematik fik politisk opmærksomhed og blev afgørende for oprettelsen af Boligministeriet. Boligministeriet skulle i første omgang være institutionelt anker for det nybyggeri, man havde tiltænkt som løsning på boligmanglen. De skulle stå for en stram statslig kontrol med byggeriet samt økonomisk støtte til kommuner, almennyttige boligselskaber og de private byggefirmaer. I forbindelse med boligforligene i 1954 og 1958 skete der dog en forskydning af denne styringsmekanisme. Der skete en afvikling af den statslige kontrol og den eneste måde Staten nu kunne søge indflydelse på nybyggeriet, var gennem en række subsidier af efterspørgslen (Hansen 1974, s. 180). Disse subsidier blev i de efterfølgende år det centrale omdrejningspunkt og genstand for diskussion i det boligpolitiske felt.

Subsidierne bestod blandt andet i, at den almene boligsektor var sikret statslig rentesikring af lån optaget på markedsvilkår, mens de private boligejere fik en række skattemæssige fordele og nye finansieringsformer (Schultz Larsen 2009, s. 122). På baggrund af disse vilkår sker der en klar opdeling af boligmarkedet som et dual-boligmarked, som er bestående af to delmarkeder; "et ejerboligmarked, der hovedsageligt er markedsreguleret, og et almennyttigt boligmarked, der hovedsageligt er politisk reguleret" (Schultz Larsen 2015, s. 424). De omtalte subsidier var i denne periode et ofte omdiskuteret politisk emne, men den politiske opbakning forblev vedvarende. Rationalet bag subsidierne var at skabe en tryghed for alle

¹ Når jeg gennem specialet anvender "udsat" eller "udsatte" er det med en afstandstagen til begreberne, i det jeg anser det for værende et socialt konstrueret begreb, som i høj grad stigmatisere den enkelte. Når jeg alligevel anvender begrebet skyldes det, at det er en i samfundet anerkendt klassifikation og måde at anskue beboerne i udsatte områder på, hvormed jeg forholder mig refleksivt til begrebet.

samfundets grupper i forhold til deres boligsituation, ved at sikre begrænset stigninger i boligudgifterne (Schultz Larsen 2009, s. 123).

Det tredje historiske nedslag omhandler det økonomiske opsving i slut halvtredserne og frem til begyndelsen af halvfjerdsene. Dette økonomiske opsving og den stærke subsidiering af boligmarkedet i denne periode medførte et enormt byggeboom. Samtidig blev denne periode også startskuddet til den økonomiske og sociale opsplitning af boligmarkedet. I denne periode steg ejendoms- og jordpriserne, hvilket bidrog til stigende inflation og stigende renter, som førte til huslejestigninger i de nybyggende almene boliger. Derudover gjorde den økonomiske vækst, at flere havde råd til at investere i egen bolig. Denne organisering betød, at der skete en asymmetrisk dualisering af boligmarkedet, hvor de dårligst stillede i samfundet blev koncentreret i specifikke områder af den almennyttige boligsektor på grund af deres økonomiske og sociale position.

Omkring 1970'erne opstår en politisk bevidsthed omkring konsekvenserne af indretningen af boligmarkedet (Det Økonomiske Råd 1970; Det Økonomiske råd 1976). Da den økonomiske krise rammer i årene 1973-74 er der forsat brug for at opretholde rationalet om 'tryghed' i boligsituationen, hvorfor man forsat fastholder de fastsatte subsidier på boligmarkedet (Boligministeriet 1987, s. 41). Krisen betyder et politisk fokus på de økonomisk dårligt stillede gruppers integration på boligmarkedet. Man får i denne periode øjnene op for de konsekvenser, der følger med det asymmetriske dual-boligmarked. Samtidig sker der i denne periode en større migration af udenlandsk arbejdskraft, som også skal integreres i den almene boligsektor, hvilket bliver et tema for integrationsdebatten (Børresen 2002).

Det fjerde og sidste nedslag omhandler boligministeriets oprettelse af Winther-udvalget i 1985-1987. Winther-udvalget fik til opgave, at dokumentere den stigende segregering i visse almennyttige boligområder. Der blev i den forbindelse sat fokus på det boligsociale problem, som omhandlede den store koncentration af samfundets dårligst stillede borgere i specifikke almennyttige boliger. I forbindelse med denne erkendelse vandt et nyt 'områdebaseret rationale' frem i det boligsociale felt (Schultz Larsen 2009, s. 224-226). De boligsociale problemer skulle ikke længere løses på nationalt niveau, men i langt højere grad foregå lokalt. Derfor nedsatte den daværende Nyrup regering i 1993 Byudvalget, som et praktisk-politisk handlingsprogram for kommunerne. Der skete dermed et afgørende skred i den boligsociale

forståelse. Den almennyttige boligsektor gik dermed fra at være løsningen på en akut boligmangel til at huse sociale problemer og en stor koncentration af mennesker fra bunden af det danske samfund (Schultz Larsen 2012, s. 211).

Til denne historisering tilføjer jeg de boligsociale helhedsplaner, da jeg mener, at de i høj grad har betydning for konstruktionen af det boligsociale felt i dag. Jeg anser de boligsociale helhedsplaner for en afgørende præmis for det boligsociale felt. Dermed forsøger dette speciale at forstå, hvilken indflydelse denne præmis har for ghettoens beboere. Det er netop med denne tilføjende dimension, at jeg differentierer mig fra Schultz Larsens fokus.

Nedslaget omkring de boligsociale helhedsplaner fremgår i det følgende afsnit.

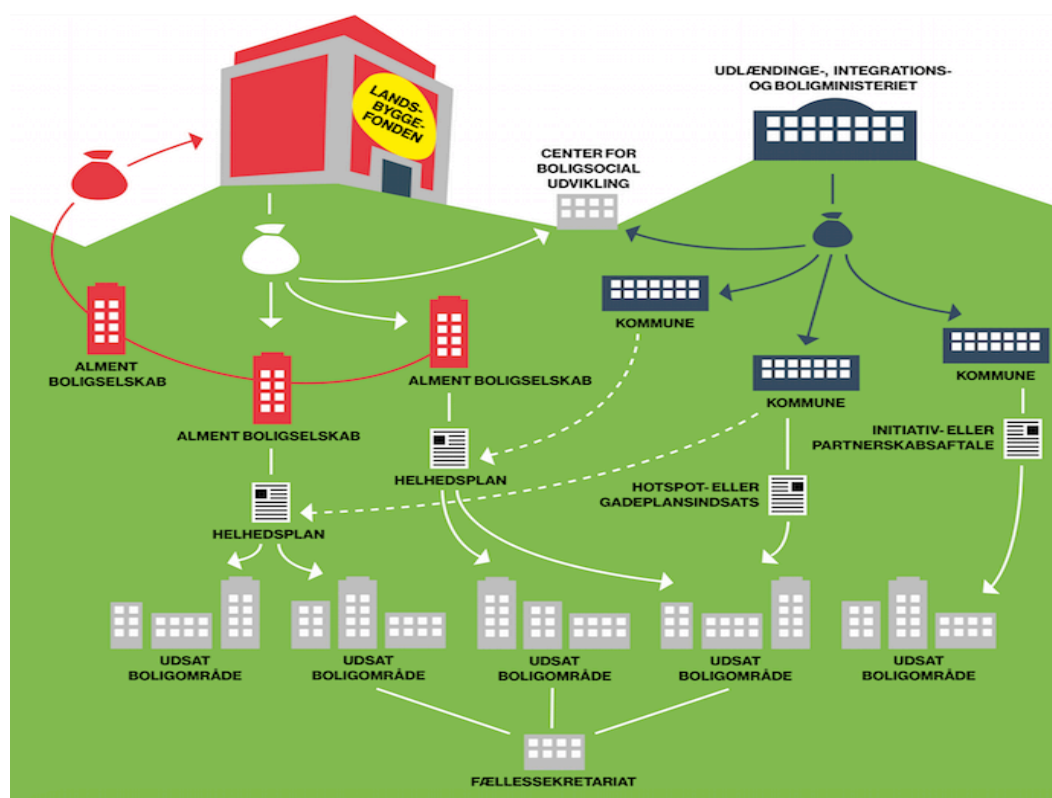
1.5.2 De Boligsociale helhedsplaner

Et sidste nedslag, som jeg har valgt at behandle særskilt, omhandler den overordnede organisering af det boligsociale felt i dag. Kaster man et blik på det boligsociale område, bygger det fortsat på det områdebaseret rationale. Her står de boligsociale helhedsplaner som det helt centrale styringsværktøj for måden hvorpå, man ønsker at forbedre forholdene i ghettoerne. I forbindelse med boligforliget i 2006 blev rammerne for de nuværende boligsociale helhedsplaner skabt (Boligsocialnet 2014, s. 12). Ydermere skete der en yderligere organisering, da den daværende VK regeringen i 2010 indførte den såkaldte "Ghettoliste", som beskrevet i indledningen.

På den nuværende liste fra 2015 er der 25 boligområder (Udlændinge-, integrations- og Boligministeriet 2015), hvor der på landsplan er 130 boligsociale helhedsplaner (boligsocialnet 2014). Som det fremgår af disse tal kan boligområder som ikke er placeret på ghettolisten stadig ansøge Landsbyggefonden om medfinansiering af en boligsocial helhedsplan (Landsbyggefonden, s. 3). Det fremgår blot af vejledningen for ansøgning til Landsbyggefonden, at der kan "ydes støtte til boligsociale indsatser i almene boligområder, hvor der kan konstateres væsentlige problemer af økonomisk, social eller anden karakter – f.eks. en stor andel af beboere med sociale problemer, vold, hærværk, høj husleje, høj flyttefrekvens eller nedslidte bygninger og friarealer" (Boligsocialnet). Dog skal et boligområde have en vis størrelse, for at det kan bære en selvstændig boligsocial indsats (Boligsocialnet).

Den boligsociale helhedsplan er en helhedsorienteret plan, der som udgangspunkt løber over en fireårig periode. Indsatserne, som er skrevet ind i helhedsplanen, har til formål at forebygge de sociale problemer og udfordringer, som er eksisterende i det specifikke boligområde. Derudover har helhedsplanerne et mål om at opbygge og udvikle social kapital for både området, men også for den enkelte beboer (Boligsocialnet 2014, s 7).

Organiseringen af det boligsociale felt kan opleves en smule kompleks, da forskellige sektorer har forskellige interesser ind i de enkelte helhedsplaner. Nedenstående figur viser det boligsociale organisationsdiagram, hvori man kan få et overblik over nutidens kompleksitet i organiseringen af det boligsociale felt.

Figur 1 Organisationsdiagram for det boligsociale område (Center for Boligsocial udvikling)

De boligsociale helhedsplaner finansieres af Landsbyggefonden, boligorganisationen og den respektive kommune. Landsbyggefonden, som er en selvejende institution, finansierer omkring 75 procent af helhedsplanen. Den store andel af finansieringen betyder derfor også, at det er Landsbyggefonden, som i sidste ende skal godkende den endelige plan. Udarbejdelsen af den specifikke helhedsplan sker derimod i samarbejde mellem den pågældende boligorganisation og kommunen samt i tæt dialog med beboerne i områderne.

Som det fremgår af figuren ovenfor, bliver der også iværksat indsatser i de udsatte boligområder, som ikke er skrevet ind i helhedsplanerne. Disse indsatser er for det meste finansieret af puljer fra Udlændinge-, Integrations-, og Boligministeriet (Center for Boligsocial Udvikling). Men på trods af, at disse indsatser ikke er indskrevet i helhedsplanerne, har de stadig stor betydning for områderne og indgår for det meste i tæt dialog og sparring med de boligsociale helhedsplaner (Center for Boligsocial Udvikling).

De nuværende helhedsplaner er udarbejdet med udgangspunkt i syv overordnede temaer, som ses til højre i boksen. Disse var gældende for de helhedsplaner, som blev vedtaget mellem 2011 og 2014 (Boligsocialnet 2014).

I et tæt samarbejde mellem boligorganisationen, kommunen og beboere bosiddende i boligområdet, udvælges fire indsatsområder for en fireårig periode.

De syv indsatsområder:

- 1. Børn, unge og familier**
- 2. Udsatte grupper**
- 3. Uddannelse, beskæftigelse og erhverv**
- 4. Beboernetværk, inddragelse demokrati**
- 5. Kultur og fritid**
- 6. Sundhed**
- 7. Image og kommunikation**

Helt overordnet er formålet med boligsocialt arbejde at løfte den enkelte beboer via medindflydelse og deltagelse. Beboerne ses derfor som vigtige medspillere i såvel udarbejdelsen som i udførelsen af de boligsociale helhedsplaner, da inddragelse sikrer mere langsigtende løsninger. I en erkendelse af, at de forskellige institutioner ikke kan løfte ansvaret alene, har samskabelsesmetoden i høj grad vundet indpas som metode i det boligsociale felt (Boligsocialnet 2014, s. 7). Samskabelse er en metode, som søger mod at udvikle den offentlige velfærd gennem inddragelse af civilsamfundets ressourcer, både i prioritering, planlægning og produktion af velfærden (Agger & Tortzen 2015, s. 5). Metoden anser viden som det grundlæggende element, hvormed det antages at alle parter i processen bidrager med en relevant viden (Agger & Tortzen 2015, s. 9). De samskabende aktører kan spænde over en bred vifte, fra kommunale institutioner over frivillige organisationer til det lokale erhvervsliv (Boligsocialnet 2014, s.11). De boligsociale medarbejdere indtager ofte den faciliterende rolle i samskabelsesprocessen, da det er dem, der har den tætte kontakt med beboerne og derfor ved, hvad der rører sig i områderne, hvormed de har muligheden for at bygge broen mellem de involverede parter (Boligsocialnet 2014, s. 15).

1.6. Vangkvarteret som empirisk nedslag

Følgende afsnit har til formål at præsentere Vangkvarteret som empirisk nedslag for specialet. Jeg er i den forbindelse inspireret af casestudiet som metode, idet det evner at skabe en dybdegående indsigt i praksis, hvormed det samtidig muliggør et studie af et fænomen i dets kompleksitet (Ramian 2012, s. 9). Dette speciale søger netop en dybdegående indsigt i beboernes selvforståelse i et enkeltstående ghettoområde. Dog anvendes casestudiet ikke som metodisk strategi, men blot som argument for valg af et enkelt empirisk nedslag.

1.6.1 Vangkvarteret – en dansk ghetto

Vangkvarteret er et almennyttigt boligområde beliggende i Holbæk Kommune. Der er 599 lejemål, som er fordelt på to afdelinger; afdeling 166 og afdeling 123, som huser i alt 1448 beboere. Området er administreret af boligorganisationen Lejerbo og har siden 2010 været på regeringens ghettoliste (tidligere liste over særligt udsatte boligområder). Området opfylder ikke blot tre, men alle fem kriterier som lægges til grund for indplacering på listen. Følgende tal viser de nyeste tal for Vangkvarteret, udgivet i december 2015 (Udlændinge-, integrations- og Boligministeriet 2015):

- 48 procent af beboerne mellem 18 og 64 år står uden tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelse
- 55,4 procent af beboerne er indvandrere eller efterkommere fra ikke vestlige lande
- 3,2 procent af beboerne er indenfor de seneste to år dømt for overtrædelse af straffeloven, våbenloven eller lov om euforiserende stoffer
- 62,2 procent af beboerne mellem 30 og 59 år har alene en grunduddannelse
- 54,7 procent af beboerne har en indkomst der er mindre end 55 procent af den gennemsnitlige bruttoindkomst for samme gruppe i regionen

I relation til ovenstående tal er Vangkvarteret udfordret på flere områder. 40 procent af Vangkvarterets beboere er børn og unge under 25 år, hvorfor denne gruppe fylder meget i området. En stor andel af dem lever kun med en eneforsørger, i det 17,5 procent er enlige forsørgere. Dette kan have stor konsekvens for børnene, da der er færre ressourcer og mindre overskud til at støtte dem i deres generelle udvikling (Lejerbo).

Som det fremgår af tallene i boksen ovenfor, er 48 procent uden tilknytning til arbejdsmarkedet, men faktisk har hele 63 procent ingen eller lille tilknytning til arbejdsmarkedet. Det er især den store andel af beboere på kontanthjælp, som har svært ved at finde fodfæste på arbejdsmarkedet. Derudover er også den store gruppe af beboere med anden etnisk baggrund end dansk udfordret på jobsituationen, hvor 84 procent er på overførelsesindkomst. Som det fremgår af den boligsociale helhedsplan for Vangkvarteret er udfordringen "især stor for den gruppe af beboere med anden etnisk baggrund end dansk, der ikke behersker det danske sprog tilstrækkeligt, og derfor har særligt vanskeligt ved at kunne begå sig i uddannelsessystemet eller på arbejdsmarkedet" (Lejerbo).

En anden udfordring er beboernes dårlige sundhedstilstand. De gennemsnitlige økonomiske udgifter² på sundhedsområdet per borger i Vangkvarteret er markant højere end for resten af borgerne i kommunen (Lejerbo). Det er for mange af beboerne økonomiske udfordringer, sociale udfordringer eller psykisk sårbarhed der gør, at de ikke har overskud til at investere i egen sundhed. Helhedsplanen angiver ydermere at:

Beboere med psykisk sårbarhed er en særlig udfordring, dels fordi de isolerer sig og er svære at komme i kontakt med, og dels fordi nogle kan have uhensigtsmæssig adfærd, som de øvrige beboere kan have svært ved at håndtere. Dette resulterer i en del tilfælde i klager fra naboer og øvrige beboere (Lejerbo). Men social isolation og ensomhed er ikke kun en problemstilling for de psykisk sårbare. Flere beboere i Vangkvarteret har intet eller kun et lille netværk (Lejerbo 2015).

1.6.2 Den boligsociale helhedsplan – Fællesskab i Vangkvarteret

På baggrund af ovenstående udfordringer blev der i 2014 bevilget endnu en fireårig helhedsplan til Vangkvarteret som løber i perioden 2014 til 2018. Planen er finansieret i et samarbejde mellem Landsbyggefonden, Lejerbo og Holbæk Kommune. Udarbejdelsen af selve planen er sket i et samarbejde mellem Lejerbo og Holbæk Kommune og med udgangspunkt i ovenstående problemstillinger. Lejerbo som organisation er organiseret således, at beboerne

² Sundhedsafdelingen, Holbæk Kommune, har i 2010 udført en undersøgelse af udgiften på dette område, og den viser, at beboerne i Vangkvarteret generelt er mere indlagt og kommunen dermed også har en højere genoptrænings-/rehabiliteringsudgift.

gennem de valgte beboerbestyrelser har størst mulig indflydelse på de valg der træffes vedrørende Vangkvarteret (Lejerbo). Denne organisering gjorde, at beboerne også havde mulighed for at påvirke udarbejdelsen af helhedsplanen.

I modsætning til den tidligere helhedsplan har man i den nuværende valgt, at fokusere på den forebyggende indsats samt på de mere sårbare og udsatte grupper. De fire indsatsområder i den nuværende helhedsplan er som følgende (Lejerbo):

1. *Børn, unge og familie* med særligt fokus på den tidlige indsats i forhold til udsatte børnefamilier.
2. *Udsatte grupper* med særligt fokus på økonomisk og socialt udsatte børnefamilier og på isolerede og psykisk sårbare beboere.
3. *Sundhed* med fokus på trivsel for udsatte beboere.
4. *Beboernetværk, inddragelse og demokrati* med fokus på inddragelse og opkvalificering af beboerne generelt og af beboerdemokrater og andre frivillige i boligområdet.

Under hvert af de fire indsatsområder er der ydermere bestemt fire specifikke aktiviteter, som løber over den fireårige periode. I figur 2 nedenfor ses de fire indsatsområder og de tilhørende aktiviteter:

Figur 2: De boligsociale indsatsområder og de tilhørende aktiviteter i helhedsplanen for Vangkvarteret

I forhold til helhedsplanens udøvende niveau står de boligsociale medarbejdere som en central faktor. I Vangkvarteret er der, udover den boligsociale projektleder, ansat to

boligsociale medarbejdere, som er ansat af Lejerbo. Derudover har man i et forsøg på at forbedre samarbejdet mellem Holbæk Kommune og det boligsociale arbejde i Vangkvarteret valgt, at en medarbejder fra afdelingen Folkesundhed i Holbæk Kommune er ansat 27 timer i helhedsplanen. Derudover spiller mange andre kommunale aktører en rolle i udøvelsen af helhedsplanen, blandt andet sundhedsplejen, tandplejen, Center for Mental Sundhed og Center for Misbrug og Forsorg.

1.6.3 Området omkring Vangkvarteret

Vangkvarteret er placeret cirka to kilometer fra Holbæk bymidte, med gode busforbindelser til centrum. Området ligger i et naturskønt område op til Holbæk Fælle, som er et stort grønt naturområde. Derudover ligger Vangkvarteret tæt på Sofielundskolen, hvor de fleste af Vangkvarterets børn går i skole. For de små børn er der både vuggestue og børnehave i gåafstand til området. Der har i mange år ligget en dagligvareforretning tæt på Vangkvarteret, men den er nu flyttet længere ind mod bymidten. Det betyder, at beboerne nu skal et stykke for at handle ind.

I forbindelse med en restaurering af området prioriterede man at gøre udendørsarealerne mere attraktive. I dag indbyder udendørsarealerne i Vangkvarteret til leg og fællesskab, i det der er etableret legepladser for børnene, et stort grønt område med en lille sø i midten og en masse borde-bænke sæt. Lejerbos gårdmænd sørger for, at der året rundt holdes pænt og rent i området.

Med en central placering midt mellem de to afdelinger ligger fælleshuset, som er en vigtig del af det boligsociale arbejde. Huset blev indviet i 2014 og er i dag omdrejningspunkt for mange af de boligsociale aktiviteter; blandt andet fælles frokost mandag til torsdag, cirkeltræning hver torsdag og mødested for bydelsmødrene. Derudover er der indrettet kontorer til de boligsociale medarbejdere i den ene ende af fælleshuset. Der er derfor altid liv og et rend af mennesker i fælleshuset i hverdagen. Derudover har beboerne mulighed for at leje lokalerne uden for almindelig åbningstid.

Kapitel 2 – Videnskabsteoretisk position

2.1 En socialkonstruktivistisk tilgang

I dette afsnit følger en redegørelse for specialets videnskabsteoretiske tilgang til forskningsfeltet.

Nærværende speciale vedkender sig den socialkonstruktivistiske tradition og tager udgangspunkt i Anders Esmark, Carsten Bagge Laustsen og Niels Åkerstrøm Andersen forståelse heraf. Denne forståelse anlægger et noget anderledes perspektiv på socialkonstruktivismen, da den i langt højere grad, end andre socialkonstruktivistiske diskussioner, retter fokus mod et konkret analysestrategisk perspektiv (Esmark, Bagge Laustsen & Åkerstrøm Andersen 2005).

I relation til specialets teoretiske ramme bekender Bourdieu sig ikke til en specifik videnskabsteoretisk tradition, men en gennemlæsning af hans værker vil det, at han bevæger sig i et konstruktivistisk-strukturalistisk perspektiv. Dette speciale bevæger sig ikke på samme måde i dette kontinuum, men jeg vil i det følgende redegøre for, hvordan jeg sammenholder den socialkonstruktivistiske tilgang med Bourdieus videnskabelige position, som beskrives ved en sociologisk refleksivitet. Argumentet for at placere Bourdieu i det socialkonstruktivistiske paradigme, finder jeg ligeledes i bogen *"Socialkonstruktivistiske Analysestrategier"*, hvor Lisanne Wilken operationaliserer Bourdieus begreber i et socialkonstruktivistisk perspektiv (Wilken 2005).

Det socialkonstruktivistiske paradigme antager, at virkeligheden er et socialt konstrueret fænomen (Esmark, Bagge Laustsen & Åkerstrøm Andersen 2005, s. 16). Denne forståelse bygger modsat realismen, på en antagelse om at virkeligheden konstrueres af den erkendelse vi har om verden. Derfor anses virkeligheden ikke som uforanderlig, men som et produkt som er skabt via historiske og sociale processer (Rasborg 2004, s. 349). Denne forståelse ses interessant i relation til specialets problemformulering, da jeg gennem den diskurssive beskrivelse af det boligsociale felt, antager, at feltet er en social konstruktion. Det samme gør

sig gældende for ghettobeboerne, da de med deres position³ i det boligsociale felt⁴ også anses som værende en social konstruktion. En konstruktion som rummer forståelsen af beboerne som udsatte beboere, hvilket kan ses som én blandt mange diskurser for det boligsociale felt. Den metodologiske tilgang til felten muliggør en indsigt i beboernes selvforståelse i relation til det, at de er bosat i en ghetto. Ydermere sigter specialet mod at forstå de magtstrukturer og forståelser, som ligger til grund for ovenstående sociale konstruktioner.

Den klassiske diskussion angående dualismen mellem objektivitet og subjektivitet er en afgørende faktor for den socialkonstruktivistiske tradition. Omdrejningspunktet for denne diskussion omhandler dualismens manglende anerkendelse af det sociale begreb (Esmark, Bagge Laustsen & Åkerstrøm Andersen 2005, s. 16-17). Denne manglende dimension for hvordan virkeligheden og viden erkendes, har medført indførelsen af det sociale som selvstændigt domæne. Tilskrivelsen af det sociale som domæne muliggør forståelsen af den sociale virkelighed, hvilket dette citat underbygger: "den sociale virkelighed består hverken af objekter eller subjekter i "sig selv", men af mening" (Esmark, Bagge Laustsen & Åkerstrøm Andersen 2005, s. 17).

Subjekter og objekter er altså isoleret set meningsløse, hvormed det er i relationen mellem dem, at der skabes mening. Derfor er det socialkonstruktivistiske udgangspunkt altså "at relationer ikke blot er en tilknytning til sig selv eksisterende objekter og subjekter, men derimod grundlaget for en anden orden af virkelighed, inden for hvilken objekter og subjekter opnår og tilskrives mening" (Esmark, Bagge Laustsen & Åkerstrøm Andersen 2005, s. 18). Når socialkonstruktivismen derfor hævder, at virkeligheden er en social konstruktion, skal konstruktionen forstås som en stabilisering og udbredelse af relationer, som knytter subjekter og objekter sammen i en bestemt form for meningsfuldhed (Esmark, Bagge Laustsen & Åkerstrøm Andersen 2005, s. 18).

For socialkonstruktivismen ses virkeligheden derfor som et produkt af menneskelig praksis, hvilket leder mig til en sammenkobling med Bourdieus videnskabsteoretiske praksis. Bourdieu finder på samme måde videnskaben i spændingsfeltet mellem subjekt, objekt og det sociale, i det han oplever virkeligheden som relationel (Bourdieu 2004, s. 12 & 18). Han påpeger, at de sociale aktører er underlagt strukturelle mekanismer, men at de samtidig

³ I afsnit 3.1.1 redegøres der for forståelsen af position med udgangspunkt i Bourdieus forståelse.

⁴ I afsnit 3.1.3 redegøres for min forståelse af det boligsociale felt

handler i den sociale verden de begår sig i. Derudover finder han, at den objektive sociale virkelighed har betydning for, hvordan aktørernes handlinger produceres. Der er altså tale om en to-vejs-relation, hvor de to strukturer gensidigt påvirker hinanden (Bourdieu 2004, s. 12).

Med denne relationelle forståelse finder jeg en sammenkobling mellem Bourdieu og den socialkonstruktivistiske præmis. Det er netop denne antagelse jeg ser afspejlet i specialets problemfelt, hvormed koblingen af de to perspektiver er interessant.

For socialkonstruktivismen står magtperspektivet ikke som en central faktor (Esmark, Bagge Laustsen & Åkerstrøm Andersen 2005, s. 25), men med Bourdieu som teoretisk ramme muliggør det netop undersøgelsen af et magtperspektiv med udgangspunkt i de politiske strukturer, som konstruerer det boligsociale felt. Bourdieu anser nemlig den sociale verden som værende konstrueret af og samtidig konstituerende for de dominansforhold de sociale positioner udgør i det sociale rum (Bourdieu 2004, s. 8).

Socialkonstruktivismen ser sproget som en af de bærende former i måden hvorpå der skabes mening (Esmark, Bagge Laustsen & Åkerstrøm Andersen 2005, s. 20), hvorfor interview er valgt som empirisk metode for specialet. Sproget skal dog blot ses som én blandt flere former for social interaktion. Dermed kan sociale konventioner for eksempel også bestå i viden, kultur, praksis eller ritualer (Esmark, Bagge Laustsen & Åkerstrøm Andersen 2005, s. 20). Det er netop disse former for sociale konventioner, som jeg ønsker at fremanalysere med hjælp af Bourdieus praksisteori.

Kapitel 3 – Teoretisk ramme

3.1 Bourdieu som teoretisk ramme

Som det fremgik tidligere i specialet anvendes Bourdieu som teoretisk fundament for specialets analyse. Følgende afsnit tilsigter dermed en operationalisering af de af Bourdieus begreber, som findes relevante for en besvarelse af specialets problemformulering.

I min redegørelse for specialets teoretiske ramme vil jeg ydermere inddrage Wacquants og Schultz Larsens forskning, da de modsat Bourdieu, har forsket specifikt i ghettoen og det boligsociale felt. De er dog begge inspireret af en Bourdieusk tænkning, hvormed det er Bourdieus analysebærende begreber, som danner grundlag for deres forskning, og ligeledes for dette speciales analyse. Jeg vil i kommende afsnit redegøre for begreberne "habitus", "felt" og "kapital". Bourdieu beskriver hvordan disse tre begreber ikke kan forstås adskilt, men kun inden for rammerne af det teoretiske system de tilsammen udgør (Bourdieu & Wacquant 1996, s. 83). Derfor vil disse begreber blive præsenteret i relation til hinanden. Jeg vil ydermere redegøre for begreberne "det sociale rum", "strategi", "doxa", og "symbolsk vold" og hvordan disse begreber ses relevante i forhold til speciales problemfelt. Jeg forsøger løbende at sammenholde de præsenterede begreber, sådan at de giver mening i relation til hinanden.

3.1.1 Det sociale rum

For Bourdieus definition af det sociale rum ligger begrebet "distinktion" til grund, hvilke han beskriver i et af hans hovedværker *"La Distinction"* fra 1979. Bourdieu beskriver distinktion som *"en relationel egenskab der kun eksisterer i kraft af relationen til andre egenskaber"* (Bourdieu 2004, s. 20). Med udgangspunkt i denne forståelse skal det sociale rum forstås som værende et sæt af distinkte og sameksisterende positioner, der er adskilt fra hinanden. Positionerne er defineret i forhold til hinanden, samt hvilke relationer de indgår i. Den relationelle position som de sociale agenter eller grupper indtager i det sociale rum, defineres ud fra to differentieringsprincipper; økonomisk og kulturel kapital (Bourdieu 2004, s. 21).

Denne forståelse af det sociale rum og aktørernes positionering i rummet tydeliggør Bourdieu i modellen *"Rummet af sociale positioner og rummet af livsstile"* (se bilag 1) fra *"La Distinction"*. Modellen tager form som et koordinatsystem, hvor kulturel og økonomisk kapital samt den

samlede mængde kapital udgør de to akser i koordinatsystemet. Modellen udtrykker de sociale afstande i det sociale rum. Jo tættere agenterne befinder sig på hinanden i forhold til de to dimensioner, desto mere har de tilfælles (Bourdieu 2004, s. 21-22). Derudover redegør modellen for den dominerende klasse, som værende dem som besidder en stor samlet mængde kapital i modsætning til den dominerede klasse, som modsat besidder en lille mængde samlet kapital (Wilken 2005, s. 218). Jeg anvender denne forståelse af det sociale rum i forhold til beboernes position nederst i det sociale hierarki, hvor de i relation til deres samlet kapitalmængde indtager en dominerede position. Jeg finder netop denne distinktive og relationelle forståelse af det sociale rum interessant i forhold til, hvordan beboerne forholder sig til det at bo i en ghetto, samt i forhold til deres position i det sociale rum.

Bourdieu forholder sig netop til byen og dens beboere som en samtidighed. Denne samtidighed skal forstås således, at beboerne både er til stede i det fysiske rum, men også i det sociale rum, hvor de to ting gensidigt konstruerer hinanden. De to rums gensidige påvirkning kan ses således, at strukturerne i det fysiske rum er en repræsentation af beboernes distinktioner i det sociale rum (Schultz Larsen 2011, s. 53). Schultz Larsen (2011) beskriver hvordan:

Betydningen af et sted består i relationen mellem strukturen af den rumlige fordeling af goder, varer og services og strukturen af den rumlige fordeling af agenter med de ressourcer, de repræsenterer (deres kapital volumen og komposition). (s. 53)

Jeg anser dermed beboernes position i det sociale rum for værende udtryk for sociale magtrelationer. Det er netop dette analytiske blik jeg ligger på genstandsfeltet, hvormed jeg forholder mig til de sociale kampe, der udspiller sig mellem forskellige sociale grupper i Vangkvarteret. På trods af Vangkvarterets plads nederst i det samfundsmæssige hierarki forholder jeg mig også til den hierarkisering, der foregår indenfor det begrænsede område, som Vangkvarteret udgør. I relation til problemformuleringens perspektiv på beboernes selvforståelse og Vangkvarterets placering i det sociale rum, er det interessant at se på, hvordan beboerne gennem de sociale kampe, søger at fastholde eller forbedre deres position i det sociale rum.

Med fokus på disse distinktive relationer og magtperspektiv inddrager jeg Schultz Larsens model fra hans ph.d. afhandling, som viser et systematisk korrespondancekort over 35 forsømte boligområder i Danmark (Schultz Larsen 2009, s. 114). Denne model er en operationalisering af Wacquants model beskrevet i "*Designing urban seclusion in the twenty-first century*" (Wacquant 2010), sådan at det giver mening at anvende modellen i en dansk kontekst. Begge modeller tager dermed udgangspunkt i Bourdieus forståelse af det sociale rum og hans model heraf, som jeg kort har redegjort for ovenfor.

Schultz Larsens formål var at udvikle en model, der muliggør en forståelse for de konkrete forskelle og ligheder der er mellem de danske ghettområder, samt at forstå de underliggende strukturer, der ligger til grund for disse forskelle og ligheder (Schultz Larsen 2011, s. 55).

Jeg vælger at inddrage modellen, for at tydeliggøre Vangkvarterets (markeret som Agervang på kortet) position i det sociale rum. Dette skal ses i forhold til beboernes distinktion til andre boligområder i relation til deres egen selvforståelse og deres forståelse af Vangkvarteret som en ghetto.

Kortet er udviklet på baggrund af ni aktive og ni strukturerende variable. De 18 variable er som udgangspunkt udledt fra Programstyrelsens rapport fra 2006, der er en statistisk beskrivelse af 35 boligområder (Schultz Larsen 2009, s. 108).

Den vandrette akse viser relationen mellem geografisk kapital og fysisk kapital. Geografisk kapital er defineret som de konkrete geografiske afstande til og værdien af forskellige sociale og symbolske goder. Det kan for eksempel være typer af arbejdspladser, adgangen til offentlige og private goder, såsom skoler og indkøb eller naturområder. Fysisk kapital defineres derimod som beboernes densitet og i forhold til den plads de enkelte boligområder og deres beboere optager i det fysiske rum. Den lodrette akse udtrykker beboernes samlede kapitalvolumen, hvormed denne faktor skal forstås som den anden dimensions differentieringsprincip. Placeringen på denne akse bliver dermed udtryk for områdernes sociale position i en vertikal forstand (Schultz Larsen 2009, s. 115-116).

3.1.2 Habitus

Bourdieu udviklede i sin tid habitusbegrebet som et redskab, der havde til formål at redegøre for praksisformerne i deres mest basale udtryk. Han beskriver hvordan han med begrebet undgår at henfalde til en udelukkende objektivisme, hvor handling opleves som en mekanisk reaktion uden subjekt, eller modsat som en udelukkende subjektivisme, hvor handling beskrives som et bevist og velovervejet projekt (Bourdieu & Wacquant 1996, s. 106). Praksis eller handlingen skal derimod ses i relationen mellem de to forståelser, som det også fremgår i specialets videnskabsteoretiske afsnit (afsnit 2.1). Det er netop denne dobbelthed som nærværende speciale ønsker at belyse, da jeg antager, at den boligsociale præmis og beboernes socialisering har betydning for beboernes habituelle dispositioner og dermed hvordan de handler i praksis.

Kroppen spiller en afgørende rolle i Bourdieus forståelse af praksis og i særdeleshed i relation til habitusbegrebet. Vi bliver fra barns ben opdraget gennem kropslige erfaringer, som gør os i stand til at agere i det sociale rum. Disse kropsliggjorte praksisser inkorporeres gennem vores socialisering i den sociale verden, hvilket kommer til udtryk som habituelle dispositioner (Bourdieu & Wacquant 1996, s. 119). Bourdieu beskriver habitus således: "Habitus er dette generative og samlede princip, der omsætter de indre og relationelle karakteristika i en position til en samlet livsstil, dvs. til et samlet sæt af personvalg, valg af goder og valg af praktikker" (Bourdieu 2004, s. 24). Habitusbegrebet skal dermed forstås i relationen mellem to interagerende processer: Internaliseringen af de objektive strukturer, som rummer individets tilegnelse af viden, som gør det i stand til at handle i verden, sådan at det opleves

meningsfyldt. Den anden proces omfatter eksternalisering af internaliserede strukturer, som gør individet i stand til at omsætte den førmtalte viden til handling (Wilken 2005, s. 205). Dermed forholder begrebet sig ikke kun til aktørernes handlinger og det de gør, men søger samtidig at forklare, hvorfor individet handler som det gør i relation til den specifikke kontekst. Denne forståelse af habitus finder jeg interessant i forhold til, hvorledes beboernes forståelse af dem selv som ghettobeboer influerer på deres handlinger i praksis. Habitus skal altså ikke forstås som bevidste handlinger og er dermed ikke tilgængelig for bevidst transformation. Det betyder samtidig, at habitus skal forstås træg men ikke uforanderlig. Det kræver dog at de eksterne forhold ændres, hvis habitus skal ændres (Bourdieu & Wacquant 1996, s. 118). Dermed forholder jeg mig ikke yderligere til denne præmis, da de valgte respondenter har boet i Vangkvarteret i minimum fem år og antages derfor at være påvirket af de strukturelle forhold der udspiller sig i det boligsociale felt.

I forlængelse af ovenstående afsnits definition af det sociale rum skal habitus forstås i relation til de forskellige positioneringer og klasser i rummet. Hver klasse af positioner svarer til en bestemt habitus, som er et produkt af netop den sociale position og de sociale betingelser der gør sig gældende herfor (Bourdieu 2004, s. 23-25). Habitus referer dermed i høj grad til forskellige smagspræferencer, i det der vil være en tendens til at individer indenfor samme klasse har samme livsstil. Bourdieu beskriver i relation til det sociale rum, hvordan principperne bag habitus både er distinkte og distinktive. På den ene side adskiller de forskellige klassers habituelle dispositioner sig systematisk fra hinanden, men samtidig handler habitus også om forskellige klassifikationsprincipper. Disse principper gør, at ikke alle skelner på samme måde, en og samme gode eller opførelse kan derfor opleves vidt forskellig fra individ til individ. Det helt centrale for disse forskelle er, at de bliver til symbolske forskelle, som er knyttet til den enkeltes position (Bourdieu 2004, s. 24). Det er netop disse symbolske og distinktive forskelle som nærværende speciale interesserer sig for, da specialet sigter mod en forståelse af de klassifikationsprincipper og forståelseskategorier, som påvirker beboernes selvforståelse.

3.1.3 Felt og kapitaler

Bourdieu redegør i sin litteratur for, at de to begreber "felt" og "kapital" ikke kan forstås uafhængigt af hinanden (Bourdieu & Wacquant 1996, s. 86), hvormed jeg i dette afsnit redegør for de to begreber i relation til hinanden.

Bourdieu beskriver et felt som et rum hvor sociale relationer udspiller sig. Det er i feltet den enkeltes habitus sættes i spil og hvor de habituelle dispositioner danner grundlag for egentlig handling og praksis (Wilken 2005, s. 222). Der er tale om en tilpasningsproces mellem de to begreber felt og habitus, hvilke Bourdieu beskriver på følgende måde:

Felt strukturer habitus som et internaliseret produkt af feltets immanente nødvendigheder. Der er for det andet tale om en videns relation af en kognitiv konstruktionsproces. Habitus bidrager til at konstruere felter som verden, der giver mening, med værdier der kan betale sig at efterstræbe. (Bourdieu & Wacquant 1996, s. 112)

Et felt er ikke en bevidst konstruktion, men derimod underlagt ubevidste og specifikke logikker, krav og normer. Derfor skal et felt ikke forstås som en fysisk afgrænsning i samfundet, men derimod som relationelt konstrueret, og eksisterer kun når det empirisk kan påvises at feltet praktiseres (Bourdieu & Wacquant 1996, s. 85; Wilken 2005, s. 222). Bourdieu beskriver selv feltbegrebet i relation til to af hans begreber "position" og "kapital":

På et analytisk plan kan et felt defineres som et netværk eller en konfiguration af objektive relationer mellem forskellige positioner. Positionerne er objektivt defineret i kraft af deres eksistens og de bindinger, de påtvinger de aktører og institutioner, der udfylder positionerne, i kraft af deres øjeblikkelige og potentielle placering i relation til fordelingen af forskellige former for magt (kapital), som giver adgang til de specifikke fordele og goder, der står på spil i det enkelte felt, og dermed samtidig i kraft af deres objektive relationer til andre positioner. (Bourdieu & Wacquant, s. 84-85)

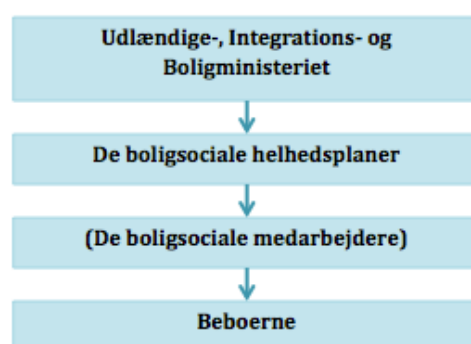
Som det fremgår af ovenstående citat, skal man som aktør i feltet være i besiddelse af bestemte kvalifikationer og egenskaber, som tildeles værdi i det specifikke felt (Bourdieu &

Wacquant 1996, s. 94). Dynamikken i et felt ligger derfor netop i kapitalformernes strukturelle konfiguration og et felt kan dermed forstås som en social arena, hvor der udspiller sig kampe om kapital (Wilken 2005, s. 222; Bourdieu & Wacquant 1996, s. 88-89). Det er dermed i spændingen mellem de forskellige kræfter, som strukturer feltet, at den specifikke kapital defineres og bliver bestemmende for den afgørende afstandstagen til andre kapitalformer (Bourdieu & Wacquant 1996, s. 88-89). Kapital har derfor kun værdi i de felter, hvor de produceres og har kun værdi i det omfang, forskellige agenter – mennesker eller institutioner, har interesse i det og anerkender det som en værdi.

Jeg vælger at anskue det boligsociale felt med afsæt i Bourdieus feltdefinition, således, at der er mulighed for at fremanalysere de forskellige aktørers interesse i feltet. I figuren til højre har jeg forsøgt at illustrere aktørerne i det boligsociale felt i en hierarkisk opdeling, hvilket skal ses i relation til Staten som magtdominans

(se afsnit 3.1.4). Som det fremgår af figur 4 er de boligsociale medarbejdere sat i parentes, hvilke skyldes

en afgrænsning af specialets fokus på deres rolle i det boligsociale felt. Jeg er bevidst om, at de også spiller en stor rolle i de kampe som udspilles i feltet, men jeg inddrager ikke deres position i analysen. Derimod er det magtrelationerne mellem de tre aktører; Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet (Staten), den boligsociale helhedsplan for Vangkvarteret og beboerne, som analysen bygger på.

Figur 4: Min tolkning af aktørerne i det boligsociale felt

Specialet interesser sig ikke udelukkende for det boligsociale felt som en helhed, men søger også en forståelse for de subfelter der er konstrueret af beboerne i Vangkvarteret. Feltbegrebet inddrages derfor, for et blik på feltets aktører og de magtkampe som er konstruerende for felterne, herunder de inklusions- og eksklusionsmekanismer som er gældende og som er medkonstruerende for beboernes selvforståelse.

Grænserne for et felt skal altid forstås inden for rammerne af feltet selv og kommer til udtryk i forhold til den måde, hvorpå feltets aktører distancerer sig fra deres nærmeste rivaler. Denne

distancering beror ikke på en bevidst bestræbelse på at forholde sig anderledes, men skyldes derimod en naturlig dynamik, som producerer forskelle i og mellem felter (Bourdieu & Wacquant 1996, s. 87).

Bourdieu opererer med kapitalbegrebet i tre grundlæggende fremtrædelsesformer; kulturel, økonomisk og social kapital (Bourdieu & Wacquant 1996, s. 104). Dertil kommer symbolsk kapital, som Bourdieu beskriver således: "den form som enhver kapital antager i det øjeblik den opfattes på basis af nogle opfattelseskategorier der er resultatet af kropsliggørelsen af de opdelinger og modsætninger som er skrevet ind i den pågældende kapitalforms fordelingsstruktur" (Bourdieu 2004, s. 115).

3.1.4 Staten som metamagtfelt

Som det fremgår i problemstillingen interesserer dette speciale sig for de magtstrukturer der er konstruerende for ghettoiseringen og dennes påvirkning på den enkelte beboers selvforståelse, hvormed Bourdieus syn på Staten synes relevant i forhold til at forstå disse magtstrukturer.

Staten kan ifølge Bourdieu forstås som et meta-magtfelt, der producerer og inkorporer en række mentale kategorier i befolkningen, hvormed man kan tale om en organisering af habitus (Bourdieu 2004, s. 123-125; Arnholtz Hansen & Hammerslev 2010, s. 14).

Den symbolske magt medfører, at Statens tiltag opleves som naturlige selvfølgeligheder i befolkningen. Årsagen til at de opfattes som selvindlysende, er netop fordi Staten selv har sat de kognitive strukturer som Staten opfattes på baggrund af (Bourdieu 2004, s. 126). Bourdieu beskriver således hvordan Staten bidrager til produktionen af de redskaber, som tages i anvendelse i konstruktionen af den sociale verden (Bourdieu 2004, s. 124). Staten og dennes klassifikation og udlægning af ghettoområderne har derfor stor betydning for, hvordan disse iagttages i den sociale verden. Dette er et udtryk for symbolske magtrelationer som er konstruerende for en politisk diskurs omkring det boligsociale felt og dermed områdets beboere. Med udgangspunkt i dette perspektiv interesserer dette speciale sig netop for disse mentale kategoriers inkorporering i beboernes habitus.

I forbindelse med dette magtperspektiv redegør Bourdieu for det han kalder "symbolsk vold". Han beskriver hvordan symbolsk vold er en "form for vold, der udfolder sig på baggrund af et samspil og en indforståethed hos det individ eller den gruppe, der bliver udsat for den" (Bourdieu & Wacquant 1996, s. 151). Denne form for vold anerkendes altså kun, fordi den ikke opfattes som vold af de implicerende parter. I anerkendelsen af den sociale position og gennem den enkeltes habituelle dispositioner tages fundamentale forhold og antagelser for givet, ved at acceptere tingenes tilstand som de er. Den sociale verden er konstrueret af et socialt hierarki, hvor der søges struktur for at opnå denne formaliserede orden. Det er ifølge Bourdieu derfor helt naturligt, at nogle underlægger sig denne form for vold, for netop at finde balance i de strukturer og den sociale verden de selv indgår i (Bourdieu & Wacquant 1996, s. 151-152).

Jeg er dermed interesseret i, hvordan disse magtstrukturer og den politiske udøvelse af symbolsk vold kommer til udtryk i beboernes fortællinger. Jeg forholder mig i den forbindelse ligeledes til dialektikken mellem individets subjektive forhåbninger og dets objektive muligheder, som Bourdieu beskriver således: "Dialektikken mellem individets subjektive forhåbninger og objektive muligheder udspiller sig på alle niveauer af det samfundsmæssige liv, og i langt de fleste tilfælde er det de første der må tilpasse sig de sidste" (Bourdieu & Wacquant 1996, s. 115).

3.1.5 Doxa

Doxa forstås som værende de dominerendes synspunkt, som sætter sig igennem som et universelt synspunkt, hvilke i dette speciale skal ses i relation til Statens dominans (Bourdieu 2004, s. 128-129). Doxa skal ligeledes forstås i relation til de kampe som konstant udspiller sig i forhold til, hvilke kapitaler der er på spil i et felt. Doxa beskriver feltets uudtalte præmisser, som beror på en objektiv enighed blandt feltets aktører. Det er disse uudtalte præmisser individer handler ud fra og det der gør, at deltagelse i feltet opleves som meningsfyldt for den enkelte. Feltets kampe beror altså på en implicit accept af "spillets grundregler" eller nærmere bestemt feltets doxa (Wilken 2005, s. 223). Doxa skal derfor både forstås som en generel accept af livets omstændigheder, men også i forhold til doxa i de enkelte felter. Denne forståelse sættes i relation til specialets fokus på beboernes selvforståelse og deres oplevelse af at bo i en ghetto, hvilket kan forstås som en accept af livets omstændigheder og dermed også af dets mulighedsbetingelser. Ved at anvende doxa

som et analytisk begreb muliggør det en forståelse for, hvordan Vangkvarterets beboere finder det meningsfyldt at være bosat i en ghetto.

Samtidig forholder begrebet doxa sig til Bourdieus tanke om reproduktion, hvilket søger at belyse specialets tese omkring ghettoiseringens reproduktion af den sociale ulighed. Bourdieu beskæftiger sig særligt i bogen *"La Reproduction"* (På dansk *"Reproduktion – bidrag til en teori om undervisningssystemet"*) med, hvordan samfundet medvirker til at reproducere uligheden i uddannelsessystemet (Bourdieu & Passeron 2006). Bogen viser hvordan den særlige kultur i skolerne, eksempelvis sprog, opfattelse, smag og vaner, er med til at opretholde de sociale skel og magtstrukturer (Esmark 2006, s. 6). Denne forståelse rummer ligeledes et perspektiv på reproduktion som involverer Staten og Statens symbolske magt. Det er netop med udgangspunkt i dette perspektiv, at jeg finder reproduktion aktuelt i forhold til dette speciales interesse for de overordnede magtstrukturer. Som titlen indikerer, er det en teori der har sine rødder i undervisningssystemet, men reproduktion går også igen i en stor del af Bourdieus senere forskning. Bourdieu beskriver i et af hans senere værker "Hvert felt har sine særlige reproduktionsmekanismer, sine særlige konflikter omkring bevarelsen eller ændringer af feltets strukturer, sine særlige aktører, der står i et dominans- og underkastelsesforhold til hinanden" (Bourdieu & Wacquant 1996, s. 92). På trods af begrebets rødder i undervisningssystemet, finder jeg ligeledes perspektivet relevant i et socialt ulighedsperspektiv.

I forhold til specialets metodiske tilgang er det dog vigtigt at gøre opmærksom på, at doxa ikke skal forstås som noget beboerne er sig bevidst. Doxa kan derfor ikke problematiseres eller sættes til diskussion indenfor det gældende felt, hvormed jeg forholder mig implicit til begrebet i relation til beboernes italesættelser og mine oplevelser i felten.

3.1.6 Strategi

Som det fremgår i problemformuleringens tredje underspørgsmål interesser specialet sig for de strategier, som kan fremanalyses i beboernes fortællinger. Bourdieus strategibegreb skal ligeledes forstås i relation til hans andre begreber. Ved brug af habitusbegrebet er det muligt, at forstå strategi som en ubevidst og irrationel handling. Et individs strategiske handling er objektivt orienteret mod et bestemt mål, som kommer til udtryk gennem en general forståelse

af det spil, som der udspiller sig i et specifikt felt (Bourdieu 2005b, s. 94; Bourdieu & Wacquant 1996, s. 114). Bourdieu (2005b) fremhæver at:

Når det forholder sig sådan, er det fordi habitus – systemet af dispositioner erhvervet i relation til et bestemt felt – træder i funktion og bliver operativ, når den møder sine optimale funktionsbetingelser, dvs. når den støder på betingelser identiske eller analoge med de betingelser, som den er et produkt af. (s. 94-95)

Habitus genererer dermed forskellige strategiformer, som sættes i spil når et individ er i omgivelser hvor mulighedsbetingelserne er til stede i forhold til individets ageren, fordi disse strategiformer vil være inkorporeret i individet på grund af erfaringer fra tidligere oplevelser. En strategi skal dermed ses i et historisk perspektiv og dermed som en naturlig tilpasning til den historiske verden den konfronteres med. Det er altså uden tanke på forudbestemte mekanismer individet agerer, men mere et resultat af en naturlig tilpasning til felten via historisk erfaring og en forståelse af verden, som konfronteres med nutidens historiske felt og dermed en realisering af en den potentielle fremtid (Bourdieu 2005b, s. 94). På baggrund af denne forståelse vil mit analytiske blik dermed være rettet mod beboernes strategier som historiske og habituelle produkter. Med udgangspunkt i problemformuleringens fokus på ghettoiseringens påvirkning, interesserer jeg mig for påvirkningen af de strategier som beboerne ubevist tager i anvendelse. Bourdieu påpeger ligeledes, at et individ altid handler ud fra, hvad denne kan få mest ud af på et givet tidspunkt, hvilke jeg finder relevant, i forhold til de magtkampe som foregår i feltet, og dermed beboernes positionering i feltet.

Kapitel 4 – Metode

4.1. Metode

Nærværende afsnit er en redegørelse for de metodiske overvejelser som ligger til grund for specialets indsamling af empiri. I relation til specialets teoretiske ramme vil de metodiske overvejelser overvejende tage udgangspunkt i Bourdieu og hans empiriske refleksioner samt Svend Brinkmann og Lene Tanggaard, som vedkender sig et mere overordnet syn på metodelære.

I relation til Bourdieus erkendelse af det dobbelte brud som vigtigt element (Bourdieu & Wacquant 1996, s. 185 og 234) indledes kapitlet med den anden proces, som er en diskussion af min egen rolle i felten samt min relation til Vangkvarteret. Efterfølgende vil jeg redegøre for det kvalitative forskningsinterview som anvendt metode, herunder den biografiske narrative tilgang som interviewform. Kapitlet vil ydermere indeholde en beskrivelse af rekruttering af respondenter, udarbejdelse af interviewguide og overvejelser omkring udførelsen af interviews. Afslutningsvis følger de etiske overvejelser som er gjort i forbindelse med de metodiske valg samt bias i relation til interviewene.

4.1.1 Objektivisering af engagement i undersøgelsesfeltet

Som det fremgår ovenfor, søger dette afsnit at foretage Bourdieus anden proces i det dobbelte brud, hvorfor dette afsnit tilskriver en objektivisering af mit engagement i undersøgelsesfeltet. Afsnittet ønsker transparens med hensyn til at synliggøre min position i undersøgelsesfeltet, herunder min positions betydning for det videnskabelige blik (Delica 2011, s. 33). Jeg vedkender mig dermed, at min habitus spiller ind, hvilket er et vilkår for den videnskabelige praksis.

I efteråret 2015 var jeg som led i min kandidatuddannelse i Læring- og forandringsprocesser på Aalborg Universitet, tilknyttet Vangkvarteret som praksissted på niende semester. Min praksis forløb over tre måneder, hvor jeg gennem min daglige gang i felten fik indblik i det boligsociale arbejde, de særlige indsatser som er iværksat, samt den kompleksitet som feltet

rummer. Gennem min tilstedeværelse og gennem mit arbejde i Vangkvarteret stiftede jeg bekendtskab med mange af beboerne i området, herunder en del af de personer som er repræsenteret i statistikkerne omkring ghettoens udfordringer. Disse bekendtskaber gav mig en vigtig indsigt i, hvilke udfordringer netop denne målgruppe er begrænset af.

Ydermere har min praksis medført en ansættelse i Vangkvarteret efter endt uddannelse, hvorfor jeg ser en unik mulighed for, at kunne anvende specialets resultater i praksis i mit fremtidige arbejde indenfor det boligsociale felt.

Jeg anser min praksis og deltagelse i Vangkvarteret, på niende semester, som et etnografisk feltarbejde. Feltarbejde skal ikke her forstås som nedskrevne deltaljemættede og erfaringsnære beskrivelser af livet i felten, sådan som Kirsten Hastrup beskriver det (Hastrup 2010, s. 55). Feltarbejdet skal her i stedet forstås i relation til de oplevelser og erfaringer, jeg gjorde mig i min praksis. Mit arbejde i felten gav mig en generel forståelse for det boligsociale felt, som i sidste ende danner grundlag for dette speciale og interessen for specialets problemstilling. Denne anvendelse af feltarbejde betyder, at der ikke vil indgå nedskrevne feltnoter som empiri for analysen.

Min tilknytning til Vangkvarteret har givet mig nogle klare fordele i forhold til adgangen til forskningsfeltet. Det har lettet mit arbejde i forhold til at skulle navigere i det boligsociale felt, samt sparet mig for tidskrævende og unødigt kontakt til andre relevante områder. Tillige ser jeg en fordel i forhold til min relation til beboerne i Vangkvarteret. Dette er især værd at benævne, da beboernes udsatte position ofte kan betyde, at de er svære at komme i kontakt med. Derudover kan denne målgruppe, qua deres situation, til tider have et anstrengt forhold til autoriteter eller andre aktører, som trænger ind på deres territorium. Jeg er et kendt ansigt i området og har på forhånd skabt en god relation til flere af områdets beboere. Respondenterne vil dog ikke nødvendigvis være beboere, som jeg tidligere har haft tæt kontakt til, men det er min klare overbevisning, at mit kendskab til Vangkvarteret og min tilgang til beboere vil være en klar fordel i forhold til at skabe denne trygge ramme, hvor beboerne har lyst til at åbne op omkring deres historie.

Jeg har, under specialets indledende fase, været i tæt kontakt med den boligsociale projektleder for Vangkvarteret. Denne kontakt omhandlede de muligheder som gjorde sig

gældende for kontakt med beboerne. Kontakten blev prioriteret på baggrund af Bourdieus påstand om, at projekter skal gennemføres i samarbejde med personer, som besidder en detaljeret viden om feltet (Hammerslev & Arnholtz Hansen 2009, s 15). På den ene side kan denne sparring ses som en ulempe i forhold til den påvirkning, som projektlederen kan have haft på selve konstruktionen af forskningsfelt. På den anden side kan man også se det som en unik mulighed i forhold til at skabe et mere nuanceret indblik i det boligsociale felts logikker, strukturer og udviklingstendenser (Hammerslev & Arnholtz Hansen 2009, s 15).

Jeg er løbende reflektiv bevidst omkring de ulemper, min relation til felten kan have i forhold til konstruktionen af specialets problemfelt samt i selve udformningen af specialet. Det er derfor min forhåbning at mine overvejelser og min tydeliggørelse af mine antagelser omkring hvilken indflydelse den politiske ghettoisering har på beboerne, er med til at skabe en distance, som medfører en åbenhed overfor forskningsfeltet.

4.1.2 Det kvalitative interview

Den kvalitative metode "søger at forstå konkrete personer og sociale processer (...) og interesser sig for menneskelige aktørers egne perspektiver på og beretninger om denne verden" (Brinkmann & Tanggaard 2010, s. 17-18). Det er netop i denne interesse, at dette speciale anvender den kvalitative metode, nærmere bestemt det kvalitative forskningsinterview, til indsamling af empirisk datamateriale.

Det kvalitative forskningsinterview muliggør en adgang til individers oplevelse af deres livsverden. Metoden interesserer sig for, hvordan individer forstår bestemte begivenheder, situationer eller fænomener i deres liv (Brinkmann & Tanggaard 2010, s. 31-32). Med udgangspunkt i specialets teoretiske ramme, muliggør interviewet ifølge Bourdieu også:

En forståelse for de livsforudsætninger og de sociale mekanismer, der har indflydelse på den samlede kategori, som ethvert individ tilhører og en forståelse for de på én gang psykologiske og sociale betingelser, der er associeret med en given position og livsbane i det sociale rum. (fra: Hammerslev & Arnholtz Hansen 2009, s. 26)

Metoden synes derfor oplagt til at synliggøre de sociale forståelseskategorier, der er i spil omkring beboernes selvforståelse (Arnholtz Hansen 2009, s. 63). Derudover kan beboernes fortællinger være med til at synliggøre en del af de politiske magtstrukturer, deres identitet er underlagt, og dermed hvordan netop disse strukturer fastholder beboerne i en ulige position.

Som det ligeledes fremgår af citatet rummer et interview en social og relationel dimension i forhold til den viden der konstrueres i interviewet. Dette perspektiv skal ses i relation til specialets socialkonstruktivistiske tilgang, som vedkender sig en interesse for "hvordan fænomener italesættes og dermed gøres af mennesker" (Brinkmann & Tanggaard 2010, s. 31). Derfor vil jeg i analysen have fokus på, hvordan den politiske ghettoisering af Vangkvarteret italesættes af beboerne og hvordan fænomenet ligeledes gøres af beboerne – for eksempel i forhold til at forstå beboernes habituelle dispositioner.

Derudover skal det også medtages, at den sociale relation spiller en afgørende rolle i selve interviewsituationen, da det er i den specifikke interaktion, som hvert enkelt interview udgør, at mening konstrueres mellem respondenter og interviewer. Derfor vil den viden som produceres løbende gennem speialet være udtryk for en bestemt meningskonstruktion mellem respondent, de sociale mekanismer og jeg selv som interviewer og forfatter til speialet (Brinkmann & Tanggaard 2010, s. 33; Arnholtz Hansen 2009, s. 76). Dette aspekt anses som et bias i den videnskabelige forskning og vil derfor blive diskuteret i afsnit 4.1.8.

4.1.3 Fokus på fortællingen

Inden for det kvalitative forskningsinterview findes et hav af interviewformer, strategier og fremgangsmåder. Jeg har valgt at anvende den narrative interviewform. Narrativ betyder ganske enkelt fortælling. Formen er optaget af individets fortælling og historie, herunder handlingen og opbygningen af fortællingen (Kvale & Brinkmann 2009, s. 173). Formen anerkender de samme perspektiver og principper, som blev beskrevet ovenfor ved det kvalitative forskningsinterview, hvorfor de også gør sig gældende for den narrative interviewform. Jeg finder dog en forskel i, hvordan det narrative interview er struktureret. I det biografiske narrative interview indtager intervieweren ikke på samme måde den styrende position i forhold til at styre interviewet i en bestemt retning, da det er respondenternes livshistorie, som er i fokus (Brinkmann & Tanggaard 2010, s. 34). Det er derimod

interviewerens opgave at forholde sig lyttende, og samtidig spørge ind til de fortællinger som konstrueres gennem interviewet.

Jeg har valgt at hente inspiration fra den biografiske narrative interviewform, som er optaget af individets fortælling og historie, herunder handlingen og opbygningen af fortællingen (Kvale & Brinkmann 2009, s. 173). Da denne form muliggør en forståelse for individers selvforståelse og identitetskonstruktion (Skytte 2008, s. 258). Denne betragtning er særlig relevant i forhold til specialets problemformulering, som sigter mod en forståelse af beboernes selvforståelse i relation til deres sociale position i ghettoen. Fortællingerne kan ydermere også rumme individets opfattelse af egne fremtidsmuligheder i relation til de mulighedsbetingelser, der gør sig gældende for den enkelte (Skytte 2008, s. 245). Dette forholder sig dermed til spørgsmålet om reproduktion af social ulighed i ghettoen, da den enkeltes fortælling muliggør en forståelse for, hvordan de oplever deres fremtidige mulighedsbetingelser. Derudover er det muligt at belyse makroprocesser, i det biografier skal forstås som sociale konstruktioner. Det er altså både det levende liv og den fortælling, som bliver konstrueret under interviewet, som udspringer af sociale interaktioner og som involverer både mikro- og makroniveauer i samfundet (Antoft & Thomsen 2002, s. 158). Livshistorier skal derfor ikke udelukkende ses som udtryk for den enkelte beboers historie, men som et udtryk for respondenternes sociale positionering, hvorfra der skabes mening for den enkelte. Fortællingerne giver dermed ikke kun et billede af selvet, ”men også billeder af det samfund som fortælleren lever i og forstår sig selv ved hjælp af” (Skytte 2008, s. 255). Jeg antager derfor, at respondenternes fortælling vil være påvirket af de sociale relationer og de samfundsstrukturer som præger det boligsociale felt.

I forlængelse af ovenstående og i relation til specialets problemformulering påpeger Arntoft og Thomsen, at metoden er særlig anvendelig, når man ønsker at undersøge hvordan omgivelserne og institutionerne har indflydelse på individets selvforståelse (Antoft & Thomsen 2002, s. 163). Denne interesse for institutioners påvirkning af individers selvforståelse, giver anledning til, at anvende den institutionelle tilgang. Denne tilgang tager udgangspunkt i:

At institutioner præger individer samt i den antagelse, at denne prægning kan identificeres i den biografiske fortælling. Denne tilgang er derfor særlig relevant i forbindelse med analyser af institutioner og af omgivelsernes og institutionernes indflydelse på et individs selvforståelse og indplacering af sig selv i en bredere kontekst. (Antoft & Thomsen 2002, s. 163)

Med afsæt i denne forståelse betragtes den boligsociale præmis og den overordnede ghetto som en politisk institution, hvorfor det gennem den enkelte beboers fortælling gør det muligt at forstå hvilken indflydelse ghettoiseringen har på beboernes selvforståelse. På den måde kan livshistorier anskues som konstruktioner af allerede eksisterende diskurser, hvormed de samfundsmæssige strukturer også synliggøres.

Når livshistorier anvendes sammen med institutionaliseringsteorier giver det en forståelse af strukturelle faktorerers betydning for måden hvorpå den enkelte beboer udformer sin livshistorie (Antoft & Thomsen 2002, s. 163). Med afsæt i Bourdieus begreber søger jeg netop denne forståelse for hvorledes ghettoiseringen har indflydelse på beboernes selvforståelse. I den institutionelle tilgang anerkender man, at ikke alle hændelser i en persons livshistorie er af lige stor betydning for forskningsfeltet. Et liv strækker sig over forskellige faser, og det vil ofte være over en eller flere af disse livsfaser, at den biografiske forskning udspiller sig. Inden for disse livsfaser vil der yderligere forekomme forskellige emner, som anses for relevante for forskningsfeltet. For eksempel hvordan individer tilpasser sig sociale processer eller forandringer (Antoft & Thomsen 2002, s. 163). Med udgangspunkt i denne tilgang søger jeg at forstå den tilpasningsproces, som gør sig gældende i forhold til at være beboer i en ghetto. Herunder hvordan den enkelte gennem sin fortælling skaber mening omkring det at være bosat i en ghetto.

Når jeg i indledningen af dette afsnit skriver, at jeg henter inspiration fra den biografiske narrative interviewform, er det fordi jeg alligevel forholder mig til formens udfordringer. Denne interviewform stiller store krav til respondenternes åbenhed. Med det in mente har jeg derfor udarbejdet en interviewguide i tilfælde af, at respondenterne har svært ved selv at styre samtalen. Det er samtidig på baggrund af følgende citat, at jeg forholder mig åben for brugen af en interviewguide: "Det er derfor vigtigt at interviewer arbejder på at få fastholdt sin

teoretiske konstruktion i selve interviewsituationen, samtidig med at der selvfølgelig skal gives plads til de af interviewpersonens udtalelser, der modificerer denne" (Arnholtz Hansen 2009, s. 72).

Interviewguiden er dog kun tiltænkt en rolle, hvis det opleves som nødvendigt for at sikre kvalitet i interviewet i forhold til besvarelsen af problemformuleringen. Interviewguiden er forsat udarbejde i temaer, så det igen er respondenternes historie og konstruktionen, som er i fokus. Det er dog vigtigt, at der holdes et overordnet fokus på feltet og dets mekanismers indflydelse på beboerne (Arnholtz Hansen 2009, s. 71). Interviewguiden er vedlagt som bilag 2.

4.1.4 Udvælgelse og rekruttering af respondenter

Udvælgelsen af respondenter kræver ifølge Bourdieu grundige overvejelser, da det påvirker selve konstruktionen af studiet (Arnholtz Hansen 2009, s. 68). Derfor vil kommende afsnit tydeliggøre de kriterier som respondenterne er valgt ud fra samt hvilke teoretiske overvejelser, der ligger til grund for netop de tre nedenstående kriterier.

1. Over 30 år
2. Skal have boet i Vangkvarteret i minimum 5 år
3. Behersker dansk på et sådan niveau, at interviewet kan foregå på dansk

De to første kriterier er valgt i relation til Bourdieus habitus begreb, mens det tredje og sidste er valgt af praktiske årsager. I søgen efter at forstå respondenternes habituelle dispositioner og ghettoiseringens påvirkning af den enkelte beboers habitus, er det nødvendigt at tage højde for begrebets tidsmæssige dimension. Der er valgt en minimum aldersgrænse på 30 år, da man på dette tidspunkt i sit liv formentlig har truffet nogle afgørende valg i forhold til fremtiden. Det andet kriterium er valgt for at sikre validitet i forhold til habitus begrebet. Habitus refererer til *"Individets tilegnelse af den viden, der gør det i stand til at handle meningsfyldt i verden"* (Wilkens 2005, s. 215). De habituelle dispositioner indlejres gennem socialisering, hvilket kan ses som en længerevarende proces. Derfor ville det ikke give mening

at interviewe personer, som kun havde boet i området i få måneder. Ydermere er andet kriterium valgt på baggrund af den høje fraflytningsproces for området. Fraflytningsprocenten lå i 2014 på 12 og 14 procent for de to afdelinger i Vangkvarteret (Lejerbo 2015, s. 10).

Udover de ovennævnte tre kriterier ønskes en lige repræsentation mellem kønnene samt en repræsentativ fordeling i forhold til den etniske diversitet, som pryder området. I relation til Vangkvarterets store andel af personer med anden etnisk baggrund end dansk (Udlændinge-, integrations- og Boligministeriet 2015), og mit ønske om at også denne gruppe er repræsenteret i specialets empiriske materiale, er sproget blevet et kriterium for udvælgelsen. Dette kriterium er medtaget, da jeg kun behersker dansk og engelsk, og da jeg ikke har mulighed for at anvende en tolk i interviewsituationen.

Ved selve rekrutteringen af respondenterne gjorde jeg igen brug af mit kendskab til beboerne. Min relation til beboerne gjorde, at jeg på forhånd havde et overordnet kendskab til flere af beboernes historie. Derfor fandt jeg, i samarbejde med den boligsociale projektleder, i første omgang frem til seks beboere, der imødekom de tre kriterier.

Den boligsociale projektleder kontaktede seks beboere, som alle faldt indenfor de opstillede kriterier. De tre af beboerne kendte jeg fra min praksis i Vangkvarteret, mens de resterende tre var nye ansigter for mig. Interviewene var lagt over to dage, så beboerne selv havde mulighed for at vælge dag og tidspunkt. Efter råd fra den boligsociale projektleder sendte jeg først en sms besked, som havde til formål at bekræfte den aftale de havde lavet med projektlederen omkring interviewet. Derudover sendte jeg på dagen en sms besked, som mindede dem om interviewet. På trods af denne ihærdighed, var der kun fire af de seks beboere, der mødte op. Den ene dukkede aldrig op, mens den anden meldte sig syg på dagen. En præsentation af de fire respondenter følger i afsnit 5.1.1.

4.1.5 Afholdelse af interview

Beboernes position taget i betragtning, er det udover den gode relation også vigtigt at skabe nogle trygge og genkendelige rammer for respondenterne under selve interviewet. Derfor får respondenterne valget mellem, at interviewet foretages i eget hjem eller i et mødelokale i

fælleshuset. Disse to muligheder er valgt på baggrund af beboernes tætte relation til både hjem og fælleshus. Det er i disse omgivelser muligt at skabe et trygt og "hjemligt miljø", hvor beboerne kan føle sig på hjemmebane. På baggrund af min viden fra mit arbejde i området er det ikke alle beboere, som ønsker besøg i deres hjem. Derfor får de muligheden for, at interviewet kan foregå i fælleshuset, som de fleste af beboerne har et kendskab til, og hvor flere har deres daglige gang.

4.1.6 Transskription af interviews

Interviewene vil med respondenternes samtykke blive optaget og efterfølgende gemt som lydfil. Disse optagelser vil kort efter udførelsen blive transskriberet, da det kan lette arbejdet i forhold til de friske erindringer, blandt andet omkring ordlyd eller ironi, som ikke fremstår klart på lydoptagelsen (Brinkmann & Tanggaard 2010, s. 43). Der vil være tale om en enkelt transskriberingsstrategi, hvor udelukkende det sagte vil blive nedskrevet. Dette indebærer samtidig en direkte transskription af det sagte, hvormed nogle citater kan virke lidt kringlede. Særligt i et tilfælde hvor respondentens dansk kundskaber er begrænsede. Faktorer som toneleje, stemmeføring og kropssprog vil ikke blive noteret. Der kan dog forekomme humor og ironi, som kan have betydning for forståelsen, hvorfor dette vil blive noteret med "griner" eller "ironi". Der kan forekomme steder i interviewene som er undladt transskribering, da det ikke opleves som relevant for brug i analysen. Transskriberingen er vedlagt som bilag (bilag 3).

4.1.7 Etiske overvejelser

Jeg har i forbindelse med den valgte metode og den empiriske indsamling gjort mig en del overvejelser over de etiske aspekter, som foreligger dette speciale. Både i forhold til nogle grundlæggende etiske retningslinjer, men også i forhold til respondenternes position i det sociale rum. De etiske retningslinjer skal ifølge Kvale ses som felter af usikkerhed, som man løbende skal forholde sig reflektivt til (Kvale & Brinkmann 2009, s. 88).

Ved selve rekrutteringen af respondenter vil specialets overordnede formål fremgå, sådan at respondenterne får information om formålet med interviewene. Dermed får de, de rette forudsætninger for at træffe et valg om deltagelse (Arnholtz Hansen 2009, s. 89). Jeg vælger derfor at fortælle respondenterne, at interviewet omhandler det at bo i en ghetto. Respondenterne vil ydermere blive bekendtgjort med muligheden for at trække sig fra

undersøgelsen, hvis de skulle fortryde deres deltagelse. Derudover vil jeg oplyse om, at alt hvad de siger, vil blive anonymiseret og at alle optagelser slettes efter specialets forsvar. Disse etiske principper skal være med til at sikre, at respondenterne ikke kan stilles direkte til ansvar for deres udtalelser, hvilke forhåbentlig kan føre til øget åbenhed fra respondenternes side.

En anden og vigtig etisk overvejelse ligger i forholdet mellem respondent og interviewer. Bourdieu beskriver hvordan: "Enhver sproglig interaktion rummer muligheden for, at der kan udøves symbolsk vold. Så meget desto mere, hvis aktanterne har asymmetriske positioner i forhold til den relevante kapital" (Bourdieu & Wacquant 1996, s. 130).

Et interview er en social interaktion mellem to eller flere personer, som for det meste er placeret forskelligt i samfundshierarkiet. Man kan sige, at der allerede på forhånd opstår et ulige magtforhold i relation til beboernes udsatte position og mig som kandidatstuderende og specialeskrivende. Jeg er på baggrund af disse forhold, nødt til at forholde mig til den position vi hver især indtager og de kapitaler og habituelle dispositioner, som har betydning for forholdet mellem beboerne som respondenter og jeg selv som interviewer (Hammerslev & Arnholtz Hansen 2009, s. 27). Ved at jeg på forhånd forholder mig reflektivt til dette etiske aspekt, håber jeg at kunne opretholde et nogenlunde ligeværdigt forhold i den sociale interaktion. På samme måde benytter jeg mit kendskab til området og flere af områdets beboere, som en strategi for at opbygge en ligeværdig relation, hvor jeg samtidig tillader at dialogen også rummer tid til snak om andre emner.

4.1.8 Bias

I nærværende afsnit forholder jeg mig reflektivt til bias for den indsamlede empiri. Jeg har løbende i processen forholdt mig reflektivt og kritisk til mine metodevalg samt valgenes indflydelse på empiri konstruktionen.

I forlængelse af ovenstående etiske overvejelser forholder jeg mig ligeledes til risikoen for, at udøve symbolsk vold på beboernes historie under transskriberingen. Jeg anvender i den forbindelse en forståelse af habitus, som en faglig habitus, som knytter sig til min uddannelsespraksis (Høyen 2005, s. 72-73). De forståelseskategorier jeg på baggrund af min

faglige habitus handler ud fra, rummer en risiko for, at jeg i transskriberingen tillægger det sagte en mening, som er en reproduktion af mine forforståelser og hypoteser omkring specialets problemstilling. Risikoen for at disse træder frem i en sådan grad, at de får indflydelse på den mening som konstrueres under transskriberingen, er til stede, men jeg forsøger at eliminere denne fejlkilde ved udelukkende at transskribere det sagte. Jeg anerkender dog risikoen for, at dette kan have en indflydelse i konstruktionen af empirien. Udøvelse af symbolsk vold ved transskribering, kan afværges ved at lade respondenterne gennemlæse den færdige transskription af interviewet. Jeg undlod denne metode af tidsmæssige årsager, samt for ikke at forstyrre beboerne yderligere. Samtidig mener jeg, at den øgede opmærksomhed og refleksivitet omkring dette bias i sig selv er med til at reducere risikoen.

Jeg har ligeledes gjort mig overvejelser omkring beboernes kendskab til specialets formål. Jeg valgte af etiske årsager, i overordnede træk, at fortælle beboerne om mit formål med specialet. Jeg anerkender at denne viden kan have påvirket respondenternes svar, således at de har svaret i overensstemmelse med, hvad de troede var relevant for mig at høre.

4.1.9 Analysestrategi

Jeg vil som afslutning på specialets metodiske overvejelser og som indgang til analysedelen, kort redegøre for de analysestrategiske overvejelser, som er gjort forud for det egentlige analysearbejde. Denne redegørelse rummer samtidig en præsentation af analysens to hovedtematikker; magt strukturer og distinktion, som hver i sær danner grundlag for de to delanalyser.

I relation til specialets socialkonstruktivistiske tilgang skal den nye viden, som konstrueres i analysen, ses som en social konstruktion (Esmark, Bagge Laustsen & Åkerstrøm Andersen 2005), som er konstrueret i interaktionen mellem respondenterne og mig, og samtidig i interaktionen med den valgte teoretiske ramme for specialet. På den måde konfronteres empirien med teorien og dermed konstrueres der en ny forståelse. Det analytiske arbejde vil tage sit udgangspunkt i en deduktiv form, da jeg allerede under empiriindsamlingen gik til interviewene med Bourdieus forståelse og begrebsapparat. Det vil sige, at jeg allerede under interviewene kobkede begreber og forståelser på beboernes italesættelser.

Som det fremgår af de metodiske overvejelser er interviewene blevet transskriberet, således, at jeg undervejs i denne proces kunne understrege citater eller passager, som jeg anså som værende relevant i forhold til specialets problemformulering. Ved transskribering og en mere dybdegående læsning af den indsamlede empiri, fandt jeg i interviewene fem gennemgående temaer, som igen er udformet på baggrund af min teoretiske forståelse for problemstillingen. De fem temaer er:

- Reproduktion af Statens forståelseskategorier
- Mediernes rolle
- Distinktion til andre boligområder
- Distinktion til de andre beboere
- Distinktion til de boligsociale aktiviteter

I min tilgang til analysen forholder jeg mig til, hvordan Bourdieus begreber ikke kan omsættes diskursivt i relation til beboernes italesættelser, i det begreberne skal forstås som ubevidste og som kropslig indlejret processer, dispositioner og påvirkninger (Wilken 2005, s. 129).

Jeg er bevidst om diskrepansen mellem, hvad folk siger de gør, og hvad de egentlig gør. Jeg forholder mig i udgangspunkt til, hvordan beboerne forstår og fremstiller virkeligheden, således, at der skabes en forståelse for praksis og ghettos indflydelse på beboernes selvforståelse. Med udgangspunkt i specialets teoretiske ramme og analysens tematikker fastholder jeg dermed et fokus på de strukturer, som beboerne handler i forhold til. Dette rummer en forståelse for, hvordan beboerne indgår i forskellige sociale systemer og dermed hvilke handlemuligheder de enkelte beboere er i besiddelse af i relation til at være bosiddende i en ghetto.

Det er en vigtig pointe for analysestrategien, at de to analysedele ikke kan stå alene. De forskellige analysekomponenter er gensidigt afhængige af hinanden, præcis som det er tilfældet med Bourdieus samlet begrebsapparat.

Kapitel 5 – Analyse

5.1 Analyse

Følgende afsnit rummer analysen, som danner grundlag for besvarelsen af specialets problemformulering. Som indledning på analysen er valgt en kort præsentation af respondenterne og brudstykker af deres livshistorie, sådan at man som læser får en forståelse for de italesættelser og personer, som er medkonstruerende for analysen.

5.1.1 Præsentation af respondenternes livshistorie

Nærværende afsnit har til formål kort at præsentere de udvalgte respondenter med fokus på deres livshistorie. De fire respondenter fremtræder anonyme i specialet, hvormed de alle fire vil blive omtalt inkognito.

Anna

Anna er en kvinde på 43 år. Hun kommer oprindeligt fra Østeuropa, men flyttede til Danmark for 16 år siden. For seks år siden bosatte hun sig, i forbindelse med en skilsmisse, i Vangkvarteret. Hun er fraskilt og har en søn på 6 år, som bor hos sin far. Anna har de seneste seks år været på kontanthjælp, men hun er på nuværende tidspunkt sygemeldt, da hun har været igennem et længerevarende sygeforløb, hvor hun blandt andet er blevet opereret for kræft. Derudover kæmper hun i perioder med depression, hvilket gør, at hun isolerer sig.

Anna har det seneste år tabt 14 kilo og omlagt sin livsstil ved hjælp af sundhedsrådgiveren i Vangkvarteret. Hun beskriver selv, at hendes nye livsstil har ændret meget for hende. Hun sover bedre om natten, og har fået mere overskud i hverdagen. Dette nye overskud bevirker, at hun hver dag, på nær om søndagen, er ude og gå op til flere ture. Hun er derfor begyndt at bruge de grønne områder omkring Vangkvarteret og påskønner det naturlige område. Derudover kommer Anna ofte i fælleshuset og spiser til middag.

Ismet

Ismet er en mand på 42 år. Han er født i Tyrkiet, men kom til Danmark med sine forældre i 1973. Forældrene bosatte sig i 1980 i Vangkvarteret, hvor Ismet er opvokset. I 2000 blev Ismet gift med en engelsk pige og flyttede til England, hvor han var bosat indtil han i 2006

vendte tilbage til Danmark. Ismet ønskede at være tæt på sin familie, hvilket betød, at Ismet og hans familie flyttede tilbage til Vangkvarteret. Ismet bor sammen med sin kone og deres to børn. Han fortæller, at han er tæt knyttet til sin familie, og at han besøger sine forældre minimum én gang om dagen.

Ismet var i 2008 involveret i en trafikulykke, som resulterede i kroniske rygmerter, som Ismet dagligt bliver medicineret for. Ismet var efterfølgende igennem et arbejdsprøvningsforløb, men blev i 2012 tildelt førtidspension.

Ismet sidder i beboerbestyrelsen i Vangkvarteret og er i den forbindelse aktiv i områdets udvikling. Han benytter ikke Vangkvarterets tilbud, men deltager, hvis der er større arrangementer.

Niels

Niels er en mand på 32 år. Han er opvokset i Ishøj, som han selv beskriver som et meget belastet område. Hans barndom var præget af svigt og alkohol, hvilket resulterede i, at Niels selv søgte trøst i alkoholen og de forkerte miljøer fra han var 14 år. I dag rører han dog kun alkohol ved særlige lejligheder som fødselsdage og nytårsaften. Niels fortæller, hvordan de dårlige oplevelser fra barndommen og ungdomsårene aldrig rigtig er blevet bearbejdet.

Niels har boet i Vangkvarteret i syv år og bor her sammen med sin kæreste og deres fælles søn på seks år. Sønnen har også psykiske og sociale problemer, hvilket bekymrer ham meget. Niels har de sidste fire et halvt år været sygemeldt med angst og svær depression samt en anden diagnose, som han på nuværende tidspunkt venter på at blive udredt for. Han er på kontanthjælp, og har tidligere været ude i forskellige aktiveringstilbud, som han måtte afbryde på grund af hans psykiske tilstand. Hverken Niels eller hans kæreste benytter sig af Vangkvarterets aktiviteter. Dog har Niels, i samarbejde med en anden beboer, for nyligt taget initiativ til at oprette en gruppe for personer med sindslidelser. Denne gruppe mødes hver torsdag og taler om hvilke problemer og udfordringer de hver især slås med i hverdagen. Det har givet ham lidt mere overskud, og han beskriver, hvordan han er begyndt at være der mere for sønnen i hverdagen.

Helena

Helena er en kvinde på 53 år. Hun er bankuddannet, men har siden 2001 været på førtidspension på grund af en kronisk rygsygdom og to diskusprolaps. Helena flyttede til

Vangkvarteret for 15 år siden med sine to børn, da hun blev skilt fra sin eksmand, som hun boede med i et hus i Vedbæk. I dag er børnene flyttet hjemmefra og hun bor alene med sin kat. Helena fortæller, at hun valgte Vangkvarteret på grund af den billige husleje og de gode lejligheder.

Helena benytter sig af flere af Vangkvarterets tilbud og kommer jævnligt i caféen og spiser til middag. Derudover er hun aktiv på både løbe- og gåhold og deltager også i aktiviteten Kantmaskerne⁵. Helena fortæller samtidig, at hun hjælper flere af områdets beboere med praktiske ting, som for eksempel selvangivelse og budget, samt lytter hvis nogle har brug for at snakke. Hun elsker at rejse og har lige været otte dage på Grønland sammen med sin nabo, men giver derudover meget udtrykkeligt udtryk for, at hun ikke har noget at gøre med andre beboere i Vangkvarteret.

5.1.2 Analyse del 1 – De kognitive magtstrukturer

I denne første delanalyse tilsigter jeg en besvarelse af problemformuleringens første underspørgsmål, som lyder således: *Hvordan kan man, gennem beboernes italesættelser, forstå de magtstrukturer der er konstruerende for ghettoseringen?*

Jeg søger dermed med denne første del, at synliggøre de magtstrukturer, som er medkonstruerende for beboernes selvforståelse. For denne synliggørelse inddrages beboernes italesættelser samt skriftligt materiale som ligger til grund for ghettokarakteriseringen og den boligsociale helhedsplan for Vangkvarteret, som på samme måde ses som værende påvirket af Statens sociale magtstrukturer og forståelsesrammer. Ligeledes analyseres mediernes indflydelse på den ghettodiskurs som hersker i det danske samfund og som er fremtrædende i beboernes fortælling. Som teoretisk begrebsapparat for den analytiske fortolkning, anvendes hovedsageligt begreberne; magt, doxa, felt og kapital.

5.1.2.1 Staten som metamagtfelt

For en analyse af et magtperspektiv på ghettoseringen af danske boligområder må man rette opmærksomheden mod Staten som et magtfelt. Staten skal forstås som en kollektiv illusion, hvor Statens magtdominans kommer til udtryk gennem de forskellige felter, som handler på Statens vegne (Arnholtz & Hammerslev 2010, s. 13). Jeg tolker med denne forståelse det

⁵ Kantmaskerne er et landsdækkende netværk af små selvstyrende grupper, som omdanner doneret garn til varmt strik til socialt udsatte i Danmark.

boligsociale felt, som en uddifferentiering til den politiske institution Udlændige-, Integrations- og Boligministeriet, som dermed bliver de handlende aktører på Statens vegne. Som ethvert felt er det boligsociale felt konstrueret gennem historiske magtkampe, som er forsøgt synliggjort i historisering af feltet i afsnit 5.1.5. Resultaterne af disse kampe er blandt andet den boligsociale politik eller ghettopolitik om man vil, hvor kategoriseringen og kriterierne for indplacering på ghettolisten er konstrueret⁶. På den måde er det Staten, som både konstruerer kriterierne, samt identificerer de boligområder som skal underlægges ghettodefinitionen. Denne konstruktion af ghettobetegnelsen, samt kriterierne for indplacering på liste, som i høj grad beror på statistisk materiale om beboerne, skal ifølge Bourdieu forstås som et resultat af Statens tankeskemaer. Bourdieu beskriver, at data ofte er blevet efterladt af folk, som har en interesse i at efterlade dem (Bourdieu 2004, s. 50), hvilke illustreres gennem indførelse af diverse politikker på området, i dette tilfælde de fem kriterier. De boligsociale politikker kan altså forstås som en social konstruktion af fælles kategorier, som i samme øjemed bliver en standardisering og en klassifikation af en række sociale enheder (Arnholtz & Hammerslev 2010, s. 18).

De fem kriterier for indplacering på ghettolisten tolkes som sociale kategorier, hvormed kategorier som arbejdsløs, indvandrere, dømt, ingen uddannelse og lav indkomst fremtræder som en standardisering af negativ symbolsk værdi. Hvormed de fem kriteriers direkte modstykker; arbejdende, ikke indvandrere, ikke dømt, uddannet og "høj" indkomst, danner grundlag for en logisk orden og en symbolsk værdi, samt som en definition på det gode og den rigtige måde at praktisere sit liv på.

Jeg vil i følgende afsnit demonstrere, hvordan Statens tankeformer inkorporeres som en del af beboernes forståelseskategorier udtrykt som logiske selvfølgheder.

5.1.2.2 Den ghettopolitiske diskurs

Som det fremgår i indledningen udgav regeringen i oktober 2010 rapporten *"Ghettoen tilbage til samfundet – et opgør med parallelsamfund i Danmark"* (Regeringen 2010). Jeg anser denne rapport som en afgørende faktor for ghettodebatten i Danmark. Dermed også rapportens indhold og retorikken i kølvandet på denne, som grundlæggende for den ghettodiskurs der hersker i dag. Denne forståelse rummer samtidig en undren over den nuværende regeringens

⁶ De fem kriterier for indplacering på ghettolisten er præsenteret i indledningen.

relancering af ghettolisten ved den seneste udgivelse af listen i december 2015. Denne undren bygger til dels på relanceringen af begrebet "Ghetto", men mest af alt fordrer det en undren over den manglende politiske, samfunds- og mediemæssige opmærksomhed. Denne manglende opmærksomhed gør, at jeg i denne analyse tager udgangspunkt i regeringens ghettopolitiske diskurs fra 2010. Denne anvendelse af ghettobegrebet og retorikken bag, tolkes dermed som havende en betydning for den måde ghettoen og det boligsociale felt opfattes på i dag, og dette på trods af, at 2010 ligger seks år tilbage i tiden. Følgende citat er fra den førnævnte rapport "*Ghettoen tilbage til samfundet*", hvor det i indledningen konkretiseres hvad det er for nogle udfordringer og problematikker, som ligger til grund for denne særlige politiske indsats:

Vi skal ikke acceptere parallelsamfund i Danmark. Vi skal forandre de områder, hvor danske værdier ikke har fuldt grundfæste. Vi skal sætte ind over for de områder, som lukker af over for de omkringliggende samfund. Og hvor en høj koncentration af indvandrere betyder, at mange vedbliver med at være tættere knyttet til det land og den kultur, de eller deres forældre kommer fra, end til det danske samfund, de lever og bor i. Vi skal omdanne disse områder, så de bliver en integreret del af det danske samfund (Regeringen 2010, s. 5).

Ovenstående citat rummer en klar forståelse af, at boligområdernes udfordringer er relateret til den store andel af indvandrere og de kulturelle barrierer der er mellem det danske samfunds værdier og normer og de værdier som andre kulturer repræsenterer. Som det er fortolket i afsnittet ovenfor, tilfører denne forståelse ligeledes det at være indvandrer en negativ symbolsk værdi. Italesættelsen af de danske værdier som værende de rigtige og de gode værdier, kan forstås som konstruktion af et doxa for, hvordan man som borger i det danske samfund bør leve sit liv, samt hvilke normer og værdier, der er de rigtige. Doxa konstruerer ligeledes nogle forståelseskategorier og vurderingskriterier, som inkorporeres i beboernes habitus (Bourdieu 2004, s. 126). Disse forståelseskategorier og vurderingskriterier, som ligger til grund for den ghettopolitiske diskurs, fremstår tydeligt i respondenterne forståelser af, hvad der karakteriserer en ghetto og ligeledes hvorfor Vangskvarteret er klassificeret således. Niels fortæller om årsagen til, at Vangskvarteret bliver klassificeret som en ghetto: "Der bor mange med lidt anden herkomst end dansk, og det er

derfor det bliver betegnet som det”. Denne italesættelse er ikke enestående, da alle fire respondenter refererer til den store andel af personer med anden etisk baggrund end dansk, som årsag til ghettoklassificeringen. Disse italesættelser kan dermed være udtryk for, at Statens dominerende forståelseskategorier omkring ghettoen, er inkorporeret som en del af de kategorier og vurderingskriterier, som er vejledende for, hvordan beboerne forstår den sociale verden og ghettoproblematikken. Den ghettopolitiske diskurs som refererer til indvandrere og integrationsproblematikken, afspejles dermed i beboernes fortælling om Vangkvarteret som en ghetto. Det vil sige, at beboerne i deres italesættelser af ghettoen handler ud fra de habituelle dispositioner, som er et resultat af Statens sociale påvirkning og dermed en symbolsk indflydelse (Bourdieu 2004, s. 123-124). Jeg tolker dermed respondenternes italesættelser, som en reproduktion af de dominerende forståelseskategorier og kognitive strukturer som Staten har konstrueret.

5.1.2.3 Helhedsplanerne – en reproduktion af Statens forståelseskategorier

I forlængelse af analysen af Staten som magtdominans, fodrer denne magtposition samtidig muligheden for at uddelegere centrale administrative procedurer til ikke-statslige aktører (Arnholtz & Hammerslev 2010, s. 24). Helhedsplanerne og aktørerne bag udarbejdelsen kan i denne forbindelse forstås som ikke-statslige aktører, hvormed den administrative opgave i udøvelsen af den boligsociale politik er udliciteret til denne instans.

I uddrag fra den boligsociale helhedsplan for Vangkvarteret optræder ligeledes nogle sociale kategorier som fremstår som logiske selvfølgeligheder, hvormed man kan tolke dette som en reproduktion af Statens forståelseskategorier. Disse sociale kategorier kan dermed ses som en anerkendelse fra feltets aktører, hvormed det fremstår som en fælles overbevisning. For at illustrere denne reproduktion, inddrages udsnit fra den boligsociale helhedsplan for Vangkvarteret - *Fællesskab i Vangkvarteret*. I helhedsplanens indledende del fremstilles de udfordringer som opleves i Vangkvarteret:

Antallet af enlige forsørgere bosat i Vangkvarteret er på 17,5 procent, hvilket er væsentlig højere end i Holbæk Kommune generelt (...) Det har ofte som konsekvens, at der er færre ressourcer og mindre overskud til at støtte børnene i deres skolegang og deres udvikling i øvrigt. (Lejerbo, s. 5)

Udfordringen er især stor for den gruppe af beboere med anden etnisk baggrund end dansk, der ikke behersker det danske sprog tilstrækkeligt, og derfor har særligt vanskeligt ved at kunne begå sig i uddannelsessystemet eller på arbejdsmarkedet, og desuden har begrænsninger i forhold til at støtte deres børn i deres skolegang. (Lejerbo, s. 6)

De to ovenstående citater er blot et udsnit af flere udfordringer som står beskrevet i helhedsplanen. Jeg tolker disse beskrivelser som sociale kategorier af statslige tankeformer. I første citat sidestilles det at være enlig forsørger med mindre ressourcestærk, hvormed illusionen om kernefamilien bliver det dominerende modstykke. Bourdieu peger familien som en social kategori, som Staten etablerer og understøtter, og dette på trods af, at analyser viser, at kernefamilien er en social illusion, i det en lang række andre familieformer eksisterer side om side med kernefamilien (Arnholtz & Hammerslev 2010, s. 18). På samme måde tillægges det danske sprog en afgørende faktor for, hvorvidt man er i stand til at begå sig i det danske uddannelsessystem og på det danske arbejdsmarked. Denne forståelse kan ses i lyset af det samfunds doxa, der er skabt omkring eksempelvis det danske sprog. Dansk kundskaber gøres dermed til en adgangsgivende kapital i arbejdsfelterne samt i uddannelsesfeltet. Hvormed den sproglige kapital ligeledes bliver en eksklusionsmekanisme for de beboere, som ikke behersker det danske sprog tilstrækkeligt.

5.1.2.4 Social kapital som adgangsgivende kapital i det boligsociale felt

Jeg inddrager igen et uddrag fra den boligsociale helhedsplan i Vangskvarteret, *"Beboere med psykisk sårbarhed er en særlig udfordring, dels fordi de isolere sig og er svære at komme i kontakt med"* (Lejerbo, s. 6). Godt nok henvises der til de psykisk sårbare i uddraget, men italesættelsen af isoleret tillægges en negativ symbolsk værdi, hvormed det at være social, kan tolkes som værende en symbolsk værdi og en logisk selvfølgelighed.

Ved et nærmere kig på boligsociale aktiviteter ses samme forståelse. Aktiviteter som *mødrenetværk, lommepegeordning, bydelsmødre, madborgerskab – "spis med din nabo", beboer guider og opgangs- og blokmøder*, er alle aktiviteter der forudsætter en interesse i at være social og indgå i relationer til andre beboere. Det dominerende synspunkt i det

boligsociale felt, er dermed knyttet til sociale kompetencer og ressourcer, hvormed det kan tolkes som et doxa for det boligsociale felt. Dette stemmer ligeledes overens med hele den frivillige præmis i feltet, som på samme måde er afhængig af sociale kompetencer og en interesse for deltagelse og frivillighed fra beboerne side.

Med afsæt i Bourdieus kapitalbegreb og i relation til ovenstående anser jeg social kapital som adgangsgivende for det boligsociale felt. Min anvendelse af social kapital trækker paralleller til Bourdieus definition, men skal ikke ses i direkte overensstemmelse med hans forståelse. Med anvendelse af social kapital forstår jeg, at kunne og have interesse i at indgå i sociale relationer og fællesskaber eller med andre ord at være i besiddelse af en social ressource. Anna sætter i interviewet spørgsmålstegn ved præmissen for det boligsociale arbejde "Det er bare - det er ikke alle sammen mennesker der har lyst". Hun pointerer, at det ikke er alle mennesker der har lyst til at deltage i de boligsociale aktiviteter. Den samme forståelse fremtræder i Ismets fortælling "Jeg har masser af ting jeg kan tage mig til". Ismet beskriver her, at han ikke har behov for at deltage i de boligsociale aktiviteter, da han har meget andet og tage sig til. Denne stillingtagen til præmissen for de boligsociale aktiviteter kan ses som udtryk for interne kampe i det boligsociale felt. Men qua beboernes position i det sociale rum, bliver det de dominerende kræfter, der sætter dagsordenen og dermed doxa.

I forhold til analysen af den sociale kapital som adgangsgivende i det boligsociale felt er Niels' italesættelse af hans sociale relationer interessant i forhold til de interne kampe, der udspiller sig i feltet:

Jeg sidder jo meget for mig selv, og så har jeg jo så projektet her, der starter op her fra marts måned. Så det er jo egentlig sådan det eneste tidspunkt jeg reelt kommer hjemmefra. Jeg er stort set altid hjemme altså. (Niels)

Niels giver udtryk for, at han ikke indgår i sociale relationer til daglig og at han størstedelen af sin tid sidder hjemme i hans og kærestens lejlighed. Dette kan ses som et udtryk for, at Niels ikke besidder de sociale kompetencer som påkræves for deltagelse i feltet. Den lille mængde af social kapital skal ligeledes sættes i relation til det faktum, at Niels lider af social angst og har svært ved at navigere i større forsamlinger. Dermed bliver den adgangsgivende kapital

således en eksklusionsmekanisme i Niels' tilfælde. Niels' italesættelse af "projektet", en samtalecafe for personer med sindslidelser, som Niels og en anden beboer i Vangkvarteret er initiativtager til, kan tolkes som en accept af feltets doxa. Niels' initiativ til projektet kan dermed ses som et forsøg på at oparbejde en social kapital, som ligeledes fodrer en position i det boligsociale felt. Med udgangspunkt i feltets doxa handler Niels dermed ud fra feltets normer, hermed anses doxa som internaliseret i Niels habituelle dispositioner (Bourdieu & Wacquant 1996, s. 112).

5.1.2.5 Mediernes rolle

Det journalistiske felt (Bourdieu 1998, s. 62) som er administrerede for de danske medier, kan ligeledes siges at spille en rolle for den ghettodiskurs der er den fremtrædende i det danske samfund. Det billede som medierne tegner af ghettoen danner grundlag for en meningsdannelse, som ligeledes optages af den almindelige borger og ghettoens beboere. Ved en søgning på "Ghetto" eller navnene på nogle af de mest kendte ghettoområder, som eksempelvis Voldsmose, Gellerup eller Mjølnerparken i diverse danske avisers og tv stationers arkiver, kommer overskrifter som "Kriminelle miljøer er rugekasser for terrorister" (Berlingske 2016) og "Hjemmeplejere overfaldet i dansk ghetto: Nu skal de have politieskorte for at passe deres arbejde" (BT 2016) frem, ligeledes trækker den årlige udgivelse af ghettolisten overskrifter som "Se den nye ghettoliste: Her ligger Danmarks ghettoer" (BT 2015) og "Se listen: Her er Danmarks værste ghettoer" (Metroxpress 2015).

Sat på spidsen tegner disse overskrifter og artiklernes indhold et billede af danske ghettoer, som kriminelle miljøer, hvor terrorister har frit lejde og hvor man ikke kan færdes uden at blive udsat for vold. I relation til tidligere analyse af det politiske felts symbolske magt, kan mediernes rolle ligeledes tolkes som en reproduktion af Statens forståelseskategorier. Mediernes fremstilling af ghettoen sikrer dermed en reproduktion af det politiske doxa.

Mediernes påvirkning fordrer ligeledes en opmærksomhed blandt beboerne. Niels fortæller om mediernes rolle: "Jamen programmet, det de lavede DR1, det gav heller ikke noget billede. Det sender et meget forkert signal om de mennesker der bor herude, for de blev eddermame udstillet på en rigtig dårlig måde". Niels referer i citatet til dokumentaren "*Blok på bistand*", som rullede over danskernes fjernsynsskærme i februar 2015. DR dokumentaren skildrede over fire afsnit hverdagen og de udfordringer der fulgte med at være på offentlig forsørgelse,

for fire beboere i Vangkvarteret. Den skildrede de medvirkende beboere som ressourcesvage og som lavest positioneret i det samfundsmæssige hierarki og som det fremgår af Niels' fortælling blev de medvirkende beboere udstillet på en rigtig dårlig måde. Den samme fortælling genkender jeg fra min praksis i Vangkvarteret, hvor beboerne ofte fortalte, at de var kede af den negative måde Vangkvarteret og områdets beboere var blevet fremstillet på i dokumentaren. Deres forståelse var således, at dokumentaren ikke blot havde udstillet de fire beboere, men at de fire personer blev repræsentanter for Vangkvarteret og dermed også dem som beboere. Denne iagttagelse understøttes af Bourdieus forståelse af fjernsynet som et middel til opretholdelse af den sociale orden. Han beskriver hvordan medierne i høj grad interesserer sig for det usædvanlige og det ualmindelige, fordi det er svært at sælge det originale (Bourdieu 1998, s 19-20). Ifølge Niels og andre beboere var dokumentaren altså flere enkeltstående tilfælde og ikke en retvisende repræsentation af Vangkvarterets beboere. Beboerne udviser en bekymring over, hvordan de og deres område er udstillet i samfundet. Denne bekymring understøttes af Bourdieus forståelse af de konsekvenser, mediernes interesse for det usædvanlige og unaturlige kan have for konstruktionen af den sociale virkelighed. Konsekvensen er netop at disse usædvanlige portrætter bliver den virkelighed som folk ser (Bourdieu 1998, s. 21), hvormed dokumentaren om Vangkvarteret kommer til at fylde mere i folks bevidsthed end selve virkeligheden.

5.1.2.6 Opsamling på første delanalyse

Første delanalyse viser, at Staten som magtfelt har en indflydelse på de forståelseskategorier og vurderingskriterier, der bliver indlejret som logiske selvfølgeligheder i hele det boligsociale felt. Analysen viser ligeledes hvordan disse selvfølgeligheder inkorporeres i beboernes habitus. Ydermere ses den sociale kapital som adgangsgivende for det boligsociale felt, hvormed der udspilles kampe herom i feltet. Til sidst fremgår det, at mediernes fremstilling af ghettoen synes at være af betydning for beboerne. Denne overordnede forståelse af magtstrukturerne anses som forudsætning for, at forstå beboernes habituelle dispositioner og deres italesættelser. Derfor bliver magtdominansen, som er fremanalyseret i første delanalyse, ligeledes sat i spil i anden delanalyse, hvormed der henvises tilbage til nogle af de analytiske fund fra tidligere.

5.1.3 Analyse del 2 – Beboernes italesættelse af ghettoen

I denne anden delanalyse søger jeg at besvare problemformuleringens underspørgsmål to og tre, som lyder således: *Hvordan italesættes ghettoen i beboernes fortælling?* samt *Hvilke strategier anvender beboerne i deres fortælling om ghettoen?* I denne delanalyse er det hovedsageligt beboernes italesættelser omkring det at være bosiddende i Vangkvarteret og deres positionering i forhold til ghettoklassifikationen der er omdrejningspunktet. For denne forståelse inddrages det sociale rum og beboernes position heri, samt distinktion som overordnet teoretisk ramme for denne delanalyse.

5.1.3.1 Beboernes position i det sociale rum

De fire respondenter fortæller alle sammen, at de er glade for at bo i Vangkvarteret. Det fremgår af deres fortællinger, at de føler sig trygge og sætter stor pris på Vangkvarterets grønne områder, som de alle benytter dagligt. Anna fortæller om at bo i Vangkvarteret:

Det er så dejligt. Dejligt grundområde. Det er et kæmpestort plus, og åhh det er søde mennesker og også hjælpsomme mennesker, og selvfølgelig der er mærkelige mennesker, ja, der også laver ballade. Faktisk er jeg meget glad, og jeg har ikke lyst til at flytte herfra. Det har jeg ikke lyst til, fordi.. øhh.. jeg føler mig tryk næsten 100 procent (Anna).

Hun italesætter de andre beboere som søde og hjælpsomme, men hendes fortælling rummer også en opmærksomhed på den ballade og kriminalitet der foregår i området. Hun fortæller dog at kriminaliteten er langt mindre synlig i dag end for blot få år tilbage.

Derudover påpeger to af respondenterne lejlighedens gode stand, som en positiv faktor. Helena beskriver hvordan det ikke ville være muligt at finde en lejlighed af samme standard til samme lave pris et andet sted i Holbæk. Denne økonomiske faktor spillede også en rolle som årsag til tilflytning til Vangkvarteret i sin tid. Helena fortæller om hendes begrundelse for at flytte til Vangkvarteret i forbindelse med en skilsmisse: "Jamen det var det, fordi det var sådan til at betale ikke, når du så var på sygedagpenge og man ikke rigtig vidste". Denne italesættelse af økonomien understøttes ydermere af alle fire respondents position udenfor arbejdsmarkedet og deres økonomiske situation. Denne viden bidrager til en forståelse af beboernes lave andel af økonomisk kapital, som i relation til deres manglende kulturelle

kapital, i form af manglende uddannelse og manglende relation til arbejdsmarkedet, placerer dem nederst i Bourdieus skema over det sociale rum (Bourdieu 2004, s. 22). Deres flytning til Vangkvarteret i sin tid kan ses som et udtryk for de mulighedsbetingelser som beboerne på daværende tidspunkt besad. Ismet fortæller derimod, at hans årsag til tilflytningen findes i de sociale bånd til familien:

Og så tænkte jeg de er oppe i alderen, så jeg tænkte jeg godt ville være tæt på dem altså. Også fordi jeg besøger dem hver dag og hvis de mangler et eller andet, eller hvis de har savnet mig, så er jeg tæt på, ikke. Det var kun udelukkede derfor jeg flyttede herud igen, ikke. (Ismet)

Ismets tilflytning til Vangkvarteret synes altså relateret til sociale relationer, men også en kulturel norm om at "være tæt på forældrene", når de når op i alderen og ikke længere kan klare sig selv. Hans valg om at flytte tilbage til Vangkvarteret, kan dermed ses i relation til Ismets habitus og de normer og værdier, som er inkorporeret gennem hans socialisering og kulturelle opdragelse.

5.1.3.2 Beboernes ønske om at bo i Vangkvarteret

I forlængelse af beboernes positive beskrivelse og oplevelser af at bo i Vangkvarteret, udtrykker de tre respondenter Anna, Helena og Ismet, at de ikke ønsker at flytte fra området frivilligt. Helena fortæller: "Jamen når jeg skal herfra er det i en etværelses med låg, ja". I citatet anvender Helena en etværelses med låg, som synonym for en kiste. Hun påpeger altså, at hun først flytter fra hendes lejlighed den dag hun dør. Anna er ikke lige så direkte i hendes holdning til at blive boende, men fortæller:

Det er dejligt og der er ikke noget ballade, overhovedet ikke. Jeg elsker at bo her, og jeg håber, at jeg kan bo her altid. Jeg håber, jeg har råd til det. Ja, hvis huslejen ikke stiger, som den stiger hver måned. (Anna)

Anna udtrykker altså ligeledes et ønske om at blive boende, men anerkender samtidig at der er visse faktorer, der spiller ind. Hun forstår, at det kommer an på Lejerbos regulering af huslejen, hvilket skal ses i relation til hendes egen situation som arbejdsløs og kommende kontanthjælpsmodtager (når hun ikke længere er på sygedagpenge).

De to respondenters italesættelser stemmer ikke overens med de mange fraflytninger der er fra området. I den boligsociale helhedsplan fremgår det, at Lejerbo har haft store udgifter i forbindelse med den store fraflytningsprocent, som i 2014 var på cirka 14 procent for de to afdelinger i Vangkvarteret (Lejerbo, s. 6; Lejerbo 2015, s. 10). Denne høje fraflytningsprocent understøttes ligeledes i Wacquants forskning omkring de unges ønske om at fraflytte den franske banlieue, som hovedsageligt skyldes den stigmatisering der følger med at være bosiddende i disse marginaliserede områder (Wacquant 2013, s. 188). På baggrund af ovenstående kan man derfor diskutere, om den positive fremstilling af Vangkvarteret udtrykker et reelt valg omkring at være bosiddende i Vangkvarteret eller om der er tale om en tilpasning til de objektive muligheder for beboerne. Den positive fremstilling er en måde, hvorpå det kan opleves som meningsfyldt for beboerne at være bosiddende i et ghettoområde. Dette vil blive diskuteret i afsnit 6.1.1.

5.1.3.3 Den distinktive forståelse af Vangkvarteret som ghetto

Den positive tilgang til Vangkvarteret fordrer samtidig en afstandtagen og en uforståenhed overfor områdets definition som "Ghetto". I respondenternes beskrivelser af Vangkvarteret i relation til områdets placering på regeringens ghettoliste, følger italesættelser som; "luksusghetto, palads og "et forkert signal om de mennesker der bor herude". De forstår altså ikke regeringens klassificering af deres område som en "Ghetto". Der opleves dermed en divergens mellem beboernes oplevelse af Vangkvarteret og regeringens definition af området. Beboerne lægger stor vægt på, at de føler sig trygge i området og at det er et rart sted at bo. Som det fremgår i første delanalyse italesætter alle fire respondenter, i relation til ghettoklassificeringen, at det er den store andel af indvandrere som gør, at området bliver defineret som en ghetto, men forholder sig ikke direkte til de andre kriterier i ghettodefinitionen. Det er dog tydeligt, at respondenterne implicit forholder sig til kriminalitet og arbejdsløshed som andre faktorer, dog udelukkende i forbindelse med området generelt og ikke i definitionen af en "Ghetto". Eksempelvis fortæller Niels "Man kan godt se at området er præget meget af kontanthjælpsmodtagere og førtidspensionister i det hele taget", hvilket viser, at det er noget han har observeret og er bevidst om.

Wacquant beskriver, hvordan beboerne i Frankrigs banlieue'er og beboere i USA's sorte ghettoer anvender nedværdigelse af deres boligområde som en strategi for at genvinde en form for værdi i det omkringliggende samfund (Wacquant 2013, s. 187). Denne forståelse står dog i direkte modsætning til beboernes italesættelser af Vangkvarteret, da disse ikke rummer en nedværdigelse omkring det, at de er bosiddende i en ghetto. Anna fortæller derimod: "Jeg er ikke genert over at bo i Vangkvarteret, det er jeg ikke. Jeg er stolt, fordi jeg er så glad og det er rare mennesker og der er rent, pænt og der er ikke noget ballade". Nedværdigelse af ens eget boligområde anvendes dermed ikke som en strategi for respondenterne. Derimod ses der i deres afstandstagen til Vangkvarteret som en ghetto en klar distinktion til andre ghettoer og almene boligområder i Holbæk, hvilket kan tolkes som en nedværdigelse af disse områder. Niels og Helena tager begge to afstand til Ladegårdsparken⁷ i Holbæk, hvormed de sætter de to områder op mod hinanden. Helena fortæller:

Jeg havde hørt mere dårligt om Ladegårdsparken, der havde jeg det sådan – der vil jeg bare ikke ud og bo. Og jeg kan heller ikke lide og køre derude, og det kan jeg heller ikke den dag i dag. Det er for stort og for snørklet. Det kan jeg bare ikke lide. (Helena)

Den samme distinktion fremtræder i Niels' italesættelser af Ladegårdsparken, men Niels inddrager samtidig Vollsmose i sin sammenligning med Vangkvarteret:

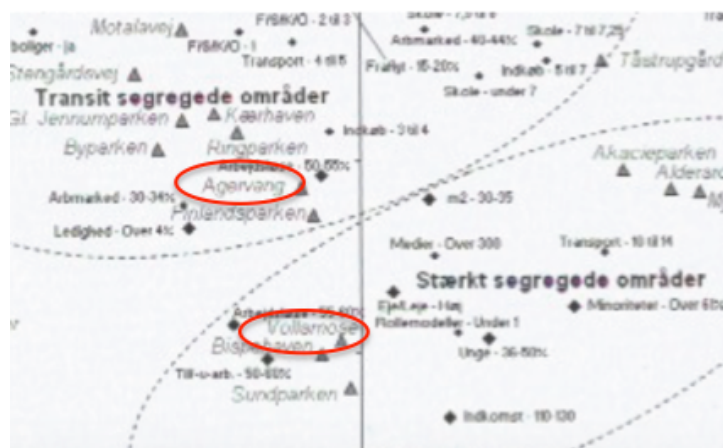
Det er ikke det slemmeste sted. Der er boligområder der er værre. Jeg kan da komme på et andet et her i byen, hvor jeg tror det er slemmere. Og hvis du tager Ladegårdsparken i stedet kontra her, så tror jeg faktisk det er værre dér, end det er herude. (Niels)

Niels tilføjer et andet sted i interviewet: "Jeg tror Vollsmose hvis vi skal tage noget. Det er lidt værre end her i hvert fald".

I relation til Schultz Larsens kort over udsatte boligområder (figur 1) (Schultz Larsen 2009, s. 114), finder jeg netop denne distinktive position interessant. Jeg er bevidst om, at Ladegårdsparken ikke indgår som punkt på Schultz Larsens kort, men jeg forholder mig netop

⁷ Ladegårdsparken er et alment boligområde i Holbæk, som tidligere har været på regeringens ghettoliste. Ladegårdsparken har ligesom Vangkvarteret en helhedsplan.

derfor til respondenternes distinktion til området, da Ladegårdsparken ikke længere figurerer på regeringens ghettoliste. Ydermere nævnes Vollsmose og italesættes som værende "værrer" end Vangkarveret. Som det fremgår af figuren er afstanden mellem Vangkarveret (markeret som Agervang på kortet) og Vollsmose ikke særlig stor. Det fremgår dog af deres indplacering i hver deres kategori, henholdsvis transit segregerede områder og stærkt segregerede områder, at der er forskelle. De stærkt segregerede områder, som Vollsmose, er kendetegnet ved at beboerne i området samlet set indtager den laveste sociale position indenfor ghettoområderne. Et segregeret transitområde, som Vangkarveret bliver klassificeret som, betragtes derimod som en mellemposition. I denne mellemposition kan der ikke skelnes mellem, hvorvidt ghettoen er "sprængbræt til integration" eller "områder der fastholder" (Schultz Larsen 2009, s. 118). Som det fremgår i figur 5, er de to boligområder positioneret forholdsvis tæt på hinanden i skemaet, hvilket indikerer, at der er visse ligheder mellem de to områder.

Figur 5: Uddrag af systematisk MCA-kort (Schultz Larsen 2009, s. 114)

På den ene side afspejler Niels' italesættelser derfor den distinktive forskel som kommer til udtryk i teorien, hvor de to områder repræsenterer forskellige klassifikationer. Samtidig er det også en interessant distinktion fordi han ved brug af ordet "tror" indikerer, at han bygger hans forståelse på antagelser. Det fremgår ikke i interviewet, at han har et direkte kendskab eller erfaringer med Vollsmose. Den samme forståelse fremgår i Helenas citat, hvor hun fortæller, at hun i sin tid havde hørt dårligt om Ladegårdsparken, hvilket er en forståelse hun fortsat indtager. Jeg tolker derfor den distinktive holdning til de andre områder som en ubevidst strategi, som beboerne benytter sig af i forhold til deres forståelse af at være

bosiddende i en ghetto, for på den måde at tilpasse sig og skabe en meningsfuld virkelighed. Denne strategi skal samtidig ses i relation til Statens sociale påvirkning i form af dens konstruktion af ghettoproblematikken. Bourdieu redegør for, hvordan Statens konstruktion af kognitive strukturer inkorporeres som en del af habitus i relation til det doxa der er konstrueret (Bourdieu 2004, s. 125). Jeg analyserer derfor beboernes distinktion til de andre boligområder som et strategisk træk, som et resultat af Statens magtdominans. Beboerne anvender, på trods af deres egen status som ghettobeboere, de samme opfattelseskategorier som gennem Statens magtpåvirkning er konstrueret i forhold til ghettoen. Det er netop disse forståelseskategorier som er i spil, når beboerne italesætter og tager afstand fra andre boligområder. Distinktionen ses som et resultat af Statens påvirkning på beboernes habituelle dispositioner. Der kan anspores en anerkendelse af ghettopræmissen, hvormed denne afstandstagen til andre områder kan tolkes som et udtryk for, at beboerne har en interesse i ghettofeltet og de kampe som foregår heri. Da beboernes forståelse af Vangkvarteret stemmer overens med strukturerne i den sociale verden, sætter de ikke spørgsmålstejn ved, hvorvidt deltagelse i kampene er af værdi, de deltager blot.

5.1.3.4 Distinktion til andre beboere i Vangkvarteret

I relation til beboernes position i det sociale rum, som udgør en position nederst i samfundshierarkiet indskriver de ikke sig selv som værende positioneret sådan. Deres holdninger og italesættelser om Vangkvarteret som ghetto omhandler andre beboere. Som tidligere nævnt pointerer alle fire respondenter, at betegnelsen "Ghetto" skyldes den store andel af indvandrere som er bosiddende i området. Anna, som i statistikken selv tæller med i andelen af indvandrere, forholder sig til den store andel af udenlandske borgere, men som citatet nedenfor viser, distancerer hun sig fra den gruppe, som hun mener er årsag til klassifikationen:

Jeg tror det er fordi der er mange udenlandske borgere. Og så jeg syntes det er problemer, det er en gang om året, hvor der er den der Ramadaen eller ramda, den der en måned. Jeg... det larmer for meget om natten, oppe til klokken to halv tre om natten hver dag og det er irriterende fordi folk skal op på arbejde eller aktivering... Og hvert år, det er for meget larm, hvert år. Jeg har boet her seks år. Nu jeg venter og det bliver det samme. (Anna)

Som det fremgår af citatet siddestiller Anna udenlandske borgere med de muslimske beboere, hvormed det giver mening ikke at identificere sig med denne gruppe, da hun ikke selv tilhører denne religion. Helena giver på samme måde udtryk for en distance til de andre beboere, da vi snakker om hendes relation til hendes nabo. I den forbindelse indskyder hun: "Og jeg kommer ikke sammen med nogle som helst andre herude!" (Helena). Helena gør ligefrem en dyd ud af, at distancere sig fra de andre beboere. Hun fortæller, hvordan hun dagligt snakker og omgås med de andre beboere i fælleshuset, men hun karakteriserer dem ikke som venner eller en del af hendes sociale netværk.

Jeg ser beboernes distinktive italesættelser som et udtryk for, at den ghettoisering og marginalisering som områderne og dermed også områdets beboere er udsat for, har betydning for deres forståelse af ghettoen og deres position heri. De forholder sig til det at være bosiddende i en ghetto, men identificerer sig ikke med den position, idet de giver udtryk for en distinktiv holdning til andre beboere eller grupper i Vangkvarteret. Denne afstandstagen kan forstås i relation til den negative diskurs der hersker omkring ghettoen. Wacquant skildrer netop i sin empiriske forskning, hvordan de overordnede marginaliseringsstrukturer kan føre til territoriell stigmatisering af beboerne og hvordan denne stigmatisering er karakteriseret, ved blandt andet manglende kollektiv bevidsthed og solidaritet blandt beboerne. Han beskriver hvordan nedgørelse af ens naboer anvendes som en strategi for at genvinde værdi (Wacquant 2013, s. 187 & 243), præcis som det er beskrevet tidligere i forhold til nedværdigelse af det område man er bosat i.

Den manglende solidaritetsfølelse kommer ligeledes til udtryk i Helenas italesættelse af forskellene mellem de forskellige afdelinger i Vangkvarteret "Jeg tror også grunden til, at jeg er så positiv over at bo i en ghetto er jeg bor oppe i Engvang, for vi har stort set ikke problemer. Hvor det er meget i den blok her". I forbindelse med denne udtalelse peger Helena ned på en blok, som vi i interviewsituationen har udsyn til. Den samme blok fremgår i interviewet med Niels, som fortæller "nu er det udpræget meget i den blok her i hvert fald, der bliver solgt et eller andet sted. Eller flere, nu ved jeg ikke lige hvor det er". Niels giver udtryk for, at han ikke er vidende om hvem der sælger stofferne, men at de kommer fra den samme blok, som Helena også identificerer som problemet. Disse italesættelser kan tolkes som om, at

der blandt beboerne er konstrueret en forståelse af en fælles "syndebuk", som repræsenterer de ghettopolitiske udfordringer.

Manglen på kollektiv bevidsthed og solidaritet fremtræder dog ikke entydigt blandt beboerne. Ismet fortæller: "Vi er bekymret om vores beboere faktisk, det gør vi og hjælper. Det gør vi". Jeg tolker denne italesættelse som et udtryk for solidaritet og en interesse i de andre beboere. Denne samme interesse sporer jeg i Helenas fortælling:

Og så hjælper jeg nogle mennesker herude og også med sådan, ja de kan få lov til at hælde vand ud af ørene og også papirmæssigt med kommunen og ting de måske ikke kan lide at gå herop med og noget fordi de ved, at det ikke kommer videre. Og selvangivelser og budgetter. (Helena)

I Helenas fortælling findes ligeledes en interesse i de andre beboere. Denne interesse trækker klare paralleller til helhedsplanens præmis om frivillighed og socialt engagement. Det stemmer ligeledes overens med analysens tidligere fund af den sociale kapitals vekselkurs for positionering i det boligsociale felt (se afsnit 5.1.2.4).

5.1.3.5 Udvikling af mikrohierarkier

Wacquant beskriver hvordan praksisformer eller strategier som social differentiering og distancering, som fremanalyseret i de tidligere afsnit, kan udvikle mikrohierarkier som kun er synlige i selve området (Wacquant 2013, s. 187). Jeg tolker beboernes distancering til specielt de andre beboere som en måde at positionere sig på i det sociale rum, hvilket kan forstås som udvikling af sociale hierarkier. Det fremgår dog ikke implicit i beboernes italesættelser, at de oplever en sådan hierarkisering blandt beboerne. Dog italesætter Niels de mange sociale grupperinger, der efter hans udsagn er kulturelt betinget:

Det er sådan opdelt. Det kan man i hvert fald godt tydelig se i området. Ja men altså, somaliere så er det tit dem der går i klier sammen, eller tyrkere eller kurdere, så det er mere det. Det er ikke sådan blandet, så det er sådan en blandet landhandel af kulturer der sådan er sammen. Det virker det i hvert fald ikke til, også når man ser rundt herude. (Niels)

Niels beskriver en kulturel opdeling i Vangkvarteret. Med inddragelse af Bourdieus feltbegreb kan man se disse kulturelle opdelinger som små subfelter, hvor der indenfor hvert felt udspiller sig forskellige magtkampe. Jeg vil ikke gå ind i en decideret feltanalyse, men kan med en forståelse af den kulturelle opdeling som subfelter og de magtkampe, som foregår mellem felterne belyse, hvorvidt man kan tale om udviklingen af mikrohierarkier i Vangkvarteret. For denne analyse trækker jeg på de fund jeg gjorde i analysepunkt 10.2.2. og hele forståelsen omkring Statens konstruktion af sociale kategorier.

I min praksis i Vangkvarteret observerede jeg samme kulturelle opdeling som Niels italesætter, hvor de sociale fællesskaber var knyttet til personer med samme etnicitet. Jeg analyserer i første delanalyse, hvordan det danske sprog og de danske normer og værdier tillægges en symbolsk værdi i form af den politiske ghettodiskurs. Denne magtdominans ses reproduceret i situationen omkring den daglige fællesspisning i fælleshuset, hvor det ligeledes bliver de danske værdier og normer der er de dominerende. Det er i den forbindelse netop interessant hvordan Anna positionerer sig i forhold til de danske værdier som de dominerende, på trods af hendes position som "ikke etnisk dansk": "Fordi jeg skal have dansk mad (...) Og det er mange gange det er udenlandsk mad, og så jeg ikke skal risikere, at jeg betaler og jeg ikke kan lide. Der mangler mere dansk mad." Ved et kig på menuen for maj 2016 (faelleshuset.info), som består af overvejende dansk mad, findes en uoverensstemmelse mellem Annas italesættelser af manglende dansk mad, og hvad der bliver serveret. Det fremgår nemlig, at der tre ud af fire dage serveres "danske retter". Men hendes italesættelse og hendes holdning til den danske mad, kan ses som et udtryk for, at Anna gennem hendes socialisering med feltet har inkorporeret de kognitive og kropslige strukturer der er på spil i feltet. Hun har altså, på trods af sin kulturelle baggrund, oparbejdet en forståelse for spillet og de regler der knytter sig hertil – de danske værdier og normer, som i dette tilfælde giver sig til udtryk ved maden.

I modsætning til Anna står eksempelvis gruppen af somaliske kvinder, som ofte også opholder sig i fælleshuset omkring middag. De sidder ofte ved et andet bord end de "etnisk" danske og indgår ikke i fællesskabet omkring middagen. Når "danskhed" dermed bliver inklusion til fællesskabet, bliver det ligeledes en eksklusionsmekanisme for de beboere, eksempelvis de somaliske kvinder, som ikke forstår feltets regler.

Jeg tolker dermed denne opdeling som et udtryk for en udvikling af små minihierarkier i mellem beboerne, som i høj grad er positioneret efter kulturelle tilhørsforhold. Statens forståelseskriterier får afgørende betydning for inklusion til fællesskabet og for "danskhed" som en dominerende kapital. Denne kapital fremstår i ovenstående tilfælde som kreditgivende og ressourcegivende for Anna, hvilket ses som et resultat af metamagtfeltets anvendelse af danskhed som symbolsk værdi.

5.1.3.6 Distinktion til de boligsociale aktiviteter

I forlængelse af ovenstående forholder beboerne sig til den boligsociale præmis, i forhold til helhedsplanen og de aktiviteter, der er etableret i Vangkvarteret. Ismet beskriver i overensstemmelse med praksis, at han ikke anvender nogle af de boligsociale tilbud, men mener i stedet, at de henvender sig til de ensomme beboere. Helena italesætter på samme måde, hvordan helhedsplanens aktiviteter henvender sig til de beboere der sidder derhjemme:

Jamen det er det jo ikke for, hvad skal man sige, får sådan en som mig til at deltage, fordi jeg skal nok selv opsøge det, at jeg gerne vil deltage i og også selvom det ikke lå herude. Men for forhåbentlig og få nogle med som egentlig bare sidder derhjemme. Få dem lidt ud og jeg syntes det er smadder godt og også, at de forhåbentligt også har fået nogle ud.
(Helena)

Helena fortæller ligeledes, at hun ikke mener aktiviteterne er til for hende. Hun påpeger, at hun selv er i stand til at opsøge de ting hun finder nødvendige og interessante. Hun differentierer dermed mellem de beboere som har brug for aktiviteterne og dem som ikke har, hvori hun definerer sig i den sidste kategori. Anna forholder sig på samme måde til aktiviteterne og påpeger også ensomhed og social isolation som argument for aktiviteterne "Jeg ved ikke hvorfor. Jeg tror måske, de gerne vil have folk bliver ikke indendørs. De skal udenfor". Som citatet viser retter Anna opmærksomheden mod andre beboeres behov, og forholder sig dermed ikke til hendes egen brug af aktiviteterne. Dette på trods af, at hun stolt fortæller hvordan hun har tabt sig og omlagt sin livsstil ved hjælp fra sundhedsrådgiveren i Vangkvarteret. Sundhedsrådgivning indgår som en af aktiviteterne i helhedsplanen. Der fremstår dermed en divergerende forståelse af årsagen til aktiviteterne og så Annas egen opfattelse af sin deltagelse i aktiviteterne.

Med afsæt i Bourdieus strategibegreb tolker jeg Annas forståelse af, at de boligsociale aktiviteter er sat i værk for andre end hende, som et udtryk for en forståelse af det spil der udspiller sig i det boligsociale felt (Bourdieu & Wacquant 1996, s. 114). Hun forstår ikke sig selv som en af dem, hvilke kan tyde på, at hun ubevidst handler ud fra Statens forståelseskategorier og konstruktion af doxa, som er indlejret som en del af hendes habitus.

5.1.3.7 En forståelse af ghettokategoriseringens fordele for Vangkvarteret

Helena giver som den eneste udtryk for en direkte begejstring for områdets placering på ghettolisten. Hun fortæller hvilke betydning ghettoklassifikationen har for hende og for området:

Næh det eneste der har betydning for mig, og jeg er glad for at bo i en ghetto, det er at vi får bevilliget så mange penge til alt muligt. Så jeg ser det egentlig positivt. For ellers havde vi jo ikke fået bevilget huset eller renoveringen. (Helena)

Hun udviser en bevidsthed omkring placeringens betydning og øjner en fordel i regeringens ghettoklassifikation, da det tiltrækker en politisk opmærksomhed, som medfører nogle økonomiske midler til området. Jeg tolker denne interesse og viden som udtryk for at Helena besidder en mængde af kulturel kapital (Bourdieu & Wacquant 1996, s. 104), som gør hende i stand til at skelne mellem Statens strukturelle påvirkning og så dennes betydning for området og hende selv, i form af blandt andet en renoveret lejlighed og et fælleshus.

Som det er nævnt tidligere gennemgik to af områdets tre afdelinger for år tilbage en gennemgribende renovering. Denne renovering italesætter flere af respondenterne og mener, at det har haft en positiv effekt i området, også i forhold til måden man ser Vangkvarteret på i det omkringliggende samfund. Men som det fremgår ovenfor, er det kun Helena der italesætter en sammenhæng mellem områdets placering på ghettolisten og renoveringen.

5.1.3.8 Distinktion til den materielle ghetto

I beboernes forståelsesramme omkring udnævnelsen af en ghetto, optræder også et visuelt billede af ghettoen som store identiske grå kasser der er placeret side om side. Som det er nævnt før, italesætter beboerne renoveringen af både bygninger og udendørs arealer som en

positiv gevinst for området. Helena fortæller i forlængelse heraf, hvordan hun har sat sit eget præg på lejligheden:

Ja ja det har jeg selv betalt og sådan købt et lækkert møbel ud til badeværelset sådan så det står pænt andet end, eller pænere end bare at sige det er bare et badeværelse ikke. Og også jeg har lagt noget trip trap gulv ude på altanen, sådan et massivt teaktræ. Så sådan nogle ting altså, så jeg har det rart. Jeg føler det er min lejlighed, fået nogle lækre gardiner. (Helena)

Denne italesættelse kan ses i relation til det billede der er konstrueret omkring den visuelle ghetto, som noget upersonligt, trist og gråt. Som modstand mod dette billede af ghettoen, har Helena haft et behov for at sætte sit egent personlige præg på lejligheden. Hun har for sine egne penge renoveret lejligheden sådan, at den skiller sig ud fra de andre lejligheder og distancerer sig fra den upersonlige og homogene ghettos udseende.

5.1.3.9 Den symbolske vold

Som afslutning på analysen inddrages Bourdieus begreb; symbolsk vold, hvormed jeg igen vender tilbage til Statens magtdominans, som egentlig er rettet mod første delanalyse. Men da de analytiske fund fra anden delanalyse ligeledes har betydning for, hvorvidt man kan tale om, at beboerne er underlagt en symbolsk vold, har jeg valgt at afslutte analysen med dette punkt.

Når Bourdieu taler som udøvelse af symbolsk vold, skyldes det en ureflekteret tilslutning fra den dominerede part (Bourdieu & Wacquant 1996, s. 151). Som det fremgår tidligere i analysen forholder beboerne sig reflektivt til deres boligområdes ghettoklassifikation, hvormed de mener at klassifikationen er ude af trit med den virkelighed, de oplever i Vangkvarteret. Beboerne accepterer altså ikke den symbolske magt, men sætter derimod spørgsmålstejn ved Statens vurderingskriterier og forholder sig kritisk til definitionen i forbindelse med deres område. Anna forholder sig ligeledes til den stigmatisering der følger med klassifikationen: "Vi er ligesom ikke så fine, vi er ikke pænt. Det er ligesom du ved, ja (...) Ja ligesom vi er dårlige mennesker, nå. Det er ikke okay. Det er ikke okay". Kigger man derfor isoleret set på beboernes italesættelser af eget boligområde i forhold til

ghettoklassifikationen, kan man ikke sige, at de er underlagt en symbolsk vold, idet de netop forholder sig reflekteret og stiller sig i opposition til Statens klassifikation af området.

Ser man derimod på beboernes brug af ghettobegrebet, frem for eksempelvis "særligt udsatte boligområder", som den tidligere regering lancerede, kan der spores en accept af de sociale kategorier, der er konstrueret omkring ghettoen, som udtryk for en symbolsk magtdominans. Ligeledes må beboernes distinktive holdninger til andre boligområder, beboere eller boligsociale aktiviteter, ses i relation til beboernes habitus, og den position de ser den sociale virkelighed ud fra, som ligeledes er påvirket af den symbolske magt.

Denne dualisme mellem kritisk refleksion og accept finder jeg i Annas italesættelse af hendes holdning til Vangkvarteret som en "Ghetto" "Det er en dumme navn, en mærkelig navn og jeg forstår det andre steder i Danmark, men her... Der er bare så flot" (Anna). Anna indikerer, at hun forstår hvorfor andre steder i Danmark bliver klassificeret som ghettoer, men hun stiller sig uforstående overfor at hendes område bliver klassificeret sådan. Beboernes brug af ghetto og deres distinktion illustrerer dermed den symbolske magt som kategoriseringen har tilvejebragt i det deres brug af ghettobegrebet kan tolkes som en accept af den magt, som de domineres af (Bourdieu & Wacquant 1996, s. 151-152). Dermed ville man, ifølge Bourdieu, argumentere for at beboerne udsættes for symbolsk vold, idet de ureflekteret tilslutter sig de forståelseskategorier og vurderingskriterier, som definerer ghettoen. På den måde er beboerne med til at opretholde dominansforholdet, da den politiske doxa omkring ghettoen ligeledes går igen i deres fortællinger om andre steder, beboere og så videre.

5.1.3.10 Opsamling på anden delanalyse

I anden delanalyse fremstilles et billede af Vangkvarteret som et dejligt område, hvor beboerne synes glade for at bo. Beboernes positive holdning knytter sig især til, at der er trygt at være, gode lejligheder, søde mennesker og gode udendørsarealer. Deres positive holdning til Vangkvarteret fodrer samtidig en uforståenhed i forhold til områdets klassificering som ghetto, hvormed distinktion bliver en strategi for at skabe mening omkring klassificeringen. Beboernes distinktive træk til andre områder, beboere, de boligsociale aktiviteter og den visuelle ghetto tolkes som en ubevist strategi, som søger at forbedre deres position i det sociale rum. Denne distinktive positionering synes dermed afgørende for beboernes

selvforståelse, idet beboernes habituelle dispositioner sættes i spil, således at det opleves meningsfyldt at bo i en ghetto, på trods Statens marginalisering af deres område.

Kapitel 6 – Diskussion

6.1 Diskussion

Nærværende afsnit er en opsamlende diskussion på to interessante fund i analysen. Diskussionen er delt op i to dele, hvor første del søger en diskussion af respondenternes positive fremstilling af deres boligområde. I anden del diskuteres ghettoiseringens konsekvenser i et reproduktionsperspektiv og i et mere samfundskritisk perspektiv.

6.1.1 Den positive italesættelse af Vangkvarteret

I dette afsnit vil jeg, på baggrund af analysens fund, diskutere beboernes positive fremstilling af Vangkvarteret. Jeg sætter i den forbindelse spørgsmålstejn ved, hvorvidt beboernes ønske om at blive boende i Vangkvarteret kan forstås som et egentlig valg, eller om der modsat er tale om en tilpasning til de mulighedsbetingelser, der gør sig gældende for beboerne på baggrund af deres position i det sociale rum.

Som det fremgår i analysen udtrykker beboerne på den ene side en stor glæde over at bo i Vangkvarteret. Beboerne italesætter de gode lejligheder, den billige husleje, udendørs arealerne, at de føler sig trygge og det sociale miljø, som faktorer der har indflydelse på, at de føler sig godt tilpas i Vangkvarteret. Beboerne giver tilligemed udtryk for, at de ikke ønsker at flytte fra området frivilligt. På baggrund af disse positive italesættelser kan man tolke deres bosættelse i Vangkvarteret som et aktivt tilvalg og et frivilligt valg, som er relateret til deres positive forståelse af området.

Den positive opfattelse af Vangkvarteret fordrer samtidig en uforståenhed overfor regeringens klassifikation af Vangkvarteret som en ghetto. Beboernes fortælling om området rummer på den anden side også en historie, om et område med mange indvandrere, arbejdsløse og kontanthjælpsmodtager. Det er fortællinger der rummer en reel bekymring om

deres egen økonomiske situation og om et område hvor kriminaliteten er faldende, men fortsat en realitet og hvor handel med stoffer foregår åbenlyst. Alle faktorer der er relateret til regeringens kriterier for ghettoklassifikationen. Deres positive fremstilling af Vangkvarteret og deres ønske om at blive boende, kan modsat også ses som et udtryk for en ubevidst strategi, hvor beboerne gør en dyd ud af nødvendigheden (Bourdieu 2004, s. 238-239).

Denne dyd skal ses i relation til beboernes mulighedsbetingelser, hvilke kan ses af, at to af respondenterne er på førtidspension, mens de resterende to har modtaget kontanthjælp de sidste mange år. De to respondenter på kontanthjælp er i en situation, hvor de reelt set aldrig har været integreret på det danske arbejdsmarked. Det sætter dem derved i en økonomisk situation, som begrænser dem i deres valg af bolig, hvilke der også gives udtryk for i analysen. I lyset af deres sociale position, kan man derfor se deres ønske om at blive boende som et udtryk for, at respondenternes subjektive forhåbninger er tilpasset deres objektive muligheder, sådan som Bourdieu ville argumentere for det i relation til de samfundsmæssige strukturers påvirkning (Bourdieu & Wacquant 1996, s. 115). De strukturelle påvirkninger kan ses i respondenternes positive fremstilling af deres egen position, som ud fra en politisk eller samfundsmæssig forståelse ikke opleves som nævneværdig positiv.

For at give et nuanceret perspektiv på denne tilpasningsstrategi inddrager jeg forskning omkring social mobilitet. Den danske forsker Gunvor Christensen har forsket i effekten af de områdebaserede indsatser i udsatte boligområder (Christensen 2013). Hun konkluderer i rapporten *"Indsatser i udsatte boligområder – Hvad virker, hvorfor og hvordan?"*, at disse indsatser har en positiv effekt på individniveau og en indflydelse på den opadgående sociale mobilitet. De områdebaserede indsatser øger beboernes sociale kapital, hvilket resulterer i, at de som oparbejder den sociale kapital flytter fra området (Christensen 2013, s. 73).

Den samme forståelse ser man hos Wacquant, som også påpeger, at beboerne på baggrund af den territorielle stigmatisering fraflytter området, så snart de får muligheden (Wacquant & Schultz Larsen 2008, s. 69).

På baggrund af ovenstående perspektiv, er min hypotese, at beboerne ville flytte fra området hvis deres mulighedsbetingelser tillod det. Dette er dog ikke tilfældet for disse fire respondenter, hvormed deres positive italesættelse kan ses som et udtryk for manglende social mobilitet. Forstået således, at deres fortsatte bosættelse i Vangkvarteret bliver et udtryk for en nødvendighed, da de strukturelle muligheder dikterer dette, frem for et egentlig

tilvalg, som beboerne ellers implicit giver udtryk for. Det kan derfor være et forsøg på at skabe meningsfuldhed i deres liv i Vangkvartret, når beboerne gør en dyd ud af nødvendigheden af at fremstille deres livsbetingelser i et positivt lys.

6.1.2 Ghettoiseringens konsekvenser

Dette afsnit ønsker en diskussion af ghettoiseringens konsekvenser i et reproduktionsperspektiv. Analysen retter særligt en opmærksomhed mod ghettoiseringens påvirkning på den enkelte beboere, men i dette diskussionsafsnit ønsker jeg at tage skridtet videre og se konsekvenserne i et mere samfundsrelateret perspektiv. Et samfundsperspektiv hvor man kan stille sig selv spørgsmålet, om ghettoiseringen og de boligsociale helhedsplaner er med til at reproducere den sociale ulighed, som der i virkeligheden søges reduceret med den politiske opmærksomhed? I denne diskussion inddrages igen Gunvor Kristensens forskning omkring social mobilitet i udsatte boligområder, samt Robert Putnams teori omkring social kapital.

Analysen viser, at der sker en reproduktion af Statens forståelseskategorier og vurderingskriterier hele vejen ned gennem det samfundsmæssige hierarki; fra regeringens ghettopolitiske udspil i 2010, til de boligsociale helhedsplaner og til sidst hos beboerne selv. Det er på den ene side tydeligt, hvordan disse forståelseskategorier og logikker bliver vejledende for, hvordan beboerne forholder sig til de andre beboere. Det er netop disse forståelseskategorier der bliver afgørende for den distinktion beboerne skaber til andre boligområder, de andre beboere og de boligsociale aktiviteter. Det doxa og den negative symbolske værdi, der er skabt omkring ghettoen, får den konsekvens, at beboerne distancerer sig til andre, for på den måde at positionere sig bedre i feltet.

På den anden side, ser man på trods af reproduktionen af de førnævnte forståelseskategorier og logikker i beboernes habitus, ikke at beboerne tager ghettobetegnelsen på sig. De forholder sig ikke til deres egen position i det sociale rum som ghettobeboere, men anvender udelukkende forståelsen i forhold til andre. På baggrund af denne viden, kan man derfor ikke argumentere for, at ghettoen bliver en del af beboernes narrative fortælling og deres selvforståelse, som ellers var min hypotese indledningsvis. Til gengæld bliver distinktionen en del af deres fortælling og dermed også måden, hvorpå de ser sig selv. Konsekvensen af

beboernes distinktive position er, at de er med til at opretholde det dominansforhold, som er skabt på baggrund af Statens doxa. De benytter selv de samme vurderingskriterier, som de af Staten selv er underlagt og kategoriseret som, hvormed de selv er med til at undertrykke andre områder eller beboere.

6.1.2.1 Konsekvenserne i et samfundsmæssigt perspektiv

I forlængelse af ovenstående diskussion vil jeg i det følgende diskutere de samfundsmæssige konsekvenser i relation til den sociale ulighed.

Hele den ghettopolitiske opmærksomhed rummer et fokus på den sociale ulighed, som ghettoområderne repræsenterer, og dermed også et ønske om at reducere denne ulighed. De boligsociale helhedsplaner er de konkrete redskaber der er sat i værk, for at reducere netop denne ulighed i samfundet. I antologien om boligsocialt arbejde i udsatte by- og boligområder, står der i indledningen beskrevet, at de boligsociale helhedsplaner og aktiviteter har til formål at øge beboernes sociale kapital (Boligsocialnet 2014, s. 7).

Analysen viser, med udgangspunkt i Bourdieus social kapital begreb, hvordan denne kapital er kreditgivende i det boligsociale felt, og dermed også hvordan kapitalen både er en inklusionsmekanisme for nogle beboere, men samtidig også en eksklusionsmekanisme for andre, i det de ikke besidder ressourcerne til at indgå i det boligsociale fællesskab.

Ved at inddrage Robert Putnams teori om social kapital kan det diskuteres, hvorvidt de boligsociale helhedsplaner formår at reducere den sociale ulighed gennem et fokus på den sociale kapital, eller om hele præmissen er med til at fastholde beboerne i et afgrænset og marginaliseret netværk. Putnam skelner mellem to former for social kapital; afgrænsende (bonding) og brobyggende (bridning) (Marcussen 2010, s. 149-151). De boligsociale helhedsplaner er hovedsageligt med til at øge den afgrænsende sociale kapital hos beboerne, da de boligsociale aktiviteter er aktiviteter, der foregår lokalt i boligområdet og de fællesskaber der opstår blandt mennesker, der ligner hinanden, eller som Bourdieu ville sige, mennesker som er positioneret tæt på hinanden i det sociale rum. På den ene side kan man argumentere for, at arbejdet med at øge den afgrænsende kapital hos beboerne har en positiv effekt. Som det fremgår i analysen har Niels' engagement omkring hans nystartede projekt givet ham mere overskud i hverdagen. Der er skabt et netværk, som har stor betydning for Niels og hans dagligdag, i det han tidligere var meget isoleret i sin lejlighed. De fire respondenter påpeger ligeledes i deres forståelse af de boligsociale aktiviteter, at de er rettet

mod de ensomme beboere. I forlængelse af dette fokus på ensomhed, fremgår det i Naboskabsundersøgelsen fra 2015, at otte procent af beboerne ikke har haft besøg af venner, familie eller naboer indenfor de sidste seks måneder (Lejerbo 2015), hvormed disse tal kan understøtte respondenternes fokus på de ensomme beboere i området. Man kan derfor argumentere for, at de boligsociale aktiviteter, som er rettet mod at styrke den afgrænsende sociale kapital, kan have stor betydning for de beboere som er allermest isoleret. De boligsociale aktiviteter muliggør opbyggelsen af stærke sociale bånd mellem beboerne, sådan at der skabes nogle gode rammer for medborgerskab, hvilke fremgår som formålet med de boligsociale aktiviteter (Boligsocialnet 2014, s. 7).

På den anden side kan man også se en styrkelse af den afgrænsede kapital som en ulempe i forhold til reduktionen af den sociale ulighed. Den sociale kapital beboerne tilegner sig gennem de boligsociale aktiviteter, bliver blot en ressource i det specifikke område eller det specifikke fællesskab, men ikke en ressource som rækker udover dette afgrænsede område. Man kan derfor sige, at de boligsociale helhedsplaner i sit udgangspunkt ikke formår at øge den brobyggende kapital, som ifølge Putnam giver adgang til en bred vifte af information og muligheder (Marcussen 2010, s. 149-151), hvilke kunne være med til at udfordre beboernes marginaliserede position i samfundet. Her tænkes eksempelvis på integration på arbejdsmarkedet eller integration i mere heterogene netværk. Så i stedet for at reducere den sociale ulighed, kan der ses en tendens til at de boligsociale helhedsplaner, fastholder beboerne i et netværk, som ikke rækker udenfor boligområdet, som eksempelvis brobyggende til arbejdsmarkedet. Integration på arbejdsmarkedet er interessant i forhold til dette paradoks, i det arbejdsløsheden står som en af de helt centrale faktorer for den sociale ulighed i samfundet (Jørgensen 2002, s. 98). Dette perspektiv understøttes ligeledes af Gunvor Christensens forskning, som konkluderer at "Beboere, der flytter ud af boligafdelinger med indsatser, har i gennemsnit en bedre tilknytning til arbejdsmarkedet og en højere disponibel indkomst end beboere, der flytter ind i de samme boligafdelinger" (Christensen 2013, s. 67). For en reduktion af den sociale ulighed gennem et socialt mix, kræver det, at der sker en ændring i beboernes socioøkonomiske position. Dette kan ses som en stor udfordring på baggrund af den ghettopolitiske diskurs og helhedsplanernes lille opmærksomhed på, at styrke den brobyggende kapital hos beboerne.

Kapitel 7 – Afrunding

7.1 Refleksioner over specialets gyldighed

Følgende afsnit er en refleksion over specialets gyldighed. For denne refleksion inddrages Cuba og Lincolns forståelse af de konstruktivistiske gyldighedskriterier. De opstiller, med afsæt i det positivistiske paradigme, fire kriterier; troværdighed, pålidelighed, bekræftelse og overførbarehed (Lincoln & Cuba 1994). Jeg inddrager ligeledes Kvale for en forståelse af begreberne, dette skal dog ses i lyset af, at Kvale anvender andre betegnelser for de fire begreber. De fire kriterier vil i det kommende blive diskuteret adskilt.

7.1.1 Troværdighed

Troværdighed knytter sig til spørgsmålet om, hvorvidt undersøgelsen undersøger det, som den søger at undersøge. Troværdighed knytter sig derfor særligt til forskerens evne til at begrunde sine valg gennem processen. Dette rummer evnen til at forholde sig reflektivt til de metodiske og teoretiske valg, som træffes løbende gennem processen, samt være i stand til at revidere sin forudindtaget opfattelser og valg (Lincoln & Cuba 1994).

Jeg har fra start tilstræbt en gennemsigtighed i præsentationen af undersøgelsen, herunder motivationen for specialet. Ligeledes har jeg løbende søgt en klar argumentation for mine metodiske og teoretiske valg. Jeg har gennem processen været meget optaget af specialets metodiske afsnit og har løbende bestræbt en gennemgående transparens i de metodiske valg, som er truffet. Dette omhandler også en klar argumentation for valgene i relation til specialets problemfelt. Ved løbende at forholde sig til den metodiske tilgang har det har været muligt at revidere helt specifikke tilgange. Dette var for eksempel tilfældet i forhold til mængden og graden af information om specialets formål til respondenterne, hvor jeg efter første interviewdag måtte forholde mig til denne videns indflydelse på respondenternes svar.

Denne refleksion bevirkede, at jeg reviderede tilgangen til anden interviewdag og undlod at fortælle, at specialet forholdt sig kritisk til ghettodefinitionen.

En anden metode, som kan sikre en undersøgelses troværdighed, er anvendelse af teoritriangulering (Cuba 1981, s. 85). Teoritriangulering er anvendt ved inddragelse af flere

perspektiver i analyse og fortolkningsdelen. Bourdieu er valgt som overordnet teoretisk ramme for specialet, men for at understøtte analysens fund og konklusioner inddrages Wacquant og Schultz Larsen, som modsat Bourdieu har forsket i ghettoen og det boligsociale felt.

7.1.2 Pålidelighed

Pålidelighed handler overordnede om, hvorvidt der er skabt en sammenhæng og overensstemmelse mellem de forskellige dele i en undersøgelse. Ved at tydeliggøre mine beslutninger gennem processen har jeg løbende forholdt mig til sammenhængen mellem de forskellige afsnit og aspekter af specialet. Dette fokus på sammenhæng viser sig for eksempel i teoriafsnittet, hvor en gennemgående opmærksomhed på hvordan de analysebærende begreber tænkes anvendt er tydeliggjort. Derudover er jeg gennem hele analysearbejdet vendt tilbage til teorien for at korrigere, sådan at der ved det færdige produkt fremstår en klar overensstemmelse mellem teori og analyse. Det vil sige, at jeg med specialets begrebsapparat har søgt at gøre analysen understøttet og velbegrundet.

Metodetriangulering kan ligeledes være med til at understøtte pålideligheden i en undersøgelse. Kvalitative interviews er anvendt som primær metode for specialet, men specialet bygger ligeledes på ikke systematiseret feltobservationer fra min praksis i Vangkvartret, i det, det var i dette felt min interesse for specialet opstod. Det kan dog diskuteres hvorvidt en mere struktureret metodetriangulering havde været en fordel for specialet. Når jeg anvender ordet struktureret er det fordi, at feltobservationer indgår, dels i forhold til hele problemfeltet, men også i forbindelse med det fortolkningsrepertoire, som danner grundlag for selve analysen. Jeg forholder mig dog, i relation til Bourdieus syn på nødvendigheden af at inddrage flere metoder (Arnholtz Hansen 2009, s. 76), til hvordan egentlige feltnoter og observationsstudier kunne have øget pålideligheden af specialets analytiske fund, da det ville være muligt at anvende disse observationer mere struktureret i analysen.

Jeg forholder mig samtidig til mængden af respondenter i specialets empiriske materiale. Jeg er bevidst om, at de fire respondenter ikke er repræsentativ for hele beboere repræsentationen i Vangkvarteret, men jeg anser dog mine udvælgelseskriterier som en

styrke i forhold til at repræsentere den diversitet, der opleves i Vangkvarteret. Dog kan der stilles spørgsmålstejn ved, om antallet af respondenter var tilstrækkeligt for at belyse problemformuleringen. Dette antal ses i lyset af at to respondenter ikke dukkede op til interviewene.

7.1.3 Overførbarhed

Overførbarhed kan sidestilles med generaliserbarhed som er det begreb Kvale anvender (Kvale & Brinkmann 2009). Dette speciale søger ikke en generalisering af resultaterne, som det er formålet for det positivistiske paradigme. I stedet anvendes analytisk generaliserbarhed som måleenhed for specialets gyldighed. Analytisk generaliserbarhed er ifølge Kvale udtryk for, at de givne analyseresultater kan være vejledende for andre tilsvarende situationer (Kvale & Brinkmann 2009, s. 205 og 290).

En sådan sammenligning forudsætter ifølge Kvale en detaljeret beskrivelse af sagen eller casen (Kvale & Brinkmann 2009, s. 290). Dette speciale rummer en detaljeret beskrivelse af Vangkvarteret og den boligsociale helhedsplan for området. Derudover indeholder metodeafsnittet en beskrivelse af de udvælgelseskriterier som respondenterne er valgt ud fra. Udvalgelseskriterierne er valgt på baggrund af specialets teoretiske ramme. Ligeledes er valgt en præsentation af respondenterne som indgang til analysen, således at læseren får en forståelse og et indblik i de fire respondents situation.

Jeg vurderer derfor, at der kan være tale om analytisk generaliserbarhed, idet andre på baggrund af en analyse af forskelle og ligheder, vil kunne anvende dette speciales analyseresultater, som vejledende for, hvad der kan ske i en anden situation, for eksempel ved undersøgelsen af et andet ghettoområde eller andre marginaliserede grupper i samfundet.

7.1.4 Bekræftelse

På baggrund af Bourdieu som teoretisk udgangspunkt har objektivitet været et gennemgående tema i udarbejdelsen af specialet. Denne objektivisering er søgt gennem en praktisering af det dobbelte brud, sådan at jeg som forsker var i stand til at bryde med de repræsentationer af objektive relationer som var konstruerende for forskningsfeltet (Hammerslev & Arnholtz Hansen 2009, s. 22).

Som det fremgår af afsnit 1.5 og afsnit 4.1.1 er der foretaget en objektivisering af det boligsociale felt gennem en historisering af feltet samt en synliggørelse af min position i feltet og denne positions indflydelse for det videnskabelig blik.

Jeg forholder mig dog samtidig til subjektiviteten som en afgørende præmis for det socialkonstruktivistiske paradigme og for den kvalitative metode, hvormed dette anerkendes som et uomgængeligt vilkår for dette speciale. Et vilkår for kvalitativt arbejde er netop, at man anerkender forskeren som havende indflydelse på undersøgelsesresultaterne, da det er forskerens forforståelser og fortolkninger, der konstruerer interessen for undersøgelsens emne (Kvale & Brinkmann 2009, s. 191). Samtidig påpeger Bourdieu, at det er mit perspektiv på den sociale virkelighed, som er afgørende for de fund, jeg gør mig i analysen (Bourdieu 2004, s. 23). Jeg har derfor løbende forholdt mig reflektivt til min egen rolle i felten, samt hvordan min rolle har påvirket de forskellige led i processen, hvilke også fremgår i de forskellige afsnit.

Jeg anerkender dermed, i relation til det socialkonstruktivistiske paradigme, at andre kunne have foretaget andre tolkninger på baggrund af samme empiri (Esmark, Bagge Laustsen & Åkerstrøm Andersen 2005, s. 22), netop fordi dette speciale skal ses som en social konstruktion mellem empirien, teorien og jeg som forfatter til specialet.

7.2 Konklusion

Til slut vil jeg konkludere på specialet med afsæt i problemformuleringen:

Hvilken betydning har den politiske ghettoisering af almennyttige boligområder for beboernes selvforståelse i en dansk ghetto?

Indeværende speciale har undersøgt hvilken betydning den politiske ghettoisering har for fire beboere i Vangkvarteret i Holbæk. Dette er undersøgt ved kvalitative interviews med fire beboere. Analysen viser, mod forventning, at den politiske ghettoisering ikke direkte har betydning for måden hvorpå de fire beboere forstår sig selv. Beboerne stiller sig uforstående overfor Statens ghettoklassifikation af Vangkvarteret og tager tilsyneladende ikke ghettomærkatet på sig, således at ghettos negative værdi, fremstår som en del af deres selvforståelse. I direkte kontrast til den negative ghettodiskurs, som regeringen og medierne har konstrueret, fremstiller beboerne et positivt billede af Vangkvarteret.

I beboernes konstruktion fremstår Vangkvarteret som et trygt og dejligt sted at bo samt et område med gode lejligheder og grønne udendørsarealer. Jeg konkluderer dermed, at den politiske ghettoisering ikke direkte har betydning for beboernes selvforståelse, forstået på den måde, at de ikke forholder sig til deres egen position i det sociale rum og deres position som ghettobeboer.

Endvidere konkluderes det, at beboerne, på trods af deres uforståenhed overfor Vangkvarterets ghettoklassifikation, alligevel er under påvirkning af Statens kognitive forståelsesrammer, som er konstrueret omkring ghettoen. De referer alle til den store andel af indvandrere, som årsag til Vangkvarterets klassificering som "Ghetto". Jeg konkluderer dermed, at den ghettopolitiske diskurs, som i høj grad refererer til indvandrere og integrationsproblematikken, er inkorporeret som en del af de kategorier og vurderingskriterier som ses vejledende for, hvordan beboerne forstår Vangkvarteret og ghettoproblematikken generelt.

I forlængelse af ovenstående konkluderes det ydermere, at den politiske ghettoisering har en indirekte betydning for måden, hvorpå beboerne forstår og oplever sig selv i relation til andre

– dermed en indirekte betydning for beboernes selvforståelse. Dette skal forstås i relation til beboernes distinktion til andre boligområder, andre beboere og de boligsociale aktiviteter i Vangkvarteret. På trods af Vangkvarterets sociale position som værende et transit segregeret område, synes der en klar distinktion til andre boligområder. Beboernes fortælling rummer en forståelse af andre ghettoområder eller andre lokale boligområder, som værende meget værre end Vangkvarteret. På samme måde ses, på trods af beboernes sociale position nederst i det samfundsmæssige hierarki, en klar distinktion til andre beboere i Vangkvarteret. Der ses en tendens til, at der blandt beboerne konstrueres en fælles forståelse af en fælles "syndebuk". Ligeledes ses en diskrepans mellem beboernes aktive deltagelse i de boligsociale aktiviteter og deres forståelse af de boligsociale aktiviteters formål som værende for de ensomme beboere. Jeg konkluderer dermed, at Statens forståelsesrammer er indlejret som habituelle dispositioner i beboerne, hvilket kommer til udtryk i måden, hvorpå beboerne ser dem selv i relation til andre i det sociale rum.

I forlængelse af Statens påvirkning på beboernes habitus og Statens konstruktion af ghettos negative symbolske værdi konkluderes det, at beboernes distinktive træk og den sociale nedværdigelse er et udtryk for en ubevist strategi. Denne strategi anvendes i et forsøg på at skabe en meningsfuld oplevelse af deres liv i et ellers marginaliseret felt, sådan som den politiske ghettoisering har konstrueret det.

Det konkluderes endvidere, at beboerne i flere tilfælde accepterer det boligsociale felts doxa ved en anerkendelse af feltets spilleregler. Dette ses i beboernes bestræbelse på, at oparbejde de kapitaler, som opleves som adgangsgivende for det boligsociale felt, eksempelvis den sociale kapital eller "danskhed" som inklusionsmekanisme for den daglige gang i fælleshuset. Denne bestræbelse ses ligeledes som en måde, hvorpå beboerne søger at øge deres position i det boligsociale felt.

Specialet konkluderer, at den politiske ghettoisering indirekte har betydning for måden, hvorpå beboerne forstår sig selv som bosiddende i en "Ghetto". På baggrund af Statens dominerende forståelsesrammer, og den negative ghettodiskurs, ses der en tendens til, at beboerne finder det nødvendigt at distancere sig fra ghettoklassifikationen ved at anvende de selvsamme logikker, som de selv af Statens bliver klassificeret som.

Litteraturliste

- Agger, A. & Tortzen, A. (2015). *Forskningsreview om samskabelse*. Jelling: University College Lillebaelt.
- Antoft, R & Thomsen, T.L. (2002). Når livsfortællinger bliver en sociologisk metode – en introduktion til det biografiske narrative interview. Jacobsen, M. H., Kristiansen, S. & Prieur, A. (Red.). *Liv, fortælling, tekst – Strejftog i kvalitativ sociologi* (1. Udg., s. 157- 182). Aalborg: Aalborg Universitetsforlag 2002.
- Arnholtz Hansen, H. & Hammerslev, O. (2010). Bourdieu og staten. *Praktiske grunde – Nordisk tidsskrift for kultur- og samfundsvidenskab*, 10 (1-2), 11-31.
- Arnholtz Hansen, J (2009). Om feltanalytiske interviews i analyser af aktivering. O. Hammerslev, J. A. Hansen & I. Willig (Red.), *Refleksiv sociologi i praksis* (1. Udg., s. 62-77). København K: Hans Reitzels Forlag.
- Boligministeriet (1987): *Den almennyttige boligsektors rolle på boligmarkedet*. København: Boligministeriet.
- Boligsocialnet (2014). *Bag facaderne – en antologi om boligsocialt arbejde i udsatte by- og boligområder*. Gråsten: TopTryk.
- Boligsocialnet. (2016). *Hvilke boligområder kan komme i betragtning til støtte?* Lokaliseret på <http://boligsocialnet.dk/helhedsplanens-abc/ansoegningsprocedure-og-formkrav/hvilke-boligomraader-kan-komme-i-betragtning-til-stoette>
- Bourdieu, P (2005a). *Viden om viden og refleksivitet*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Bourdieu, P. (1998). *Om TV – og journalistikkens magt*. København: Tiderne Skifter.
- Bourdieu, P. (2004). *Af praktiske grunde. Omkring teorien om menneskelig handlen*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Bourdieu, P. (2005b). Sociologens interesse. *DANSK SOCIOLOGI*, 16 (4), 91-98.
- Bourdieu, P. & D. Wacquant, L. J. (1996). *Refleksiv sociologi – mål og midler*. København: Hans Reitzel Forlag.
- Bourdieu, P. & Passeron, J. C. (2006). *Reproduktionen – Bidrag til en teori om undervisningssystemet*. København: Hans Reitzel Forlag.
- Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (2010): Interviewet: Samtalen som forskningsmetode. I S. Brinkmann & L. Tanggaard (Red.), *Kvalitative metoder* (1. udg., s. 29- 53). København: Hans Reitzel Forlag.
- Børresen, S.K (2002). *Boligmæssig segregering. Hvad er årsagen til, at flygtninge og indvandrere bor koncentreret i de belastede områder?* AMID Working paper series. Aalborg: AMID, Akademiet for Migrationsstudier i Danmark, Aalborg University.
- Center for boligsocial udvikling. (2016). *Hvor ligger CFBU og hvordan hænger indsatserne sammen?* Lokaliseret på <http://www.cfbu.dk/om-cfbu/hvem-hvad-hvor/>
- Christensen, G (2013). *Indsatser i udsatte boligområder. Hvad virker, hvorfor og hvordan?* København: Kraks Fond Byforskning.
- CITATHISTORIE TV ØST (2016, 17. marts). Hjemmeplejere overfaldet i dansk ghetto: Nu skal de have politieskorte for at passe deres arbejde. BT. Lokaliseret på <http://www.bt.dk/danmark/hjemmeplejere-overfaldet-i-dansk-ghetto-nu-skal-de-have-politieskorte-for-at-passe>
- Delica, K (2011). Sociologisk refleksivitet og feltanalytisk anvendelse af etnografi – om Loïc Wacquants blik på urban marginalisering. *DANSK SOCIOLOGI*, 22 (1), 27-45.

- Delica, K. (2008). Loïc Wacquant og Habitus teorien i praksis – Omtale af Body and Soul – Notebooks of an Apprentice Boxer. *Praktiske Grunde. Tidskrift for kultur- og samfundsvidenskab*, 08(2), 56- 64.
- Det Økonomiske Råds formandskab (1970). *Boligmarkedet og boligbyggeriet – problemer og perspektiver*. København: Statens Trykningskontor.
- Det Økonomiske Råds formandskab (1976). *Dansk økonomi, november 1976*. København: Statens Trykningskontor.
- Esmark, A., Laustsen, C. B. & Andersen, N. Å. (2005). Socialkonstruktivistiske analysestrategier – en introduktion. Esmark, A., Laustsen, C. B. & Andersen, N. Å. (Red.). *Socialkonstruktivistiske analysestrategier* (1. udg., s. 7- 30). Frederiksberg C.: Roskilde Universitetsforlag.
- Esmark, K. (2006). Dansk indledning. I P. Bourdieu & J. C. Passeron, *Reproduktionen – Bidrag til en teori om undervisningssystemet* (7-12). København: Hans Reitzel Forlag.
- Guba, E.G. (1981). Criteria for assessing the trustworthiness of naturalistic inquiries. *ECTJ*, 29 (2). 75-91.
- Guba, E. G. & Lincoln, Y. S. (1994). Competing Paradigms in Qualitative Research. N. K. Denzin & Y. S. Lincoln (Red.), *Handbook of qualitative research* (s. 105- 117). Thousand Oaks, CA, USA: Sage.
- Hammerslev, O & Arnholtz Hansen, J (2009). Indledning. O. Hammerslev, J. A. Hansen & I. Willig (Red.), *Refleksiv sociologi i praksis* (1. Udg., s. 11-34). København K: Hans Reitzels Forlag.
- Hansen, S. (1974). *Økonomisk vækst i Danmark. Bind II 1914-1970*. København: Akademisk Forlag.
- Hastrup, K. (2010): Feltarbejde. I S. Brinkmann & L. Tanggaard (Red.), *Kvalitative metoder* (1. udg., s. 55- 80). København: Hans Reitzel Forlag.
- Høyen, M. (2005). *Den faglige selvforståelse – en undersøgelse af faggrupperes ethos baseret på Pierre Bourdieus sociologi* (Ph.d.- afhandling, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole). Lokaliseret på http://www.hoyen.dk/Afhandling/Afhandling_0_forside_og_forord.pdf
- Jørgensen, C. R. (2002). *Psykologien i senmoderniteten*. København: Hans Reitzel Forlag.
- Kvale, S & Brinkmann, S. (2009). *Interview – introduktion til et håndværk*. København: Gyldendal Akademisk.
- Københavns Kommune. (2014). *Tænk langsigtet og drop ghettolisten*. Lokaliseret på <https://kabel.kk.dk/artikel/tænk-langsigtet-og-drop-ghettolisten>
- Københavns Kommune. *Læs mere om boligsociale helhedsplaner*. Lokaliseret på <http://www.kk.dk/indhold/læs-mere-om-boligsociale-helhedsplaner>
- Landsbyggefonden. (2016). *Organisation*. Lokaliseret på <https://www.lbf.dk/om-lbf/organisationen/>
- LANDSBYGGEFONDEN. *REGULATIV OM TILSKUD TIL BOLIGSOCIAL INDSATS I UDSATTE ALMENE BOLIGAFDELINGER*.
- Larsen, T. S., Delica, K, & Mathiesen, A (2013): Med Wacquant i byen – en kort skitse af Wacquants sociologiske projekt og dets implikationer i en dansk kontekst. *Byens Udstødte – En komparativ sociologi om avanceret marginalisering* (1. Udg.). Frederiksberg C.: Nyt fra Samfundsvidenskaberne.
- Lejerbo (2015). *Naboskabsundersøgelse 2015*.
- Lejerbo. (2016). *Lejerbos organisation*. Lokaliseret på <http://www.lejerbo.dk/da/om-lejerbo/lejerbos-profil/organisation#.VsLzwGClAps>

- Lejerbo. *FÆLLESSKAB I VANGKVARTERET – Boligsocial helhedsplan for Vangkvarteret 2014-2018*.
- Marcussen, M. (2010). Globaliseringen og den danske models værdier. I M. Marcussen, *Den danske model og globalisering* (1. Udg. s. 149- 151). Frederiksberg C.: Samfundslitteratur.
- Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter. (2013). *Aftale mellem regeringen (Socialdemokraterne, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti), Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti om nye kriterier for særligt udsatte boligområder*. Lokaliseret på <http://uibm.dk/filer/bolig/boligaftaler/boligaftale-2013.pdf>
- Nielsen, R. M. (2015). Nye boligområder hænges ud den 1. december. *Boligen – BL- Danmarks almene boliger*, 82 (12), 16. Lokaliseret på <http://www.e-pages.dk/bl/316/>
- Omar, T. (2013, 26. maj). Førende ghetto-forsker: "Drop nu jeres syge ghettolister, Danmark". *Politiken*. Lokaliseret på <http://politiken.dk/debat/debatindlaeg/ECE1979522/foerende-ghetto-forsker-drop-nu-jeres-syge-ghettolister-danmark/>
- Ramian, K. (2012). *Casestudiet i praksis*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Rasborg, K. (2004). Socialkonstruktivismen i klassisk og moderne sociologi. I Fuglsang, L., Olsen, P- B. & Rasborg, K. (Red.), *Videnskabsteori i Samfundsvidenskaberne – på tværs af fagkulturer og paradigmer* (3. Udg., s. 403- 438). København: Samfundslitteratur.
- Regeringen (2010). *Ghettoen tilbage til samfundet – et opgør med parallelsamfund i Danmark*. Rosendahls - Schultz Grafisk.
- RITZAU (2015, 1. december). Se den nye liste: Her ligger Danmarks ghettoer. *BT*. Lokaliseret på <http://www.bt.dk/politik/se-den-nye-liste-her-ligger-danmarks-ghettoer>
- Schultz Larsen, T (2009). *De Forsømte – skitse til en socialvidenskabelig analyse om relationerne mellem produktion af forsømte boligområder, de sociale kampe om det boligsociale integrationsarbejde og den boligsociale integration*. Roskilde: Institut for Samfund og Globalisering, Roskilde Universitetscenter, 2009.
- Schultz Larsen, T (2011). Med Wacquant i det ghettopolitiske felt. *DANSK SOCIOLOGI*, 22 (1), s. 47-67.
- Schultz Larsen, T (2012). Med Bourdieu i felten – almene boligområders storhed og forsømmelse. Andersen, J, *Byen i bevægelse – mobilitet – politik – performativitet*. Roskilde: Roskilde Universitetsforlag.
- Schultz Larsen, T (2015). Fra ghetto til forsømte boligområder. *Grundbog i socialvidenskab – 5 perspektiver* (2. udg.). Frederiksberg C.: Nyt fra Samfundsvidenskaberne.
- Skovgård, N. (2015, 7. december). Se listen: Her er Danmarks værste ghettoer. *Metroxpress*. Lokaliseret på <http://www.mx.dk/nyheder/aarhus/story/28443034>
- Skytte, M (2008). Livshistorier som videnskilde i socialt arbejde. Jacobsen, m: H. & Pringle, K. (Red.). *At forstå det sociale – sociologi og socialt arbejde* (1. udg., 245- 264). København: Akademisk Forlag.
- Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet. (2015). *Liste over ghettoområder pr. 1. december 2015*. Lokaliseret på <http://uibm.dk/filer/bolig/ghettolisten/ghettolisten-dec-2015-docx.pdf>
- Wacquant, L (2010): Designing Urban Seclusion in the twenty-first century – The 2009 Roth-Symonds Lecture. *PERSPECTA 43 TABO The Yale Architectural Journal*. London: The MITT Press.
- Wacquant, L (2013). *Byens udstødte – En komparativ sociologi om avanceret marginalisering*. Frederiksberg C.: Nyt fra samfundsvidenskaberne 2013.

- Wacquant, L. & Larsen, T. S. (2008). Ghettoer og antighettoer – en diagnostik af den nye urbane fattigdom. *Praktiske grunde – Nordisk tidsskrift for kultur- og samfundsvidenskab*, 08 (2), 65-71.
- Wilken, L (2005). Habitus, kapital og felt – Bourdieus greb til en analyse af praksis. Esmark, A., Laustsen, C. B. & Andersen, N. Å. (Red.). *Socialkonstruktivistiske analysestrategier* (1. udg., s. 211- 233). Frederiksberg C.: Roskilde Universitetsforlag.
- Østergaard, N. V. & Bjørnager, J. A. (2016, 23. april). Kriminelle miljøer er rugekasser for terrorister. *Berlingske*. Lokaliseret på <http://www.b.dk/nationalt/kriminelle-miljoeer-er-rugekasser-for-terrorister>

Bilag 2 – Interviewguide

Information/ spørgsmål	Tak fordi i havde lyst til at deltage. Jeg ved ikke hvor meget i ved, men grunden til jeg gerne vil interviewene dig er i forbindelse med at jeg er i gang med at skrive mit afsluttende speciale, som jeg er i gang med at skrive. Mit speciale handler om danske "ghettoer" og hvilke indflydelse det har, at man kalder et område som det her en ghetto? For mig at se, er ghetto nemlig en smule negativt klingende. Og i den forbindelse vil jeg bare gerne høre lidt om hvordan det er at bo herude og sådan. Jeg vil spørge om det er okay, at jeg optager interviewet. Det er mest så jeg bedre kan koncentrere mig om interviewet, så jeg ikke skal sidde og skrive noter samtidig. Optagelserne vil selvfølgelig blive slettet, så snart jeg er færdig med mit speciale Til sidst skal jeg lige oplyse om, at jeg selvfølgelig vil bruge nogle af de ting siger i mit speciale, men I vil være anonyme, så jeres navne kommer ikke til at fremgå nogen steder.
Overordnede spørgsmål	Hvor gammel er du? Hvor kommer du oprindeligt fra? Hvordan ser en typisk dag ud for dig? Hvor mange år har du boet her i Vangkvarteret?
Spørgsmål relateret til det at bo i en ghetto	Hvorfor flyttede du hertil i sin tid? Hvad syntes du om at bo her? Kender du til nogle af de tilbud der er herude? - Er det noget du bruger? - Hvorfor tror du de er sat i gang? Tænker du nogensinde over, at du bor i en "ghetto"? - Hvilken betydning har det for dig? Man kan sige, at grunden til at politikerne går ind og klassificere det her som en ghetto, er jo selvfølgelig fordi der er nogle udfordringer. - Hvordan oplever du det, eller er det noget du oplever?
Afslutning	Tak fordi du havde lyst til at være med!

Bilag 3 – Transskribering

Anna

I: Ja først vil jeg bare høre hvor gammel du er?

A: 43

I: 43?

I: Hvor kommer du oprindeligt fra?

A: Det skal vi ikke skrive, for de ved godt hvor jeg kommer fra?

I: Ej okay. Jeg, ja det lader vi være. Selvfølgelig.

A: Så vil jeg gerne høre hvordan en typisk dag ser ud for dig?

I: Ja lige nu er jeg på kontanthjælp. Jeg er sygemeldt. Jeg er opereret. Jeg typisk står op, børst tænder, går i bad og drikke kaffe og lidt computer i løbet af dagen. Og så går tur og ja. Og besøge venner og så går tur igen, og ja.

I: Du sagde før at du havde en søn?

A: Ja jeg har en søn, men han bor ikke hos mig.

I: Du siger du gør tur? Er det i området her, du bruger til at gå tur?

A: Ja heer og så også oppe på Fællen, men om vinteren er det mere mellem blokkene. Fordi det er mere trygt, fordi det er mere lyst og så nu til klokken cirka syv om aftenen er det lyst, så er det op i Fællen og gå rundt. Og skolen. Hver aften.

I: Hvor mange år har du boet herude?

A: Det bliver seks år.

I: Seks år? Ja

I: Hvorfor var det du flyttede hertil i sin tid?

A: Ja, jeg flyttede fordi jeg boede i lille byen. Jeg lejer hus og det var for dyrt og jeg og min eks vi gik fra hinanden, og så jeg ikke havde råd. Og så jeg også var træt med lille byen, og jeg også ville begynde forfra – et nyt liv og så, ja. Så jeg skrive på venteliste, og så efter en uge jeg tror, jeg fik tilbud med lejlighed. Og jeg selvfølgelig sagte ja, og så flyttede jeg. Og så jeg meget glad.

I: Du er meget glad for at bo herude?

A: Ja.

I: Hmm ja. Det er også et dejligt område – altså jeg blev meget overrasket.

A: Altså jeg i forvejen ikke kender det her Vangkvarteret. Det er ca. 12 km for Holbæk, så jeg aldrig har været her, så jeg var meget overrasket.

I: Ja, du havde ikke hørt om det sådan?

A: Griner.. Nej overhovedet ikke, nej.

I: Og det var ret hurtigt du så fik lejligheden?

A: Ja meget hurtigt på det der tidspunkt. Efter en uge ca., så da jeg fik tilbud.

I: Ja hold da op, det var godt nok ja.

A: Ja så fik jeg travlt, ja hold da op.

I: Hva. Ja nu har du lidt sagt det, men hvad syntes du om at bo herude?

A: Det er så dejligt. Dejligt grundområde. Det er et kæmpestort plus og åhh, det er søde mennesker og også hjælpsomme mennesker og selvfølgelig der er mærkelige mennesker, ja der også laver ballade. Faktisk jeg er meget glad, og jeg har ikke lyst til at flytte fra. Det har jeg ikke lyst, fordi.. åhh.. jeg føler mig tryk næsten 100%.

I: Ja, men det kan man også selvom man boede et andet sted, føle sig.

A: Ja og så. Det er rent, pænt og det er meget vigtig for mig. Det bare irritere mig, det er hvad de har hunde. De ikke samler hundelorte. Og de er fuldstændig ligeglade og mange gange jeg var uvenner, fordi jeg sagt det pænt, sådan de råber efter mig, så selvfølgelig jeg tilbage råber. Fordi jeg syntes, hvis du har dyr så samler man op. Fordi der lejer børn, der er mange børn og også ældre mennesker og vi bor sammen, så der skal også hold det rent. Det er ikke gårdmænds opgaver og, ja. Og ja det er et stort problem i den der Vangkvarteret.

I: Det er også irriterende, at folk ikke kan finde ud af det.

A: Ja det er det.

I: Men du sagde før at du også nogle gange besøgte venner og sådan noget, er det også folk der bor herude eller?

A: Ja, vi også hjælper hinanden.

I: Er det i opgangen eller er det sådan spredt mere ud over?

A: Ja det er forskelligt, afdelingen 126 eller 161.

I: Hvor har du fået kontakt? Er det gennem heroppe eller?

A: Ja det er nogen jeg møder her. Jeg har kæmpe stor kontakt med.. øhh.. min gamle nabo, hvor han bor i min opgang, men nu han bor i, nu han flyttet anden blok. Og vi stadigvæk har kontakt og jeg kalder ham papfar og papmor.

I: Ahh, så det var ham du var oppe hos før?

A: Jaja, præcis med computeren hos de. Og ja de passer på mig faktisk, og jeg er ligesom datter. Og de er ældre mennesker, og ja vi spiser sammen eller i haven og griller, ja og så går jeg tur. Og så jeg vasker vinduer, du ved på den der måde. Og de er så søde. Jeg har ikke noget familie i Danmark. Det betyder meget og vi kender hinanden næsten seks år, hvor jeg flyttede ind og første gang så hilser vi i opgaven og spørg "hvordan har du det?" og så det begyndte og og besøge hinanden og. Det er dejligt.

I: Ja. Det er godt man har det, også når man ikke har noget familie ikke?

A: Ja..

I: Øhm. Nu skal jeg lige se, det er fordi du har svaret på nogle af de ting.

A: Jaja.

I: Øhh. Så er det lidt omkring de tilbud der er herude. Kender du til de tilbud der er her og er det noget du bruger?

A: Ja, jeg går selv til sundhedsrådgiver fra sidste år. Og så jeg tjekker og vejer og blodtryk og jeg er så glad for det hjælper mig også tabe mig. Jeg har tabt mig 14 kilo nu.

I: Gud – hold da op.

A: Det har åbnet øjne og med sundt liv og sundt mad også, og så også.

I: Er det med hjælp fra Malene (sundhedsrådgiver)?

A: Ja.

I: OKAY. Ja. Hold da op.

A: Og så jeg er meget glad og så jeg har det bedre. Så det også fordi jeg går hver aften tur. Og så jeg bedre sove om natten, mere ro og så også.. øhh.. sidste år jeg også mange gange spiser aftensmad. Nogle gange hver tirsdag aftensmad, nogle gange hver anden tirsdag aftensmad. Så også vi spiser sommetider, men det er meget sjældent i frokost. **Fordi jeg skal have dansk mad, jeg skal ikke lade andre jeg ikke kender. Og det er mange gange det er udenlandsk mad, og så jeg ikke skal risikere, at jeg betaler og jeg ikke kan lide. Der mangler mere dansk mad.** Og så også jeg var i sidste år, der var, det er gymnastikkursus fra Malene og så jeg også gik. Og også løbehold – jeg prøver, men løbehold er ikke til mig.

I: Men du har så hold fast i at gå?

A: Jaja, det skal jeg. Og så selvfølgelig hvis der er, jeg hjælper du ved. Så jeg ikke altid har lyst eller jeg har lyst, men bare jeg har nogle andre ting eller aktivering eller det ikke passer mig på den der tidspunkt. Jeg vil gerne hjælpe og det kan jeg ikke. Så.

I: Nu sagde du lige aktivering? Har du været sendt ud i det eller?

A: Aktivering? Ja fra kommunen, mange gange.

I: Men det er du ikke nu. Er du sygemeldt nu eller?

A: Ja sygemeldt, så?

I: Men det der aktivering det hjælper ikke en skid. De ansætter alligevel ikke bagefter. Jeg vil bare gerne have et rigtigt arbejde. Ikke hele tiden aktivering.

I: Hvad tænker du om, at alle de her tiltag aktiviteter er sat i gang? Hvorfor tror du at de er sat i gang?

A: Jeg tror fordi. Jeg ved ikke hvorfor. Jeg tror måske, de gerne vil have folk bliver ikke indendørs. De skal udenfor. **Det er bare, det er ikke alle sammen mennesker der har lyst.** Og det er et kæmpe problem. Åhh. Jeg forstå mennesker, fordi jeg er selv fra noget depression og jeg har også perioder hvor jeg er indelukket og hvor jeg, så jeg slukker telefonen og gardinerne ned og jeg har ikke lyst til snakke med andre. Så jeg kæmpe med det. Men der er også mange mennesker der, ligesom i min opgang der er nogle naboer jeg snakke fint. De er så flinke, så de andet de er (laver en lyd som en smækket dør) med døren. Så jeg siger vil du godt lidt stille lukke døren fordi klokken 23 om aftenen, du vækker mig. Og de er fuldstændig ligeglade også med sin hund, så nu er jeg på vej klage over en nabo, fordi det ikke hjælper at snakke pænt til dem.

I: Det er jo lidt ærgerligt.

A: Og jeg har ikke lyst, så mennesker og mennesker, du ved? De andre er flinke, de andre gider jeg ikke snakke med og ja jeg skal selvfølgelig ikke regne med hvad der er galt, hvad de har af problemer? Fordi..

I: Nej det kan man jo aldrig vide.

A: Nej fordi, hvis de ikke har lyst. Så.

I: Nej det er jo også det. Skal man tvinge folk til og, det kan man jo ikke?

I: Men du syntes i hvert fald. Du har jo brugt mange af de ting der er og syntes det er nogle gode.

A: Ja de er gode og det er dejligt og der er aktiviteter til børnene for eksempel fastelavn, men sidste år var der ikke fastelavn fordi der var noget. De var uenige med de der frivillige eller der var lidt problemer. Det andet år der var og det var så hyggeligt, fordi børnene var så glade. Og så i den der sidste år, der var også ikke julefest i

fritidscenteret og vi beboere vi var også skuffet, fordi også i 2014 der var og så 2015 der var ikke, og jeg ved ikke hvorfor eller om Lejerbo har brugt mange penge eller der mangler frivillige, fordi vi var ikke informeret og hvorfor. Og jeg syntes ikke det er okay.

I: nej det er lidt ærgerligt

A: Fordi det er faktisk jeg venter med min søn og vi skal, og vi skal hygge med andre beboere og andre børnene og julemanden og danse om juletræ. Og der var ikke noget, og der var ikke noget brev, der var det bliver ikke.

I: Nej det kan jo være mange ting.

A: Så jeg håber det kommer i år, for børnene skyld og også de ældre mennesker, så kan de også komme væk fra hjemmet. Og det er også positivt og der er også julestemning og det er dejligt.

I: Ja, og mødes på kryds og tværs af

A: Ja præcis.

I: Ja det giver ret meget. Så er det i forhold til det her med at folk kalder det en ghetto?

A: Jeg tror det er fordi der er mange udenlandske borgere. Og så jeg syntes det er problemer, det er en gang om året, hvor der er den der Ramadaen eller ramda, den der en måned. Jeg.. det larmer for meget om natten, oppe til klokken to halv tre om natten hver dag og det er irriterende fordi folk skal op på arbejde eller aktivisering. Folk har også små børn der går i skole også i børnehave og de har ikke nogen hensyn. Og mange gange jeg siger pænt. Det jeg forstår det ikke, de skal også tænke at de ikke kun er de, men der er også andre mennesker. Og hver år, det er for meget larm, hver år. Jeg har boet her seks år, nu jeg venter og det bliver det samme. Armen.

I: Og det er lidt. Man kunne forstå, hvis det var en dag, men det er lidt langt en måned.

A: Det er lidt langt og det er til klokken to og også børnene udenfor til klokken et halv to om natten. HALLO, børn skal næste dag i skole. Hvor er forældrene? I bor i Danmark – i respektere . Jeg får stress ellers bliver hjemme med sin familie.

I: Ja det er lidt ærgerligt.

A: Ja det er det. Det er ikke kun mig, men det er også med andre jeg snakker. De bliver ikke så glade. Og de råber og de skriger, og (suk) ja.

I: Men tænker du nogensinde over, at du bor i en ghetto? Altså er det noget der sådan påvirker dig.

A: GRINER, næh.. Navnet – det er et mærkeligt navn. Fuldstændig ikke forstå hvorfor ghetto. Ghetto, der er så flot.

I: Ja det er her nemlig.

A: Det jeg forstår ikke. Ja altså selvfølgelig, jeg så på fjernsyn om ghetto, så er vores ghetto et palads. Så jeg forstår ikke den der ghetto. Ghetto det er den der 2. Verdenskrig, hvor det var jøder der boede der. Det var ghetto. Så det var faktisk første gang jeg hørte ghetto, 2 verdenskrig. Det var kun jøder.

UNDLADT 13.25- 13.36

A: Det er forskelligt mennesker der bor. Udlændige og danskere, forskellige lande og.

I: Det er jo netop det, der er jo alle mulige nationaliteter.

A: Det er jo også mennesker der arbejder, det er ikke kun mennekser på kontanthjælp eller pensionister. Det er også mennesker, de arbejder og det er også øv for de. Der er øv, det er ligesom du er på kontanthjælp, du er på kontanthjælp, du er på kontanthjælp og nå ja, så er det en ghetto. Og for eksempel du arbejder, du arbejder, du arbejder, men du er stadig i en ghetto. Det er, vi er underklasse. Vi er ligesom ikke så fine, vi er ikke pænt. Det er ligesom du ved, ja.

I: Ja det sådan lidt stigmatiserende.

A: Ja ligesom vi er dårlige mennesker, nå. Det er ikke okay. Det er ikke okay.

I: Men gør det sådan ondt på dig, når..

A: Ja, det.

I: Det påvirker dig?

A: jeg bliver ked, det gør jeg faktisk.

I: Ja, det kan jeg godt forstå.

A: Hvorfor i ikke bare ser det er bare mennesker. Forskellige mennesker der bor. Jeg jeg forstår ikke den der ghetto. Det er en dumme navn, en mærkelig navn og jeg forstår det andre steder i Danmark, men her... Der er bare så flot. Og der er ikke noget ballade... ja selvfølgelig der, der er ikke som kriminalitet, der er ikke noget med vold eller våben, der er ikke noget med narko, der er ikke noget med indbrud jeg ved. Jeg bor i seks måneder... shhh.. seks år, jeg ikke hørt der er noget indbrud. Ja der var brand i kælderen, i kælderrummet og så ja, der var en gang også indbrud i kælderrum. Og det var fem år siden.

I: Og det kan der også være i et almindeligt parcelhus.

A: Og vi har dørklokken.. FORSTÅR IKKE... og så virker det fint, og faktisk ikke noget kriminalitet. Selvfølgelig de unge i alle steder også i villakvarter, der kommer to, tre, fire dumme unge og så laver ballade og så bagefter det er alle unge mennesker de er det samme som de der to person. Så det er også lidt mærkeligt, så det er faktisk

meget stille og roligt , også om aftenen vi går, jeg ikke kender menneskerne de siger hej og jeg siger hej, så det er dejligt.

I: Så du føler dig ikke utryk herude?

A: Overhoved ikke. Også om vinteren, det er tidligt mørkt og så jeg ikke utryk, fordi det er lyst og ja selvfølgelig på Fællen og sådan noget, jeg ikke gå fordi der.

I: ej nej, det kan jeg godt forstå. Men det ville jeg heller ikke gøre selvom, det lå et helt andet sted.

A: **Det er dejligt og der er ikke noget ballade, overhoved ikke. Jeg elsker at bo her og jeg håber jeg kan bo her altid. Jeg håber jeg har råd til det.** Ja hvis husleje ikke stiger, som den stiger hver måned.

I: Gør den det, stiger den hver måned?

A: Hvert år den stiger, ja det er ikke så meget. Det er hvis du har små penge, det betyder meget. Og nu der også kommer den der nye kontantloft, så det ikke bliver sjovt. Det bliver ikke sjovt. Puha.

I: Hvad er det egentlig, en to-værelses eller tre-værelses du bor i?

A: En tre.

I: Ja okay. Jamen så.. det har du faktisk svaret på. Det var i forhold til det her med at politikerne går ind og kalder det en ghetto. Det er jo selvfølgelig fordi de måler på, at der er nogle udfordringer.

A: Det der navn det straffer os. Det er min mening, jeg føler det som en straf. Og jeg syntes det ikke er okay.

A: **Jeg er ikke genert over at bo i Vangkvarteret, det er jeg ikke. Jeg er stolt, fordi jeg er så glad og det er rare mennesker og der er rent, pænt og der er ikke noget ballade.** Der er ikke noget næsten kriminalitet, du ved. Jeg tror det er meget vigtigt, det skal blive trygt pga. også min søn ja. Jeg er voksen, så jeg klare mig, men min søn lille dreng, så han skal føle sig tryk. Og hvis hun føler sig tryk, så jeg dobbelt føle tryk.

I: Så han er også glad for at..

A: Ja ja , og han har også legekammerater. Og jaja, og masser af plads og legeplads og de skal snart bygge noget.

I: Ja multibanen ikke?

A: Ja, men jeg syntes det er dumt ikke. Fordi der bor ældre mennesker der og de skal have ro. Så der bliver larm, det er ikke okay. Jeg syntes ikke det er okay pga. af de mennesker. Sådan de har ikke ro. Og de har masser af plads. Den dag den der multibane kommer eller hvad den hedder, der ser jeg sort pga. af de der ældre mennesker. De er syge mennesker, de skal have ro og stille. Jeg siger bare, det er dumt at de bygger her. Det er min mening og det er ikke kun min mening, det er også hvad mange mennesker snakker om, de syntes ikke det er okay pga. dem der. Hvis du har arbejdet hele livet eller du er hele dit liv handicappet, du vil gerne have ro. Du betale skat og så sidste periode du har tilbage til sin liv, så er det kun larm og skrig. Om sommeren der er også larm, fordi der er børnene du ved, om sommerferien. Og så pyha ja.

I: Ja det bliver lidt spændende hvordan det kommer til at forløbe.

A: Og det er også hjemmepleje fra den der ældre, de klager over kommunen. Det kan ikke pga. den der, det hjælper ikke noget.

I: Nej.. Ja det er lidt ærgerligt. Vi må se hvordan det.. åhh, men hvor er det den skal ligge? Er det lige her.

A: Ja jeg tror det, der ved den røde, ja jeg ved det ikke faktisk Jeg kigge på den der tegning og jeg forstår det ikke. Ja den bliver bygget og så, og når den er færdig jeg se hvor den er.

I: Ja så kan du se hvor den er.

A: Ja lige præcis og jeg ved ikke med den der rød, om den bliver fjernet eller hvad? For hvis den fjernes, det er spild af penge, for det er bygget to eller tre år siden. Så er det lidt hallo og hvem betaler for det, det er også lidt beboer. Ja vi skal se. Ja det er dejligt og vi har den der lille sø og ænder, ja det er dejligt. Det er bare børnene, mange af børnene de jager og kaster sten efter ænderne. Det er mange børn og hver gang jeg råber, jeg ikke siger pænt, jeg råber fordi det er ikke okay. Og så også vi har vilde katte, og så det er også dejligt og også de kaster sten, og jeg bliver tosset, det er dyr det skal behandles, de er søde og ligesom vi er søde ved hinanden også for dyr. Og jeg er ligeglad for kommer du fra, hvad er din til dyr, det skal respekteres færdig slut, hvis nej også.

I: ja det var så egentlig det jeg ville høre om. Har du mere af sige?

A: Næh, jeg er bare så glad for at bo her. Og jeg slet ikke forstå den der ord ghetto. Det er et mærkeligt ord og det er et dumt ord. Det er ligesom mindre mennesker, du er bedre for mig fordi du bor et andet sted. Det er ligesom jeg bor i ghetto, så er det bare, så er jeg kriminalitet. Det er et dumt ord.

Helena

I: Ja først er det bare sådan nogle lidt overordnede spørgsmål jeg har og så er det relateret til at bo herude i Vangkvarteret. Og ført vil jeg bare gerne høre hvor gammel du er?

H: **Jeg er 53.**

I: Ja. Og hvordan ser en typisk dag for dig ud her?

H: Ja jeg får jo pension. Så derfor er den jo, så er den jo atypisk i forhold til dem der arbejder.

I: Er der førtidspension?

H: Ja fordi jeg har så dårlig en ryg, som kun kan blive værre.

I: Ja okay. Hvor mange år har duuu?

H: **Det fik jeg i – jeg blev syg i 99 og har fundet pension siden 2001**

I: Okay, så der gik lige nogle år.

H: Jojo der gik lige et par år før du fandt ud af hvad præcis det var.

I: Var det en ulykke eller?

H: Nej, det er bare kronisk. Noget der hedder morbus spektrum, det er sådan noget betændelsestilstand i rygsøjlen og så har jeg to diskuspolapser og så har jeg noget der hedder hemokromotose.

I: Så du er hårdt ramt.

H: Ja det, det er for mange røde blodlegemer

UNDLADT 1.51- 2.24 (H fortæller om sygdommen)

H: Ja og man kan ikke gøre noget ved den, altså det eneste man kan gøre, heller ikke medicinsk, man kan kun gøre det at man tapper blod ikke. Og jeg har jo også en blodprocent på over 10 ikke. Det er jo ikke særlig normalt for kvinder.

I: Nej det er det da i hvert fald ikke. Så hvordan foregår en dag sådan for dig?

H: Jeg står op ved halv 8, 8 tiden. Og drikker noget kaffe og ryger et par smøger, ser lidt godmorgen Danmark, ja. Og der er ikke nogle der skal sige noget til mig, før jeg har fået min morgensmøg og min første kop kaffe. Men nu er der heller ikke, der er kun katten derhjemme. Den siger ikke så meget. Øhh, og så plejer jeg at tage ned i byen og handle.

I: Og der har jeg mødt dig i bussen, er det med bussen eller plejer du at gå.

H: Jeg plejer at tage bussen derned og så går jeg rundt dernede og nogle gange, nogle gange går jeg også derned, men altså.. øhh.. nogle gange går jeg nemlig derned og så tager jeg bussen hjem, hvis nu jeg har handlet. Og det samme gør jeg også hvis jeg skal ud i Rema, så går jeg også tit derud og så tager jeg bussen hjem. Og så ja, så læser jeg, så strikker jeg, og syr nogle varmepuder, som jeg så sælger.

UNDLADT 3.42- 4.53 (H fortæller om varmepuderne hun syer)

H: **Og så hjælper jeg nogle mennesker herude og også med sådan, ja de kan få lov til at hælde vand ud af ørene og også papirmæssigt med kommunen og ting de måske ikke kan lide at gå herop med og noget fordi de ved, at det ikke kommer videre. Og selvangivelser og budgetter.**

I: Er det noget du sådan har, eller er det noget du bare sådan frivilligt?

H: Ja, jeg er jo sådan en gammel bankkone ikke, så et budget kan jeg da lægge.

I: Hvor mange år har du boet, eller hvornår har du flyttet herud?

H: Jeg flyttede herud i august 2001, det er snart 15 år siden.

I: Med dine børn kan jeg næsten regne ud?

H: Ja..

I: Hvor har du boet i Holbæk før eller?

H: Ja jeg flyttede tilbage til Holbæk da jeg blev skilt, jeg har boet i Hørve.

UNDLADT

H: Så jeg nåede lige at komme ind omkring den der bobletrup i på ungdomslandholdet, ja.

I: Okay, var det pga. af ryggen du stoppede?

H: Nej det var pga. så fik jeg et job med en masse ansvar, så jeg havde simpelthen ikke tid til at træne så meget.

Og så da jeg flyttede til København, hvor jeg fik job spillede jeg så lidt i Ydun, jeg kunne simpelthen ikke få tingene til at hænge sammen. Og så er jeg sådan et konkurrencemenneske, så det er alt eller intet. Fordi jeg gider ikke spille sådan et eller andet serie 4 hold eller sådan noget, det gider jeg bare ikke, fordi jeg bliver... Jeg har temperament og jeg bliver hidsig og jeg, ja.. Og så er det bedre og stoppe.

I: Hvorfor var det lige her du lige flyttede til, da du flyttede tilbage, tilbage til Holbæk?

H: **Jamen det var det fordi det var sådan til at betale ikke, når du så var på sygedagpenge og man ikke rigtig vidste.** Der vidste jeg jo ikke på det tidspunkt om jeg kunne få pension eller hvordan og hvorledes.

I: Nej, så det var i forbindelse med det du flyttede herud?

H: Men altså det var fra en skilsmisse ikke, fra Vedbæk. Hvor min eksmand stadig bor i det hus vi byggede sammen og jeg har et smadder godt forhold til ham, så der er ikke noget der.

I: Men kendte du områder før du flyttede herud eller

H: Nej altså, man har jo altid bare hørt om Vangkvarteret ikke. Men uden sådan, når man har boet så mange år i København, så har jeg jo ikke rigtig bidt mærke i det. Jeg kan bare huske at mine forældre og nogle af deres venner, det var da det lige var bygget over i Havevang og der var de så heldige lige omkring da de blev gift, at de fik en lejlighed derovre. Og jeg kan huske jeg har været som 3-4 årige ovre og besøge dem, og det var sådan set det jeg sådan kendte til området. **Jeg havde hørt mere dårligt om Ladegårdsparken, der havde jeg det sådan – der**

vil jeg bare ikke ud og bo. Og jeg kan heller ikke lide og køre derude, og det kan jeg heller ikke den dag i dag. Det er for stort og for snørklet. Det kan jeg bare ikke lide.

I: Nu har du jo så boet her i mange år, hvad syntes du så om at bo her?

H: **Jamen når jeg skal herfra er det i en et værelses med låg, ja.**

I: Og hvad skyldes det sådan?

H: Alle de grønne områder og lejlighederne. Det er nogle drøn gode lejligheder og indretningsmæssigt, det er sådan lige mig. Den er 96 og jeg har gjort rigtig meget ved den også selv udover renoveringen ikke.

I: Hvordan foregår det når det er sådan leje? Det er bare?

H: Jo men altså, jeg ved ikke om du har set nogle af de der gamle grimme skabslåger der var. Ja men de er grimme, det er de gamle skabslåger derfra 70'erne, så nogle af dem har jeg fået malet og nogle af dem inde på det jeg nu har lavet som gæsteværelse, dem har jeg højgranspoleret i sort, altså hos en autolaker. Så de står simpelthen bare som et spejl, kulsorte. Og det har jeg fået lov til, men de siger det er jo sådan noget gammel lort. Og andre nu når der skal renoveres, de får jo nye skabe ikke og så ryger mine jo bare ud, hvis ikke dem der gerne vil leje dem efter mig ikke.

I: Er det noget man selv betaler eller kan man?

H: Jaja det har jeg selv betalt og sådan købt et lækkert møbel ud til badeværelset sådan så det står pænt andet end, eller pænere end bare at sige det er bare et badeværelse ikke. Og også jeg har lagt noget trip trap gulv ude på altanen, sådan et massivt teaktræ. Så sådan nogle ting altså, så jeg har det rart. Jeg føler det er min lejlighed, fået nogle lækre gardiner.

UNDLADT (H taler om gardiner)

I: Så du er rigtig glad, nu sagde du får det der med at du også havde kontakt til, og det fornemmer jeg også, nu er du jo en af dem jeg har mødt i forvejen, men du har vel også kontakt til folk herude og sådan noget, har du ikke det?

H: Jo i større eller mindre grad, der er ikke nogle herude fra jeg kommer sammen med. Jo altså en som jeg gør lidt, det er Gitte der også bor ovre i min opgang. Vi har lige været i Grønland.

Det var vi her i marts.

I: Var det ikke en stor oplevelse?

H: Jo det var fuldstændig vildt, så jo hende, vi spiser sammen engang imellem, men det er sådan mere for eksempel når der er melodigranpri, hvor vi begge to ville sidde alene hver vores sted ikke, jamen så spiser vi sammen og laver sådan en hyggeaften, men ellers så render vi ikke hinanden på dørene. **Og jeg kommer ikke sammen med nogle som helst andre herude! Men jeg er meget i huset, jeg snakker med folk, fordi jeg er jo sådan den udadvendte type, altså jeg snakker meget med andre mennesker, men der er langt derfra til at de bliver lukket ind hos mig. Os fordi der er bare så meget sladder herude, og jeg kan slet ikke have det!**

I: Kender du til nogle af alle de tilbud der er herude, og det ved jeg jo du gør, fordi du, men kan du prøve at nævne, og er det noget du bruger nogle af de tilbud der er?

H: Ja jeg er jo med i de der kantmaskerne. Det er Hanne der står for det, men så hvis ikke hun kan så er det mig ikke. Og så går jeg jo hver søndag, og det er jo så sammen med hende Gitte der ikke. For eksempel i søndags ikke, der gik jeg, der var det mig der stod for det, fordi der var hun på arbejde, så det er noget vi går sammen ikke. Og så starter jeg med at løbe igen på mandag. Jeg startede også sidst gang, men der ødelagde jeg bare ledbåndet i mit knæ. Så nu prøver jeg igen, for nu har jeg nemlig fået nogle rigtige løbesko. Det fik jeg i julegave. For jeg løb jo i dem her (viser sine sko). Og så var jeg, så fik jeg lavet en løbetest og så kunne jeg jo godt se hvordan jeg egentlig landede fordi så landede jeg på indersiden af mit ben, så det gav sådan et vrid hver gang i knæet kunne jeg så på den der optagelse. Så nu har jeg så fået et par rigtige, som jeg også prøvede derned og der kunne man se at nu landende jeg lige. Så det er jeg også med i. Og de der, når ja det sagde jeg kantmaskerne. Og så, jeg gider ikke være medlem af bestyrelsen, men jeg vil meget gerne være bruger af den nye kondiklub derovre og vil også gerne være med, og det skal den gøre, hvis den skal op og stå så skal den gøres fuldstændig rent og så skal der males, og det vil jeg også gerne være med til. Men jeg gider ikke og være afhængig, for at skal være her en eftermiddag om ugen eller sådan noget, det gider jeg ikke. Og det der gå-halløj det gider jeg godt fordi det kl. 10 om søndagen og vi har det smadder hyggeligt, der kommer desværre bare ikke så mange. Sidst var vi to ikke, det var vi også forrige gang. Og så er det også fordi de kan se hvor meget vi har gået ikke, og hvis vi går de der, det gjorde vi forrige gang, der gik vi 9 kilometer, og de syntes også at vi går for stærkt, men jeg får bare ondt i ryggen hvis jeg skal gå og slentre og det gør Gitte også, så vi regende ud vi gik med, eller det siger endomondo jo, vi gik faktisk med en gennemsnit fart på 5,43 km i timen. Det er sådan set rimelig godt. Men det går vi her søndag. Og så kommer jeg selvfølgelig herop og spiser. Det er jo fordi jeg gider ikke lave mad til mig selv, så hvis jeg kan lide det her. Den der spiseseddel den hænger på køleskabet og så der streget over med gult det jeg gerne vil have.

I: Det er smart, men hvor? Du er ret tit heroppe og spise ikke?

H: Jaja hvis det er noget jeg kan lide. Jeg gider aldrig tage herop, jeg gider ikke give 25 kroner for en gang suppe. Ej det er simpelthen princippet.

I: Hvad, sådan i forhold til alle de her aktiviteter der er sat i gang, hvad tænker du om det og hvorfor tror du det er, at alt det her også helhedsplanen og alt ligesom er sat i gang?

H: **Jamen det er det jo ikke for, hvad skal man sige, få sådan en som mig til at deltage, fordi jeg skal nok selv opsøge det, at jeg gerne vil deltage i og også selvom det ikke lå herude.** Men for forhåbentlig og få nogle med som egentlig bare sidder derhjemme. Få dem lidt ud og jeg syntes det er smadder godt og også, at de forhåbentligt også har fået nogle ud, men jeg tror bare, dem der virkelig trænger til det

I: Dem får man ikke fat i?

H: Nej det gør man ikke! Nu kender jeg en, som så også har sådan noget socialt fobi ikke, og hun deltager bare ikke i noget hvor der er flere mennesker. Jeg har sagt til hende, sådan flere gange, at der er noget møde deroppe og vi kan sætte os yderst, vil du ikke med og hvis du får det skidt så skal jeg nok gå hjem sammen med dig og. Det vil hun bare ikke! Så sådan nogle, den type mennesker tror jeg ikke i får fat i. Og så kan i stå på hovedet og gøre alt muligt – det gør i bare ikke.

I: Det tror jeg du har meget ret i. Der er en målgruppe som jo er meget svær at...

H: Ja og det er jo faktisk dem i smadder godt vil have fat i.

I: Så du prøver ligesom også at få folk med herop. Så relateret til det her med, at det bliver kaldt en ghetto herude. Hvad? Tænker du nogensinde over, at du bor i en ghetto?

H: Ja jeg gjorde det faktisk i går. Men det kunne også godt have forgået alle mulige andre steder. Der holder to biler over på den der parkeringsplads, hvor der ikke er nogle nummerplader på. Jeg kunne ikke rigtig relatere den til nogle. Så så jeg i går der var en eller anden ung mand, men selvfølgelig med hættten oppe. Jeg kunne se det var sådan en mørk en ikke? Fordi det var ikke en tyrker, det var ikke den type mørke. Som gik ind i den og kørte, der sad en ved siden af og lige rundt om blokken og så kørte til tilbage og så kom der en stor, også med sådan nogle lidt mørke i en stor sølvgrå Ford Mondeo. Og så den der uden nummerplader gik lige ind der, og jeg kunne se oppe fra vinduet at der foregik lige noget derinde. Og ud af den der bil igen og Mondeo'en kørte for fulde gardiner og ham der inde i den bil uden planer, så kørte han altså også bare for fulde gardiner. Så skulle han ud og sælge det videre ikke? Og det var så åbenlyst herude!

I: Er det det generelt med salg af? Så det var ikke kun i går.

H: Nej nej nu stå jeg bare og så det ikke?

I: Det ser man tit eller hvad?

H: Der er også meget herovre ved nummer, er det nummer 18.

I: Er der andet du sådan tænker. Ja folk er nogle svin og de tror de ejer det hele. Jeg gik faktisk og tænkte på det, også at man ikke engang kan bruge 80-20 reglen herude, fordi det er vel 95-5 reglen. **Det er de 5 procent af de mennesker der bor herude, der skaber problemer for de 95.**

I: Så det er en meget lille gruppe du ser som udfordringen i forhold til sådan kriminalitet og hærverk og sådan noget.

H: Ja og højt musik og alt muligt, og det hjælper jo ikke hvor meget der bliver klaget over dem. Det hjælper ikke og en skid. Og de kan ikke blive smidt ud. Det kan man ikke. Jeg har selv haft en sag, nu er manden gudskelov død, det er den eneste menneske jeg har sagt det om. Som, kan du ikke lige slukke for den der.

H BEDER MIG SLUKKE MIKROFODEN

I: Men tilbage til det her med, at det bliver kaldt en ghetto. Syntes du det betyder noget for dig, at du bor i en ghetto.

H: **NEJ – overhoved ikke. Og hver gang der er nogle der siger ordet ghetto, så siger jeg, jamen husk lige på det er en luksusghetto.** Næh det eneste der har betydning for mig og jeg er glad for, at bo i en ghetto, det er at vi får bevilliget så mange penge til alt muligt. **Så jeg ser det egentlig positivt. For ellers havde vi jo ikke fået bevilget huset eller renoveringen.** Så det første år efter renoveringen og det var færdigt, vi steg 17 kroner i husleje ikke? Og det er jo fordi vi var, er et ghettoområde. SÅ bliv endelig ved med det.

I: Jamen det har du egentlig også sagt, i forhold til der bliver handlet med stoffer og sådan noget. Man kan sige grunden til at de jo går ind og definere det som en ghetto, er jo fordi de mener der er nogle udfordringer.

H: Jo jo jeg kender godt kriterierne for det.

I: Ja ja præcis. Er det noget du sådan kan nikke genkendelse til eller hvad man skal sige?

H: Det er ikke noget bemærker sådan i min dagligdag. Jeg ved godt der bor nogle psykisksyge herude.. øhh.. Jeg ved godt at der bliver solgt hash, jeg ved også godt der er nogle der ryger i totterne på hinanden, men når det, det kan jeg simpelthen ikke tage mig af, fordi det er noget der er så indbyrdes. Det er ikke nogle der går rundt og slår på mig eller på gamle fru Hansen. Det er slet ikke sådan noget.

H: **Og der er jo også danskere der skaber problemer ikke, med høj musik og..**

I: Så det er med, at det er ikke noget du selv oplever i hvert fald, at der er nogle udfordringer?

H: Men nu har vi også en UTROLIG god opgang, virkelig virkelig god opgang. Der er bare så stille og roligt.
UNDLADT

H: Ja det er så kun en et værelses. Der har boet en pige der, men hun faldt så en kæreste som hun er flyttet sammen med og nu bor der også en pige, som også læser og hun er også så glad for og være der. Og vi sørger sådan set også for i vores opgang, at når der kommer nogle nye så byder vi dem sådan lige velkommen ikke? Jeg bor der, jeg hedder sådan og sådan. Og jeg ved da godt de ikke kan huske det bagefter, men det er ligesom mere for at sige sådan. Og hvis det er unge mennesker, jeg kan heller ikke, de to unge piger der er flyttet ind hos mig, så har de fået af vide i spiller altså ikke højt musik, det kan i godt glemme. Griner.

UNDLADT

I: Men jeg fornemmer også at der er sådan mere sammenhold.

H: Jo jeg tror der er sådan lidt fællesskabsfølelse, hvis vi lige ser bort fra de der fem procent ikke. Fordi efter der er blevet renoveret, du ser ikke alt det hærværk, graffiti og alt muligt på murene og sådan noget.

I: Var det et stort problem før? Hvad tror du det sådan skyldes?

H: **Jeg tror faktisk det skyldes sådan lidt selvjustits, nu er det blevet pænt og lad os forsøge om ikke vi kan, kan holde det pænt. Sådan så vi ikke får den der negativitet fra omverdenens. Altså udefrakommende, hvor de så siger det er også bare Vangkvarteret ikke.**

I: Hører du tit om nogle der siger?

H: Nej ikke så meget mere fordi, det jeg meget høre, nu er jeg også sådan lidt politisk aktiv, og det er ikke alternativet eller enhedslisten. GRINER. Men nogle af dem jeg så kommer sammen med vedrørende det, hvor de også siger, jamen de kan også tydeligt se det herude netop også når de køre fordi eller når de lige kommer og ind i området. Og der er også nogle, der skulle op til mig med noget materiale og sådan. Hvor de så siger, jamen der er jo stadigvæk rigtig pænt nu, og det var der ikke før. Det var så gråt og trist. Og man glemte helt når man så bygningerne som de var før, men glemte egentlig helt hvor lækre lejlighederne egentlig var.

UNDLADT til 28.55 (Vi taler om renoveringen)

H: Jamen jeg går meget tur op på Fællen også. Altså sådan om eftermiddagen, når jeg har gjort alle de der gøremål som jeg har besluttet det skal jeg ikke. Og så tænker jeg, jeg skal lige ud og have lidt frisk luft. Jeg går bare en tur rundt ikke, og det er alligevel sådan, det giver en 3 km ikke. Og så sidder vi jo meget om sommeren nede ved bænkene der er nede på den modsatte side af søen. Og der kommer man bare ned, så tager man sin kaffe med og nogle gange sidder der 2 og nogle gange så sidder der 15 og bare sidder og snakker.

I: Så det bliver brugt? For det var jeg lidt i tvivl om.

H: Det bliver brugt utrolig meget. Bare vent til sommer, der sidder næsten altid nogle der.

I: Hvad med sådan at grille om sommeren, er der også mange der går det?

H: Det er der også mange der gør. Det er noget folk selv gør. Der er en derovre, den der rustne sag der står derovre.

UNDLADT til 30.33

I: Jamen jeg tror faktisk, at det var det, jeg sådan havde. Medmindre du lige har noget og tilføje.

H: Ikke andet end negativitet herude, det er sladder. Virkelig virkelig, man skal ikke, men det ved jeg også. Jeg siger sku heller aldrig nogensinde noget, jo jeg kan godt sige hold kæft en idiot og sådan, der er nogle mennesker fordi de bare er så dumme ikke. Men jeg siger aldrig nogensinde noget personligt om nogle mennesker der bor herude. Jo fordi Gitte og jeg skulle lige teste nogle personer herude, så satte vi lige et eller andet rygte i gang.

I: Og det gik hurtigt?

H: For det første gik det hurtigt og da vi fik det tilbage igen, ja vi kunne dårligt genkende vores rygte. Det var simpelthen fjernt og de fem høns. Men bare sådan som, jeg kan ikke huske, jo det var i går og spiste der heroppe og så ser Kirsten at der kommer nogle gående sammen med to betjente på vej fra en lejlighed. Jamen det er narko, ja. Jamen jeg siger, du ved da ikke hvad det er. (efterligner Kirsten) Ja hvor må det dog være pinligt, det er da altid noget de ikke har håndjern på. Ej, men det er altså noget handel med narko. Så siger jeg, kender du dem. Nej nej. Så siger jeg, jamen det behøver det da ikke at være. Det kan være de skal, der er nogle der er kommet til skade, de skal identificere eller et eller andet. Altså hold dog op, sagde jeg. Sådan noget bliver jeg simpelthen så sur over.

I: Men det er jo nok også igen det der med, hvad er, eller hvad skal man sige, hvad er det for nogle fordomme der er ikke? Selvfølgelig ser man at der bliver handlet meget med narko, men så er det og straks.

H: Jo jo, men det her var altså ikke to unge mennesker på 18 år vel, det var en mand og en kone på 30 eller sådan noget. Og jeg havde sku ikke set de der betjene, men der ser Kirsten, hun ser alt.

I: Apropos politi, er det noget man ser meget herude?

H: Næh. Nej, men jeg syntes nemlig de har sagt at de, jamen de ville netop på grund af vi havde de der problemer med handle med narko, de ville sådan komme meget og sådan noget. Men jeg ser dem sku aldrig nogensinde.

Men det er også mere, det er faktisk ikke ret meget, og jeg tror også grunden til at jeg er så positiv over at bo i en

ghetto er jeg bor oppe i Engvang, for vi har stort set ikke problemer. Hvor det er meget den blok her (peger på blokken bag os).

UNDLADT (taler om lejligheden)

Niels

I: Først så vil jeg bare lige høre hvor gammel du er N?

N: Jeg er 32

I: Og hvordan ser sådan en typisk dag ud for dig?

N: Nu er jeg sygemeldt og har været det i mange år ikke. Ja jeg jo ikke så meget rundt i området.

I: Er du sygemeldt pga. depression?

N: Ja, depression og angst. Og så er der noget mere, men det har de ikke rigtig fundet helt frem til endnu. Så.

I: Hvor mange år har du været sygemeldt?

N: De sidste fire et halvt.

I: Hvad lavede du inden der?

N: Jeg var ude i noget praktik i en fakta butik i Tølløse.

I: Er du fra Tølløse eller?

N: Nej, jeg er jo fra København.

I: Okay. Hvorfor er du så flyttet herud?

N: Ja, jeg mødte en pige for godt og vel 9 år siden jo.

I: Herude fra eller, boede hun herude i Vangkvarteret?

N: Nej hun boede jo godt nok i Jyderup og sådan noget. Jeg var jo også sygemeldt da jeg var derinde jo, med nogle rygsmærter såå.

I: Men det var pga. af hende du flyttede herud?

N: Jo vi snakkede om at det blev en lidt lang tur og tage fra Nørrebro til Jyderup, sådan frem og tilbage hver weekend. Så jeg tænkte, jeg havde jo ikke rigtig nogle forbindelse til derinde. Jeg havde ikke noget at lave derinde jo. Så kunne jeg lige så godt rive plukkerne op og flytte et andet sted hen.

I: Ja. Kendte i noget til området herude, da i flyttede herud?

N: Altså hun kendte lidt til det. Hun kendte nogle stykker der havde boet herude og sådan. Ja jeg kendte ikke rigtig til det. Jeg havde hørt meget om det altså. Jeg havde hørt var sådan et ghettoområde.

I: Men det var ikke noget der afskrækkede dig?

N: Neeej, nu har jeg jo boet i Ishøj jo, såå. Ishøj er værre end her. Det var både det de kaldte Ishøj planen og det er så lavet om til Vejlevparken, kalder man det i dag.

I: Har du boet derude også?

N: Så da folk sagde, at det var et ballade kvarter, så kontra der hvor jeg kommer fra. Ej det tror jeg ikke.

I: Er du født og opvokset i Ishøj?

N: Ja.

I: Hvor mange år har du så boet herude?

N: Ja siden 2009, så syv år nu.

I: Øhm. Hvad syntes du så om at bo herude?

N: Altså kontra alt det jeg har hørt om det i hvert fald inden vi flyttede hertil, det har jeg lidt svært ved at se. Og kalde det en ghetto, ej. Der må jeg sku nok sige, der tror jeg jeg kan komme på værre områder. **Jeg tror Vollsrose hvis vi skal tage noget. Det er lidt værre end her i hvert fald.**

I: Men altså bruger du området her, eller?

N: Altså jeg har haft hund engang sidste år. Men den døde desværre bare af kræft. Så jeg har jo gået rundt i området herude jo.

I: Har du noget netværk, nu du har boet herude i nogle år?

N: Det er ikke lige det store jeg har. Jeg kender ikke noget herude, så det er sådan meget lidt.

I: Men hvad laver du så i løbet af dagen? Sover længe eller?

N: Ja altså for det meste i øjeblikket. Jeg sidder jo meget for mig selv jo og så har jeg jo så projektet her der starter op her fra marts måned. Så det er jo egentlig sådan det eneste tidspunkt jeg reelt kommer hjemmefra på. Jeg er stort set altid hjemme altså.

I: Så du er meget hjemme i lejligheden. Så du bruger ikke nogle af de andre aktiviteter her?

N: Nej!

I: Kender du til nogle af?

N: Altså jeg har læst om dem på deres hjemmeside og de der infoblade, de sender ud. Så jeg ved godt de eksisterer. Jeg ved også mange af dem, har været meget klubberne, hvor det er sådan den ældre generation, der

også er udpræget meget af druk. Og meget af min barndom har gået på, at jeg har siddet og set på fulde mennesker, så. Jeg har også selv været alkoholiker.

I: Okay. Men er kommet ud af det? Rør slet ikke noget?

N: Meget sjældent. 2-3 gange om året måske.

I: Og det kan du godt administrer sådan?

N: Ja, altså jeg kan da godt mærke at når jeg så sidder og drikker det ikke, så får man lidt smag for det igen. Så når det endelig er, er det sådan omkring januar måned når min kæreste har fødselsdag igen eller når jeg selv har et halvt år efter. Og så måske så lige til nytår kan der være lidt, men ellers holder jeg det.

I: Det er da flot. Hvordan er du, er det bare ved egen hjælp du er stoppet eller har du gået til noget?

N: **Jeg stoppede selv af egen fri vilje jo. Jeg syntes sku ikke rigtig det hjalp. Det var jo sådan lidt for at komme væk fra hverdagens problemer, så kunne man jo være lidt høj på det. Men oplevede også gentagende gange, at når virkningen så ikke var der, så blev det sku bare endnu værre.**

I: Ja og vel også når man er vokset op med det ikke, vil man gerne forsøge at bryde det?

N: Jo det gav et billede tilbage til hvad man havde set. Jeg har jo oplevet mange underlige ting med folk der drikker og de siger mig ikke rigtig noget.

I: Så det opsøger du slet ikke hvor du ved der er mulighed for?

N: Jeg gider det ikke altså. Det skaber problemer. Det er helvedes drik. Det føre ikke så meget godt med sig.

I: Men bor du så med din kæreste stadig herude?

N: Ja og så har vi jo så fået et barn for seks år siden, så. Så det er jo selvfølgelig også lidt af en udfordring.

I: er det en pige eller en dreng?

N: en dreng

I: Har han sådan venner herude?

N: altså mange af dem han sådan går i børnehaven med bor i samme blok som vi selv gør.

I: Er det noget i sådan kan mærke at, at de så leger sammen eller?

N: Ja det er ikke så meget de sådan leger efter børnehaven, men meget deroppe. Jo og så skal det jo også siges, at han har nogle skavanker også og har nogle problemer.

I: Okay, så det er han også lidt udfordret på?

N: Ja han har jo været udfordret på, at han længere tilbage, at man ikke rigtig vidste han var næsten komplet døv. Så. Han havde problemer med at høre og meget af hans leg var meget larmende, virkelig lamende. Ja vi fik det så testet hos en ørelæge og fik at vide, at der så nok var en grund til hans lydniveau. Det var nærmest som om han havde gået med en osteklokke hen over hovedet.

I: Hvad så nu?

N: Han har fået dræn i ørene og det går væsentligt bedre. Og så var vi uheldige, at finde ud af at han har et handicap mere. Han har så også synsproblemer. Så de to vigtigste ting, så han bruger briller allerede.

UNDLADT (taler om sønnens sprog)

I: så det er ikke sådan fordi i har noget netværk herude i bruger?

N: Nej der er nogle enkle vi snakker sådan lidt med ikke. Det sker da nogle gange lidt på legepladsen ved at tilfælde, men. Det er ikke det store.

I: Hvad tænker du sådan om de her, nu nævnte du får at du havde læst og hørt om alle de her tilbud der er og fælleshuset og sådan noget. Hvorfor tror du at det er sat i gang, alle de her tilbud? Og nu har du jo selv været med til at sætte noget af det i gang ikke.

N: Jo måske prøve at få rystet lidt af alle de kulturer lidt mere sammen, altså. **Det er sådan opdelt. Det kan man i hvert fald godt tydelig se i området. Ja men altså somaliere, så er det tit dem går i klikker sammen, eller tyrkere eller kurdere, så det er mere det. Det er ikke sådan blandet, så det er sådan en blandet landhandel af kulturer der sådan er sammen. Det virker det i hvert fald ikke til, også når man ser rundt herude, men ser det jo også generelt nede på legepladsen heromme bagved her.** Boldbanen er jo også kun sådan, det er næsten aldrig danske børn derned jo. Så det er lidt synd. Men det er nok fordi danske børn er optaget af så noget der (peger på computer og telefon).

I: Det vil jeg give dig fuldstændig ret i. Det er faktisk lidt uhyggeligt, syntes jeg.

N: Så man ser meget dem i gadebilledet af anden etnisk baggrund. **Der har jo også været lidt problemer før problemet, inden fælleshuset kom og inden der blev renoveret.** Og der har også været en del hærværk og graffiti. Der var en del gruppe unge mennesker i hvert fald.

I: Hvordan med nu, er det blevet bedre?

N: Det ser ud til det er blevet bedre, i den forstand da de lavede det der projekt Agervang, det der lommepenge projekt har gjort en rigtig stor forskel.

I: Hvad tror du det er der?

N: Jamen jeg tror det er det de skal ud og lave noget og så kan de få lidt for det. Så de selv er med til at præge området, i stedet for at gå og ødelægge det. Jo altså det virker til der er gjort rigtig meget. Der har også været mange af de der unge der primært i min opgang inden det blev renoveret, jeg har taget i at sidde og ryge hash ude på trappen og sådan noget. Så jeg ved der har været et stort problem. Det er ved at blive det mindre.

I: Så du ser det ikke så meget mere eller?

N: Ikke i min opgang. Jeg skal ikke kunne sige om de sidder andre steder. De har jo også siddet heroppe oppe i hjørnet der, lige hvor den drejer. Der sad også tit en gruppe der. Men hvor meget de går det mere, det ved jeg ikke. Det var slemt for fem år siden. Der var det rimelig ofte, man kunne også lugte det langt væk. Ej de blev jo også forskrækket når de kom med hunden, når man skulle op med elevatoren, så sad de jo også muse stille. Så jeg jagede mange af dem væk og mange af dem blev jo også skide sure jo. Kan i ikke gå et andet sted hen, isetdet for at sidde her i opgangen og sidde og ryge. For mig er jeg sku ligeglad om de ryger, men jeg syntes bare det er irriterende der for der bor børn i opgangen og de har altså ikke godt af at skulle indånde alt det der i elevatoren.

I: Ej det er heller ikke et så godt signal at sende?

N: Nej altså. Det går det i hvert fald ikke nemt, **nu er det udpræget meget i den blok her i hvert fald, der bliver solgt et eller andet sted. Eller flere, nu ved jeg ikke lige hvor det er.**

I: Det har jeg også hørt flere sige. Det er tydeligt herude, at der bliver solgt.

N: Der er de større indvandre der. Ja jeg ved ikke hvad man skal sige aldersgruppen er, men en 30 år, det er meget åbenlyst de har gjort det. Det sender måske ikke et så godt signal til de der yngre teenagere. Os fordi hvis de går og ser op og mange er storebrødre og. Det er lidt synd jo. Det er da blevet mindre efter alle de her projekter, hvor de er trukket lidt mere ind i at de skal gå og ordne de grønne områder. Jo så snakkede jeg jo lidt med en da de var ude på Strandparken. Der havde de et stort arrangement omkring alt det her. Det er nogle år siden, der snakkede jeg lidt med ham der stod for det. Jeg ville jo godt være en del af det. Måske prøve og hjælpe de der unge mennesker. Jeg har jo også selv røget hash og gjort nogle dumme ting altså, og også i mine tidlige ungdomsår jo, også været tyveknægt. Jeg ved jo godt, at man godt kan komme langt ud.

I: Og du ved også man kan komme tilbage igen og ud af det.

N: Jo, men det virkede ikke rigtig som om det var interessant for dem, selvom jeg vidste noget om det.

I: Men du har ikke prøvet andre sådan?

N: Nej altså så har jeg spurgt lidt komme i praktik sådan nogle steder. Men det er jo mest pga. min egen psykiske tilstand, det ville knæk mig. Jo jeg syntes jo det er lidt ærgerligt, for jeg har jo masser af erfaring med det. **Jeg har jo mange års erfaring jo. Man kan sige, altså jeg har gået til psykolog siden jeg var 14 år gammel.** Så, jeg kender jo masser indenfor det der. Så jeg tænker noget kan man da lære folk og påvirke dem lidt på en eller måde.

I: Ja du har jo i hvert fald en historie, kan man sige, som måske ligner noget af det de andre der er herude?

N: Ja altså. Jeg ved jo også det der med at gå i grupper ikke. Altså det gjorde vi jo også, nogle af dem jeg gik med. Vi var sku heller ikke guds bedste børn. Vi gik i supermarkeder og lavede farvekoder og jeg ved ikke hvor meget vi efterhånden har stjålet. Vi gik jo også 10 ind. så der var måske nogle inde i prøverummene og så havde de jo store dynjakker og så kunne du jo ikke se hvor meget tøj de havde inden under.

I: Men du er aldrig blevet taget i det eller hvad? Du har aldrig fået noget dom.

N: Nej. Jeg er blevet nuppet en enkelt gang med en kammerat i at spise noget chokolade. Men der fik vi, jeg var jo heldig at vagten kendte lidt til min mor jo, så vi fik en lettere pegefingre. Det skulle vi nok ikke gøre igen, for næste gang klappede fælden altså. Så var det nok på det gode tidspunkt og stoppe, mens legen var god.

I: Var det det der sådan stoppede det?

N: Det var i hvert fald det der stoppede det for mig, så skulle man måske stoppe nu inden det. Der var jo ingen grund til at få en plet jo, så står man rigtig dårligt stemplet.

I: I forhold til det her med, det har du egentlig også snakket lidt om, at det bliver kaldt en ghetto det her, har det nogen betydning sådan for dig, at du bor i en ghetto?

N: Ikke som sådan. At jeg ikke er helt enig i det er det, men jeg ved godt der er nogle kriterier herude der gør det. **Der bor mange med lidt anden herkomst end dansk, at det er derfor det bliver betegnet som det.** Så det generelle billede herude, virker det altså ikke så udpræget. **Det er ikke det slemmest sted. Der er boligområder der er værre. Jeg kan da komme på et andet et her i byen, hvor jeg tror det er slemmere. Og hvis du tager Ladegaardsparken i stedet kontra her, så tror jeg faktisk det er værre der end det er herude.**

I: Det er sjovt det er der også andre der siger. Jeg kender ikke så meget til Ladegårdsparken, men det er sjovt det er der flere der har nævnt.

N: Det har et dårligere ry end her. Nu ved jeg jo også fra nogle af min kærestes, vores fælles venner der er født og opvokset herude af. Jo jeg i hvert fald, at Ladegårdsparken har haft et lidt andet navn også. Det er jo blevet kaldt balladegården derude så. Jeg kunne forstille mig det er værre, men min storesøster bor derude.

I: Nå så du har familie der bor her i Holbæk.

N: Jo, vi ser bare ikke så meget til hinanden. Det er sådan lidt af personlige årsager.

I: Bor dine forældre stadig i Ishøj eller?

N: Ja.

I: Så det er ikke noget der sådan betyder noget for dig, at du bor i en ghetto?

N: Næh ikke rigtig.

I: Heller ikke sådan i forhold til dine børn?

N: Jo altså, det er lidt irriterende at det skal have det der stempel. Men når man ikke selv syntes det. Det tror jeg ikke der er ret mange der kan nikke genkendende til og syntes det er sådan her. Du høre heller ikke så tit om ballade mere, der er stort set ikke noget altså. Så engang da de nævnte det i nyhederne, at det er et ghettokvarter og det program der. Jamen programmet, det de lavede dr. 1, det gav heller ikke noget billede. Det sender et meget forkert signal om de mennesker der bor herude, for de blev eddermanne udstillet på en rigtig dårlig måde.

I: det var faktisk det program os fik mig til at ville skrive om det, for jeg syntes også det var en rigtige kedelig måde at udstille et område som det her på. Det rummer jo mange andre ting.

N: Nu så jeg kun et enkelt afsnit og det syntes jeg sku det var mere end rigeligt for mig. Det var en meget tarvelig måde at stille de der ud. Det var den forkerte måde i hvert fald. Og jeg tror programmet der har været med til, at få det til at se meget værre ud end det reelt er.

I: Så du tænker også medierne sådan har en rolle i, det her med hvordan man udstiller nogle områder som det her?

N: Jo det vil jeg da mene, for jeg ved da der har været nogle af de her kære politikere herude i forbindelse med det hele blev åbnet efter renoveringen. Og der var jo altså alle blandende kulturer her og et hav af mennesker og der kunne de da se området. Så jeg ved ikke – jeg tror da mediedækningen har gjort en tand være end det egentlig er.

I: Det er jo generelt et lidt negativt billede de tegner af de områder der står på ghettolisten ikke?

N: Det syntes jeg da. Det er selvfølgelig ærgerligt. Der er mange af anden etnisk herkomst, men kan man få det forenet på en eller anden måde eller få lavet et eller andet, så det heroppe også kommer til at fungere. Man kan sige vores projekt har jo også henvendt sig til og fanget noget af de her somalier. Der er to andre, udover hende. Det syntes jeg faktisk er meget positivt. Fordi jeg har ikke noget imod dem altså, jeg er ikke racist du ved. Altså jo jeg har det sådan, at de skal jo opføre sig ordenligt når de er her og leve under de regler der er her.

I: Jo jo, men det skal danskere jo også, altså det er jo en generel holdning vi har til hinanden tænker jeg.

N: Man kan jo ikke rigtig lave så meget om på deres kulturer, men kunne man forene det sådan, at det blev lidt blandet, så tror jeg det kunne gøre mig altså. Jeg har set mange andre steder hvor de har fælleshuse og de der fællesspisninger hvor det er et kæmpe hit. Det er et ønskesenarie, så kunne man få det her, så vi sidder 50 mennesker og spiser derinde en aften.

I: din kæreste bruger heller ikke nogle af?

N: Nej! Nej!

I: Det har du faktisk også snakket lidt om, men man kan sige der er jo en grund til at politikerne definere det som en ghetto. Er det noget du sådan oplever? Du har snakket lidt om salg af hash og sådan noget.

N: Man kan godt se at området er præget meget af kontanthjælpsmodtagere og førtidspensionister i det hele taget.

I: Hvordan det?

N: Man møder mange af dem, man ved i hvert fald at mange af dem ikke har arbejde. Altså. Jeg ser jo også mange ting fordi jeg går meget sent i seng ikke. Så jeg bemærker jo nogle ting herude. Ja måske også fordommene herude, ja de er meget høje. Jeg har jo prøvet fordi der var noget ballade ovre i en lejlighed for jeg stod og kiggede ud fra mit køkkenvindue og kunne se, at der var en der var ved at blive banket op af væggen på en altan ikke. Det så godt nok voldsomt ud, så jeg gik jo ned og der var så en masse i den opgang der stod ude på deres altan og kiggede. Jeg var så også gået ind i opgangen jo og mødte så en kæreste til en af dem, og hun fik så af vide hvad det egentlig drejede sig lidt om. Jeg blev sådan lidt nysgerrig fordi det så ret voldsomt ud for ham, jeg så der, der blev banket op af væggen. Jeg tænkte skal man skride til handling eller gøre et eller andet, eller gå op og se om det falder ro på altså.

I: Nåede du at gøre noget?

N: Jeg nåede at komme op og stå ved døren du ved, det var før man havde dørtelefoner. Og så senere på aftenen mødte jeg jo så en af dem der havde set mig for opgangen sidde nede på bænken. Og hans første tanke der da jeg kom ud med hunden, det var jo, nu bliver der ballade. Så fordommene var allerede, at fordi jeg ser ud som jeg gør. Så det siger lidt om det. At fordomme er høje herude. Man bliver hurtigt vurderet eller set forkert. Det kunne være rart hvis man kunne ændre det ikke? Fordomsfulde er de jo meget herude, man bliver meget vurderet. Der sidder også mange i klikker sådan, rundt omkring herude, også om sommeren jamen der er det delt meget op.

I: Er der meget liv herude om sommeren.

N: Der sidder mange hernede, men det er tit de samme 10 mennesker der sidder på den samme bænk og det er sådan lidt delt rundt altså. Selvfølgelig har der været arrangementer, hvor det virker til der har, nu har jeg ikke selv deltaget i nogle af dem, hvor det virker til folk kommer lidt tættere på, men hvor meget det sådan har ført med sig, det ved jeg ikke. Det virker ikke rigtig som om, det skubber ikke rigtig i den rigtige retning.

I: Har i deltaget når der har været sådan nogle store, nu ved jeg der var sådan noget klovne noget, var der ikke forrige år eller sidste år.

N: **Jeg har ikke rigtig deltaget, men det er så fordi jeg lider af social angst og jeg kan ikke rigtig det der med for mange mennesker på en gang.**

I: Nej så er det også lidt voldsomt. Men hvordan har det så været det her med og skulle starte det her op selv.

N: Det har været svært på nogle måder. Og også sidde på første dag, da vi startede, og faktisk selv udgivet min egen historie og lukkede op for nogle af de ting jeg gik slås med. Så det var svært og havde jo så støtte, for der var både folk herfra ikke og fra multihuset af.

I: Men det er jo så gået godt kan man sige.

N: Jo jeg syntes det er gået ganske fint med at få det uddelt og det har også været lidt en lettelse, at der er også er nogle andre der sidder lidt med det samme. Det er meget præget af at folk er syge af den ene eller anden art eller lider af ensomhed eller et og andet. Det var jo lidt startskuddet med det her ikke. Det skal jo så også siges at mig og ham (den anden initiativtager) har jo også boet har nogenlunde lige lang tid, men vi har aldrig set hinanden. Vores fordomme omkring hinanden har været hård, taget i betragtning, da vi mødtes første gang. Jo altså jeg har jo hørt ham og set ham mange gange og sådan i området, og han virker meget højtråbende og sådan, så tænkte jeg ham vil jeg aldrig have noget tilfælles med. Hvor man kan sige efter mødet hvor vi sad og forklarede lidt om de her ting, hvorfor vi syntes det her, så fandt vi ud af at vores historier lignede faktisk hinandens til forveksling ikke. Stort set det samme, du ved, vi har gennemgået trods der er godt og vel 14 års forskel i alderen. Ellers ligner vores situation meget hinanden ikke.

I: Og det er vel gældende også for de andre der er der, selvom man er forskellige aldre.

N: Jo altså projektet her, der er jeg sådan set den yngste, så. Ja de ligger sådan 40 plus og op efter de fleste af dem. Så det er jo også lidt sjovt jo, sidde og være den yngste og faktisk være en af dem der har en ret stor viden og det tror jeg bare jeg blev overrasket over. Det har jo så også gjort sig bemærket har jeg hørt i hvert fald, har jeg hørt nede for sundhedsformidlerne de lavede, hvor jeg så ikke selv kunne deltage, men så måtte makkeren der jo så tage den i stedet for mig, og så kan jeg også huske at jeg fik af vide, da jeg snakkede med Lis igen, at der også var blevet spurgt, hvor er ham den unge der var der sidst. For der havde jeg jo forklaret lidt om projektet, men der var det ikke startet endnu jo.

I: Er der nogle af sundhedsformidlerne der også er med eller?

N: Ja vi mødes med dem nogle gange for at tale om de her projekter. Nu kunne jeg jo så ikke deltage sidst, fordi jeg skulle hente min søn. Jeg syntes ikke lige jeg ville tage ham med i sådan et forum. Der kan godt komme noget som ikke lige er i børnehøjde, så jeg skåner ham det meste af tiden for sådan noget. Os fordi han selv har lidt psykiske problemer og. Han kræver meget tid, så.

I: Hva med i børnehaven så? Er det også nogle udfordringer han har der i forhold til det sociale?

N: Meget udfordringer. Der er også ressourcepædagog på og, primær på sprogudviklingen og har også nogle ting med sig selv jo. Og også fordi jeg ikke altid har været der hele hans liv jo. Den tid jeg var meget hårdt ramt af mit sygdomsforløb, har jeg slet ikke været der for min søn. Så det er først her indenfor de sidste par måneder hvor jeg faktisk har været mere på ham. Jeg har altid været der, men så har jeg arbejdet meget i baggrunden og skabt hjælp til ham, selvom jeg selv har slået med det meget ikke.

I: Men så må du jo om nogle kende systemet og vide at det somme tider er en svær kamp?

N: Det er ikke det nemmeste og man skal virkelig være standhaftigt også som borger, man har bare ikke så meget at skulle have sagt. Og noget familierådgiver og sagsbehandler inde over.

I: Hvad er det der har gjort de sidste måneder sådan?

N: Altså det har været svært fordi jeg ikke selv har kunne få en konkret diagnose, hvad jeg fejler selv. Så jeg ved sådan set ikke hvad jeg fejler, andet end jeg ved jeg har angst i hvert fald og vedvarende depression. Men det ligger meget og svinger på om det er personlighedsforstyrrelser, og hvilke en af dem er det og. Og man kan ikke rigtig komme nærmere ind på det. Jeg skal starte på Roskilde her 19. April her i måneden, så skal vi se om vi kan få lavet en lidt mere klar udredning, for det har jo ikke rigtig virket her i byen. Hverken distriktspsykiatrien eller deres psykiatriske klinik jo. Mit sidste år her var det værste tænkelig, at være syg faktisk. Mere eller mindre ned af bakke, alt hvad der kunne gå galt gik galt. Har stået uden behandling næsten i 2 år nu. Og har skulle slås med at hjælpe min søn og skulle slås med at få en familie til at fungere og.

I: Så der har været mange ting. Men nu ser det så ud som om der? Men du siger selv at du er begyndt at være der mere for din søn. Jo og så fik kæresten jo arbejde, så hun kunne arbejde om aftenen og sådan noget. Og så har vi jo valgt at hun tog noget aftenarbejde og så tager jeg mig så af ham der.

I: Så du er ligeså blevet tvunget ud i det?

N: Ja det er har jeg bedt om selv, for at få noget tid alene, for han også kan lære at vende sig til – jeg kan altså også det samme som hans mor kan ikke. Det har virket i hvert fald, så sent som i går selvom jeg skulle herop, deroppe blev der allerede spurgt efter mig kort tid efter, der var ikke gået mere end en halv time, hvor jeg var henne og sådan noget. Og så har der jo været nogle udbrud der også har været oppe i børnehaven, hvor den ene gang ressourcepædagogen måtte fastholde ham, og lave en magtanvendelse pga. et udbrud. Og der kom jo nogle ord ud som, der siger lidt om der er i hvert fald noget psykisk betonet han går og slås med. Han mente i hvert fald ikke, at, ud fra hvad han sagde ordret, min far kan ikke passe på mig. Og det har jeg taget mig sådan, ja så skal der eddermanne sættes ALT tænkeligt ind, og jeg har ikke opgivet endnu. Jeg presser jo lidt på for at få en psykolog på ham – jeg kan ikke være hans behandler og jeg kan ikke få tingene ud af ham, så. Men det er fandme også svært at vide, hvordan skal jeg tackle. Eller i det hele taget hele vejen rundt, hvordan kan vi bedst muligt støtte op på ham ikke. For i øjeblikket køre det meste sådan på indicier. Vi ved ikke rigtig noget altså, vi har en tiltro. Nogle der tror noget, men vi ved ikke. Og det kan jeg jo ikke arbejde med. Jo og så ligner hans situation meget min, min egen barndom og hvordan det selv gik for mig. **Jeg droppede jo også skolen i 7. Klasse og har jo ikke haft det nemmeste liv. Har boet som hjemløs også en periode, har været alkoholiker og har røget hash og alt sådan noget. Og min frygt er lidt, nu det her ligner så meget allerede, og de siger han ligner så meget mig altså, jamen så endnu bedre giv ham da den håndsrekning nu inden det er for sent.**

I: Så det forsøger du i høj grad at presse på med?

N: **Jo, for jeg frygter lidt at det bliver mit liv om igen.** Jeg ved hvor hårdt det er jo. Jeg er selv blevet droppet af mine forældre på den bekostning. Så inden jeg flyttede og boede som hjemløs på et herbergs værelse jo, så prøvede jeg også at få min egen familie til at tage mig ind. ja, men det hele gik op i økonomi, så de mistede penge hvis de lod mig flytte ind.

I: Ja det er lidt hårdt at få af vide af ens egen familie ikke?

N: Sin egen mor! Hun mistede for meget boligsikring. Men jeg er sådan set ligeglad hvad du mistede, jeg skal nok selv betale. Jeg kan jo søge kontanthjælp, om jeg så skal betale 4000, bare jeg har et sted at bo.

I: Hvor længe boede du?

N: Et år på Kofoedscole. Det var over et år. Så hjalp de mig så videre med en lejlighed. Boede jo så på Nørrebro og så mødte jeg så fru her, jeg er sammen med stadigvæk. **Det har ændret meget jo, men så har der jo været alt det her bagagen jo og så fik vi jo et barn altså, og så knækkede hele filmen igen jo.**

I: Men du kan mærke, at det sådan er på vej i den rigtige retning, bedre retning eller hvad?

N: Jo altså det ser i hvert fald lysere ud nu, hvor der er garanteret en behandlingsmulighed inden længe og det bliver sat op på en lidt anden måde end hvad det har været heroppe, fordi deres behandling i Roskilde på Sankt Hans, er langt op på at det er inden for 3-6 måneder, hvor det er mere jævnlige samtaler og så har jeg så arrangeret med min mentor at hun sidder med som et ekstra sæt øre til hver samtale derinde. Så jeg arbejder med hende de dage vi ikke er der, for så giver det altså en virkning for mig. Nu har jeg allerede spildt tre år på det ikke har rykket nogle steder og det er gået på misforståelser. Det er frustrerende.

I: Men tænker du ikke, at det her har givet dig noget, altså i forhold til og?

N: Altså det giver noget overskud ikke. Og jeg har noget jeg kan bruge alt den viden, man har gået inde med. Nu kan jeg sku hjælpe nogle andre ikke.

I: Og da også noget stolthed, nu du jo tumler med nogle problemer som er angst og social fobi. Altså så er det da sindssyg flot, at man lige starter sådan noget op.

N: Jo altså det er da blevet meget bemærket. I hvert fald også ude i Multihuset. Det var jo også der jeg selv tilbød at de måske også kunne hjælpe os, da jeg snakkede med Lis og hende sundhedsformidleren der var her, hun er så desværre lige stoppet her i går, så jeg havde nogle kontakter derude, jeg har haft en del mentorer derude og kender lidt til ledelsen og. Har også haft en af lederne derude i en kort periode, så jeg havde jo fået arrangeret dem med ind over. Og har fået arrangeret Holbæk akutteam til at deltage også og har fået nogle pjecer derfra også. Og jeg har også deres kort, hvad de kan være behjælpelige med.

UNDLADT

N: **Men der er måske også brug for det. Jeg har selv været i mange kommunale projekter og det rykker ikke noget. Jeg giver sku ikke så meget for, nu har jeg mødt mange af dem der fagidioter der, og det jamen man tror ikke så meget på til sidst, når man har oplevet nederlag gang på gang. Jeg har sku mere til fælles ved at snakke med nogle der er syge, fordi de har en helt anden forståelse. Det har jo været målet, lidt med at lave det her ikke.**

UNDLADT

N: Her får folk plads til at gøre tingene i sit egent tempo, hvor mange af de her tilbud kommunen tilbyder, det er sådan meget forudbestemt. De har den tid og så skal du gerne være rykket et eller andet. Det er måske bedre og jeg tror det rykker mere ved at det er en der kender det selv på egen krop og ved hvad det handler om. Ikke fordi,

jeg kan jo ikke behandle folk, men jeg ved i da at der er nogle muligheder og hvad man kan gøre og hvad man i hvert fald ikke skal gøre.

I: Men også det nogle gange bare at få sat ord på det, hvad der er man oplever, kan tænker jeg for nogle være svært. Nu har du fortalt din historie mange gange, men jeg tænker da der godt kan sidde nogle som.

N: Jo mange af dem der har været der i hvert fald, både mig og ham der står for det har angst problemer. Og en mere der har gået med i multihuset også, som omhandlede det samme også præmisser, ligesom det her. Der også lider af angst og autisme, så vi er nogle der har noget slemmere diagnoser i hvert fald. Hvor det gør nogle ting meget svært i hvert fald. Så er der måske nogle her der forstår en på og så føler man sig måske ikke helt forkert. Jeg syntes sku og det er svært at gå med det her hver dag, jeg har sku heller ikke så mange og sige det her til. Jeg ved jo godt jeg kan sige meget til min familie, men jeg har også mistet rigtig meget på den bekostning, for det kan have nogle konsekvenser. Ud af det familie jeg har tilbage, jamen der er storesøster, en mor og en mormor tilbage. Alt det på min fars side det er væk, fordi han ikke kunne acceptere det.

UNDLADT

N: Det har jeg sku gjort i mange år, og nu vil jeg gerne ud af det. Det er sku ikke så sjovt at leve på den måde, gå og frygte alt muligt ikke. Os som jeg fortalte dem derinde. Mit er så slemt med det der angst der, jeg kan ikke engang gå ud og handle selv. Det kan være svært nok bare, at gå derned ikke. For eksempel i et supermarkedet, der skal næsten ikke være nogle. Det er sådan meget hurtig ind, hurtig ud. Jo, men det var der så mange af dem der havde forstå.

UNDLADT (taler om at blive overmandet og hans oplevelser med angst)

N: Han har mange gode råd. Ja mange har søvnproblemer. Det har jeg ikke mere, jeg tager nogle piller og så er jeg rimelig godt slået ud når jeg skal i seng. Jeg er så bare meget sent oppe, så min døgnrytme er sådan lidt. Jeg står måske op halv 10 om morgenen og så går først i seng klokken halv tre om natten, ikke. Så det er meget skubbet i forhold til hvad det er for andre ikke. Jeg er sådan fire timer foran hele tiden.

UNDLADT (snakker om kærestens arbejde)

N: Jeg har lavet musik til pusher 2, et enkelt nummer.

I: Men det er ikke noget du er fortsat med?

N: Jo jo jeg laver da stadig lidt. Ikke noget jeg kan tjene penge på, andet end det der ene der. Der er heller ikke jordens bedste nummer. GRINER.. Men hvad fanden, det var da meget sjovt og prøve.

UNDLADT (taler om filmen og udbetaling af kontanthjælp)

N: Nu ved jeg så fra min jobkonsulent, at sidst jeg var oppe og snakke med hende for en lille uges tid siden at planen fremadrettet i hvert fald tænker, efter alt det her sygdoms, tænker man i hvert fald førtidspension eller fleksjob, men nu skal jeg lige være færdig med min behandling først og så ville hun så sende mig ud et andet sted i Roskilde der også laver noget tilsvarende, noget der hedder cirkulus. Så jeg både skal have fysisk og psykisk, for at danne sådan et helt billede af, hvad kan jeg helt reelt. Og så må jeg så tage stilling om jeg skal det ene eller det andet. Jeg kan nok se frem til næste år og så er jeg ude af det her kontanthjælpssystem. Det glæder mig godt nok til. Ja det giver da meget godt når man er forsørger, men det er ikke til når man aldrig ved hvornår man har dem. Så man skal gå og gemme sine penge hele tiden og man ved ikke om man tør og bruge dem altså. Nu er jeg rimelig heldig jeg er god til at spare altså, men det er da irriterende hvis man skal stå og betale en regning og man ikke rigtig har penge til det. Så kniber det altså lidt nogle gange. Jeg har været heldig at jeg ikke har skullet udskyde nogle af dem pga. af det, så der er fundet en løsning. Men det er i hvert fald irriterende.

UNDLADT

N: Jeg sagde jo til hende jobkonsulenten, at nu har jeg jo prøvet alle jeres kommunale kaffeklubber og det siger mig altså ingenting. Det bliver, så kan jeg sku lige så godt sidde herhjemme altså. Her er der plads til at være dig selv. Jeg ved da godt, vi sidder da også og drikker kaffe.

UNDLADT

Ismet

I: det første spørgsmål er bare lige hvor gammel du er?

M: Jeg er 42

I: Og hvor er du oprindeligt fra?

M: Jeg er fra Tyrkiet

I: Hvor mange år har du boet her?

M: Øhh. Jeg har boet her siden 73, men så flyttede jeg til England i 2000 og så flyttede jeg tilbage til Danmark i 2007. Så jeg har boet her i, næh 2006 juni måned.

I: Hvorfor flyttede du til England?

M: Jamen jeg fik mig en kone der kom derfra, men så blev barnet fire år, og så tænkte jeg det her skolesystem i England, det er ikke lige noget for mit barn. Så tænkte jeg Danmark, det er et sted jeg kender og der vil jeg gerne opfostre mine børn og så flyttede jeg tilbage til Danmark.

I: Så du har lige været lidt omkring. Har du et eller to børn?

M: Jeg fik mit første barn i England og nummer to fik jeg i Holbæk.

I: Så vil jeg bare høre, hvordan ser sådan en typisk dag ud for dig her i herude?

M: Jamen det er vel bare ganske almindeligt, ligesom alle andre steder vel. Altså fordi det er en ghetto betyder det ikke, at man skal passe på når man kommer ud. Der er fredeligt og roligt herude og der er nok ligeså meget larm som alle mulig andre steder altså i weekenderne ikke, fordi der er fest og farver i nogle lejligheder.

I: Men sådan i forhold til dig selv – arbejder du eller?

M: Nej jeg er på førtidspension fordi jeg har været ude og køre galt. Og systemet har faktisk ikke været så hurtige så.

I: Og det er noget du lider af stadig?

M: Ja, jeg er på medicin desværre. Fordi det er noget stationært.

I: Og hvor mange år er det siden du kørte galt.

M: Det var i 2008 og så blev jeg førtidspensioneret i 2012 tror jeg det var. Jeg skulle igennem alt muligt forløb og sådan noget, og arbejdsprøvning og ressourceforløb om hvor meget jeg kunne og hvor meget jeg ikke kunne, og sådan noget.

I: Nu ved jeg jo tilfældigvis at du er med i bestyrelsen herude ikke, ikke formænd?

M: Nej nej jeg er bare bestyrelsesmedlem.

I: Hvornår flyttede du hertil?

M: I 2006 i juni måned.

I: Hvorfor var det lige her du flyttede til?

M: Jamen mine forældre har boet her siden 81 og så tænkte jeg de er oppe i alderen, så jeg tænkte jeg godt ville være tæt på dem altså. Også fordi jeg besøger dem hver dag og hvis de mangler et eller andet, eller hvis de har savnet mig, så er jeg tæt på ikke. Det var kun udelukkede derfor jeg flyttede herud igen ikke.

I: Så du kendte så området og er så vokset op herude?

M: Jo, ja det er jeg.

I: Bor de stadig herude dine forældre? Hvad syntes du om at bo herude?

M: Det er fint. Og det er faktisk blevet meget meget bedre efterfølgende vi har fået vores fælleshus, altså det er dejligt ikke. Med springvand og.

I: Så du er glad for at?

M: Det er jeg, det er jeg.

I: Og føler dig tryk?

M: Det gør jeg, jeg syntes. Der kommer folk udefra altså, når de skal forbi op til Fællen altså, jeg kan se de bor ikke herude, men jeg ved de kommer forbi og det er også fordi det viser, at de er trygge herude. For ellers ville de nok gå udenom ikke, eller cykle udenom eller. De går forbi eller cykler forbi og de er glade for at gå forbi og de hilser og sådan.

I: Bruger du, er det nogle du bruger områderne?

M: Ja selvfølgelig, helt sikkert. Jeg er da tit ude i området og grille eller spise bold med min dreng eller ude og cykle med min pige.

I: Så er det omkring de her tilbud der er herude i fælleshuset? Kender til du til dem, det går du jo i og med du er med i bestyrelsen. Er det noget du bruger noget af det?

M: Åhh. Jeg bruger da fælleshuset og ellers ikke. Jeg har masser af ting jeg kan tage mig til og det er nok mere til de ensomme, dem der ikke har noget at lave og sådan noget. Og når der er arrangementer i fælleshuset deltager jeg da gerne.

I: Hvorfor tænker du at alle de her ting er sat i gang herude? Du sagde selv ensomme?

M: ensomme og psykisk syge og at kommunen måske ikke er obs på dem og det er vi jo. Vi har faktisk en gammel mand herovre, hvor han er alene. Han er iraner og han er syg faktisk, altså der er da en dag hvor jeg har været hjem til min mor og spørge om hun ikke kunne lave noget suppe til ham, fordi jeg kunne se at han ikke engang kunne gå på benene, jeg hjalp ham faktisk hele fra Superbest af og så hjem til ham og op til hans lejlighed ikke. Og jeg kunne godt se, han var ikke i stand til den dag og i hvert fald lave mad. Så der fik jeg min mor til at lave noget suppe til ham og så gik jeg op med noget suppe til ham, og så tog jeg fat i Lis derinde og hun fik fat i nogle fra kommunen og sådan noget. så de begyndte at komme op og tjekke ham hver dag, så. Vi er bekymret om vores beboere faktisk, det gør vi og hjælper. Det gør vi.

I: Hva, sådan i forhold til dig selv. Hvad tænker du om det her med, at du bor i en ghetto.

M: Det betyder intet for mig. Altså selvfølgelig er der folk der har ideer om stedet.

I: Man kan sige grunden til at politikerne kalder det en ghetto, er fordi de ligesom har defineret at er nogle udfordringer, som du jo også nævnte før. Er det noget du oplever eller hvad tænker du om, altså for eksempel kriminalitet eller.

M: Altså jeg syntes ikke der er noget kriminalitet herude, jeg ser heller ikke noget voldlige episoder. Altså det er måske også efter at vi har fået vores kamera sat op. Ja der er kommet kamera op rundt omkring ikke. Indgangen til lejlighederne og opgangene ved gangene, ved indkørselen. Hærværk er da i hvert fald gået ned i bund ikke. Så vi ser ikke så meget hærværk og graffiti og.

I: så det er ikke noget du bemærker eller at der er mange med anden etnik baggrund end dansk.

M: Det er der?

I: Men det er ikke noget der påvirker?

M: Det er det ikke.

I: Jo, nu siger du det her med at du bruger udendørsarealerne, er det også noget din familie sådan?

M: Ja det gør de, de er ude og gå tur om aftenen. Og der er godt med belysning og sådan når det er mørkt og sådan noget, vi færdes sådan rimelig behageligt.

I: Men hvad med sådan netværk, du sagde selv du havde meget af dit netværk herude? Du sagde selv du havde meget af de familie herude, men er der mange venner der sådan?

M: Det er der. Min søn går til taekwondo, så ham bruger jeg en del tid på. 4-5 dage om ugen faktisk er vi ude og træne med ham og sådan noget, hvor jeg så er med ikke.

I: men der er også mange af deres venner der bor herude?

M: Jo, jeg ved også at alle børnene, mange af dem er ude og spille fodbold på banerne. Så alle de ting vi har rundt omkring de bliver brugt.

I: Og jer har i også mange eller et netværk herude af folk i kender eller?

M: Jo jo vi besøger hinanden eller er ude og gå en tur eller besøg hinanden eller bare bruge faciliteterne omkring.
UNDLADT

I: Jamen det var egentlig sådan det? Det var mere om du havde noget?

M: Jeg er glad for vi har fået vores fælleshus. De har i hvert fald skabt en masse aktiviteter til folk der er ensomme, syge, børnene, fastelav og åbent hus og modellertog og kræmmermarked har de haft, altså. Klove, altså der kommer en masse.

I: Altså nu du sidder i bestyrelsen er du så også med til at arrangere nogle af de ting?

M: Jo der kommer nok også noget koncert her til sommer. Jo jo. Jeg ved så ikke hvem der kommer i år.

I: Er det fordi i har noget hver sommer?

M: Næsten, vi har så ikke haft de sidste år. Sidste år var der vidst et eller andet, jeg ikke lige kan komme på.

I: jamen det var egentlig hvad jeg havde, det var bare for at høre nogle af dem der bor herude i en ghetto, hvordan det er at bo herude.

Artikel

Ghettoen – en reproduktion af Statens forståelseskategorier

Anna Marie Bøgballe Larsen

Stud.mag. i Læring og Forandringsprocesser

Institut for Uddannelse, Læring og Filosofi

Aalborg Universitet, København

Abstract

På baggrund af den politiske ghettoisering af almennyttige boligområder, søger denne artikel at belyse hvordan Statens forståelsesrammer omkring ghettoen reproduceres hele vejen ned gennem det samfundsmæssige hierarki.

Indledning

I 2010 vedtog den daværende regering forliget "Ghettoen tilbage til samfundet – et opgør med parallelsamfund i Danmark" (Regeringen 2010). Hvert år siden har den siddende Regering udgivet den såkaldte ghettoliste (tidligere listen over særligt udsatte boligområder). Listen er et politisk styringsværktøj, der er med til at sikre et særligt fokus på de udfordringer og problemstillinger, flere almennyttige boligområder står overfor. For indplacering på listen tæller kriterier som; andelen af personer udenfor arbejds- og uddannelsesmarkedet, andelen af indvandrere og efterkommere fra ikke vestlige lande, andelen af dømt, andelen af personer alene med grunduddannelse og indkomstniveauet. Boligområderne skal opfylde tre ud af de fem for, at de klassificeres som en ghetto (Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet).

Den franske sociolog Löic Wacquant retter i den forbindelse en skarpt kritik mod regeringens udarbejdelse af disse lister, da han ikke ser nogen sammenligning mellem den sorte amerikanske ghetto og de danske områder. Han mener derfor, at ghettoklassifikation kun er med til at skubbe de danske boligområder endnu længere ned i muddret (Omar 2013).

Formål

Formålet med denne artikel er, at belyse hvordan Statens forståelseskategorier omkring ghettoen reproduceres hele vejen ned gennem det samfundsmæssige hierarki, hvormed beboerne i sidste ende anvender de selvsamme logikker som de selv bliver karakteriseret som af Staten.

Metode

Artiklen foretager et empirisk nedslag i Vangkvarteret, en dansk ghetto beliggende i Holbæk. Området opfylder ikke blot tre, men alle fem kriterier for indplacering på ghettolisten (Udlændinge-, integrations- og Boligministeriet 2015). Artiklens fund er baseret på kvalitative interviews med fire beboere i Vangkvarteret. I udvælgelsen blev der søgt en repræsentation af områdets etniske diversitet, samt en lige fordeling af mænd og kvinder. Derudover var det en forudsætning, at respondenterne var over 30 og havde boet i Vangkvarteret i minimum fem år. På baggrund af disse udvælgelseskriterier, er der foretaget interviews med to mænd og to kvinder, hvoraf de to er af anden etnisk baggrund end dansk.

Bourdieu som teoretisk afsæt

Den franske sociolog Pierre Bourdieu anvendes som teoretisk afsæt for artiklen, hvormed hans syn på Statens magtdominans vil blive præsenteret. Staten skal ifølge Bourdieu forstås

som et meta-magtfelt, der producerer og inkorporer en række mentale kategorier i befolkningen, hvormed der er tale om en organiserende af habitus (Bourdieu 2004, s. 123-125; Arnholtz Hansen & Hammerslev 2010, s. 14). Den symbolske magt medfører, at Statens tiltag opleves som naturlige selvfølgeligheder i befolkningen. Årsagen til, at de opfattes som selvindlysende, er fordi Staten selv har sat de kognitive strukturer som Staten opfattes på baggrund af (Bourdieu 2004, s. 126). Bourdieu beskriver således, hvordan Staten bidrager til (re)produktionen af de redskaber som tages i anvendelse i konstruktionen af den sociale verden (Bourdieu 2004, s. 124). Staten og dennes klassifikation og udlægning af ghettoområderne, har derfor stor betydning for hvordan disse områder iagttages i den sociale verden.

I forlængelse af dette magtperspektiv redegøre Bourdieu for det han kalder symbolsk vold. Han beskriver hvordan symbolsk vold er en "form for vold, der udfolder sig på baggrund af et samspil og en indforståethed hos det individ eller den gruppe, der bliver udsat for den" (Bourdieu & Wacquant 1996, s. 151). Denne form for vold anerkendes altså kun, fordi den ikke opfattes som vold af de implicerende parter. I anerkendelsen af den sociale position og gennem den enkeltes habituelle dispositioner, tages fundamentale forhold og antagelser for givet, ved at acceptere tingenes tilstand som de er. Den sociale verden er konstrueret af et socialt hierarki, hvor der søges struktur for at opnå denne formaliseret orden. Det er ifølge Bourdieu derfor helt naturligt, at nogle underlægger sig denne form for vold, for netop at finde balance i de strukturer og den sociale verden de selv indgår i (Bourdieu & Wacquant 1996, s. 151-152).

Reproduktion af Statens forståelseskategorier

De boligsociale politikker kan, på baggrund af Statens dominerende position, forstås som en social konstruktion af fælles kategorier, som i samme øjemed bliver en standardisering og en klassifikation for en række sociale enheder (Arnholtz & Hammerslev 2010, s. 18). De fem kriterier for indplacering på ghettolisten, er udtryk for sådanne sociale kategorier, hvormed kategorier som arbejdsløs, indvandrere, dømt, ingen uddannelse og lav indkomst fremtræder som en standardisering af negativ symbolsk værdi. De fem kriteriers direkte modstykker; arbejdende, ikke indvandrere, ikke dømt, uddannet og "høj" indkomst, bliver dermed en logisk orden og en positiv symbolsk værdi, samt en definition på det gode og den rigtige måde at praktisere sit liv på.

En af disse standardiseringer som ligger til grund for ghettopolitikken, fremstår i beboernes forståelse af, hvad der karakteriserer en ghetto og ligeledes hvorfor Vangskvarteret er klassificeret således. Beboerne italesætter den store andel af indvandrere i Vangskvarteret som årsag til klassifikationen. Statens dominerende forståelseskategorier omkring ghettoen ses dermed inkorporeret som en del af de kategorier og vurderingskriterier, som er vejledende for, hvordan beboerne forstår den sociale verden og ghettoproblematikken. Det vil sige, at beboerne i deres italesættelser af ghettoen oplever ud fra de habituelle dispositioner, som er et resultat af Statens sociale påvirkning og dermed af symbolsk indflydelse (Bourdieu 2004, s. 123-124).

Statens udøvelse af symbolsk vold

Beboerne stiller sig uforstående overfor Vangkvarterets klassifikation som en ghetto. De kan ikke genkende det billede som tegnes af området, og beskriver det som et trygt og dejligt område at være bosat i. Tre ud af de fire, giver endda udtryk for, at de ikke har lyst til at flytte fra området frivilligt.

I modsætning til beboernes uforståenhed over Vangkvarteret position som ghetto, stiller de sig modsat forstående overfor, at andre områder i Danmark bliver klassificeret således. Beboernes brug af ghetto og deres distinktion illustrerer dermed den symbolske magt, som kategoriseringen har tilvejebragt i det deres brug af ghettobegrebet kan tolkes som en accept af den magt, som de domineres af (Bourdieu & Wacquant 1996, s. 151-152). Dermed vil man, ifølge Bourdieu, argumentere for, at beboerne udsættes for symbolsk vold, idet de ureflekteret tilslutter sig de forståelseskategorier og vurderingskriterier, som definerer ghettoen. Beboerne anvender altså de selvsamme kategorier, som de selv bliver klassificeret som, når de beskriver ghettoen. På den måde er beboerne med til at opretholde dominansforholdet, da den politiske doxa omkring ghettoen ligeledes går igen i deres fortællinger om andre steder og personer.

Afslutning

Artiklen viser at Statens forståelsesrammer indlejres i beboernes habitus, således at Statens forståelseskategorier og standardiseringer bliver vejledende for hvordan beboerne forstår ghettoen og deres position heri. Beboernes accept af ghettodiskursen bidrager til opretholdelsen af Statens dominansforhold, i det de selv anvender samme forståelseskategorier i deres distinktion til andre.

Litteraturliste

- Arnholtz Hansen, H. & Hammerslev, O. (2010). Bourdieu og staten. *Praktiske grunde – Nordisk tidsskrift for kultur- og samfundsvidenskab*, 10 (1-2), 11-31.
- Bourdieu, P. (2004). *Af praktiske grunde. Omkring teorien om menneskelig handlen*. København: Hans Reizels Forlag.
- Bourdieu, P. & D. Wacquant, L. J. (1996). *Refleksiv sociologi – mål og midler*. København: Hans Reitzel Forlag.
- Omar, T. (2013, 26. maj). Førende ghetto-forsker: "Drop nu jeres syge ghettolister, Danmark". *Politiken*. Lokaliseret på <http://politiken.dk/debat/debatindlaeg/ECE1979522/foerende-ghetto-forsker-drop-nu-jeres-syge-ghettolister-danmark/>
- Regeringen (2010). *Ghettoen tilbage til samfundet – et opgør med parallelsamfund i Danmark*. Rosendahls - Schultz Grafisk.
- Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet. (2015). *Liste over ghettoområder pr. 1. december 2015*. Lokaliseret på <http://uibm.dk/filer/bolig/ghettolisten/ghettolisten-dec-2015-docx.pdf>